

זוהר לעם

בראשית ב'

חלק א'

קבלה לעם
www.kab.co.il

תוכן עניינים

3	בראשית ב'.....
3	שבעה היכלות שבגן עדן.....
4	שבעה היכלות שבגן עדן - ההיכל הראשון, יסוד.....
6	שבעה היכלות שבגן עדן - היכל שני, הוד.....
7	שבעה היכלות שבגן עדן - היכל שלישי, נצח.....
7	שבעה היכלות שבגן עדן - היכל רביעי, ת"ת.....
8	שבעה היכלות שבגן עדן - היכל חמישי, גבורה.....
8	שבעה היכלות שבגן עדן - היכל שישי, חסד.....
9	שבעה היכלות שבגן עדן - היכל שביעי, בינה.....
11	שבעה מדורים של הארץ העליונה והתחתונה.....
12	שבעה מדורים של ארץ עליונה.....
13	שבעה מדורים של ארץ עליונה - מדור ראשון, יסוד.....
14	שבעה מדורים של ארץ עליונה - מדור שני, הוד.....
15	שבעה מדורים של ארץ עליונה - מדור שלישי, נצח.....
15	שבעה מדורים של ארץ עליונה - מדור רביעי, ת"ת.....
16	שבעה מדורים של ארץ עליונה - מדור חמישי, גבורה.....
17	שבעה מדורים של ארץ עליונה - מדור שישי, חסד.....
17	שבעה מדורים של ארץ עליונה - מדור שביעי, בינה.....
18	שבעה היכלות של ארץ עליונה.....
18	שבעה היכלות של ארץ עליונה - היכל ראשון, יסוד.....
19	שבעה היכלות של ארץ עליונה - היכל שני, הוד.....
19	שבעה היכלות של ארץ עליונה - היכל שלישי, נצח.....
19	שבעה היכלות של ארץ עליונה - היכל רביעי, ת"ת.....
20	שבעה היכלות של ארץ עליונה - היכל חמישי, גבורה.....
20	שבעה היכלות של ארץ עליונה - היכל שישי, חסד.....
20	פתיחה לשבעה היכלות.....
23	שבעה היכלות של או"א דבריא.....
24	שבעה היכלות של או"א דבריא - היכל ראשון לְבַנַּת הספיר, יסוד.....
27	שבעה היכלות של או"א דבריא - היכל שני, הוד.....
30	שבעה היכלות של או"א דבריא - היכל שלישי, נצח.....
33	שבעה היכלות של או"א דבריא - היכל רביעי, גבורה.....
38	שבעה היכלות של או"א דבריא - היכל חמישי, חסד.....
40	שבעה היכלות של או"א דבריא - היכל השישי, ת"ת.....
43	שבעה היכלות של או"א דבריא - היכל שביעי, קודש קודשים.....
45	יהי אור.....
46	ויהי ערב ויהי בוקר.....
46	יהי אור.....
47	יהי רקיע.....

בראשית ב'

שבעה היכלות שבגן עדן

ומפחדים מפניו, כי כשנברא אדה"ר, נברא בצורה עליונה, והיו הבריות מסתכלים באותה הצורה, וחרדים ומפחדים מפניו.

3. ואח"כ הכניס אותו הקב"ה לגן עדן, להתעדן שם בתענוגים עליונים, והיו סובבים אותו מלאכים העליונים, ומשמיים לפניו, ומודיעים לו סודותיו של ריבונם. כשהכניס אותו הקב"ה לגן עדן, היה רואה כל הסודות העליונים וכל החכמה ומסתכל משם, כדי שיוכל לדעת ולהסתכל בכבודו של ריבונו. וכל זה היה לו לאדה"ר, משום שנברא בצורה העליונה, של הבינה.

4. שבעה היכלות ומדורים למעלה, שהם עניין האמונה העליונה, בינה. ושבעה היכלות למטה, במלכות, כעין ההיכלות של מעלה, בבינה. והם שישה כמו למעלה, והם כנגד ו"ס חגיית נה"י. והיכל אחד הנסתר והצפון עליהם מלמעלה, נגד ספירת הבינה. וכל אלו ההיכלות של המלכות, ואפילו שישה התחתונים, הם בסוד העליון, בצורת הבינה.

משום שכל אלו ההיכלות יש בכל אחד מהם, כעין של מעלה וכעין של מטה, כדי שיהיו כלולים בצורה העליונה, בינה, ובצורה תחתונה, מלכות. ובהיכלות הללו הייתה דירתו של אדה"ר.

5. ואחר שאדה"ר גורש מגן עדן, התקין אותם הקב"ה בשביל נשמות הצדיקים, להשתעשע עימם בזיו כבודו העליון, כראוי להם. וכל אחד מההיכלות האלו, ניתקן כעין של מעלה, בינה, וכעין של מטה, מלכות.

כי השם היכל הוא בעיקר על המלכות, כי ע"ס כח"ב תו"מ, מכוונות בשמות: שורש, עצמות, גוף, לבוש, והיכל. הרי שהמלכות נקראת היכל. אמנם אחר שעלתה המלכות ונכללה בבינה, הנה אז נבחנת גם הבינה בשם היכל, כמו המלכות. וזהו מבחינת הכלים.

אמנם מבחינת האור, נבחן עיקר ההיכל על הבינה, ולא על המלכות. כי המלכות, אין לה מעצמה כלום. והשם היכל, מורה שכבר השיגה המדרגה כל שיעור האור, שהיא ראויה לקבל ב-6000 שנה.

ולכן נאמר בזוהר, שבראשית אותיות בראשית (6), שישה היכלות. אלקים ההיכל השביעי. וכן הם שבעה היכלות למטה. ולא נאמר, בראשית היכלות, אלקים ההיכל השביעי, כי בראשית, הוא אש"ר, שיצא מראשית, א"א, שע"י עליית המלכות דא"א לבינה דא"א אל

1. כשברא הקב"ה את העולם, חקק חקיקות של האמונה, המלכות, בתוך האורות בסודות העליונים, כלומר, שהעלה המלכות לבינה. ונמצא, שאותה החקיקה, שהייתה במלכות, חקק אותה גם בספירות העליונות של הבינה, שהוא שיתוף מדה"ר דבינה בדין דמלכות, שעשה המאציל לצורך בניין העולם. וחקק למעלה, בבינה, וחקק למטה במלכות. והכול אחד, שבי' החקיקות שחקק, היו בצורה אחת, של הבינה. ועשה את עולם התחתון, המלכות, כעין עולם העליון, בינה. ועשה אותם זה כנגד זה בשווה, כדי שיהיו שניהם אחד, ויעלו ביחוד אחד.

כי התחתונים, ששורשם מלכות, מדה"ד, שהצטמצמה, שלא לקבל לתוכה את אור העליון, נמצאים משום זה, שאינם ראויים לקבל את אור העליון, כמו שורשם, מלכות. וע"כ לא יכלו התחתונים להתקיים ולהגיע אל המטרה שבשבילה נבראו. לפיכך שיתף הקב"ה את מדה"ר, בינה, במדה"ד שבמלכות. כלומר, שהעלה המלכות לתוך הבינה, ונחקקה המלכות כמידת הבינה, שהשיגה בית קיבול לקבל את העליון, כמו הבינה.

ואחר שהשתתפה המלכות בבינה, ברא ממנה כל התחתונים. ובוה נמצאים התחתונים ראויים לקבל כל המוחין העליונים. ועשה עולם התחתון, המלכות, כמו עולם העליון, בינה, ונעשתה המלכות ראויה לקבל את אור העליון, כמו הבינה. וזה עומד כנגד זה בשווה. שבעת שהבינה בקטנות, נמצאת בגללה גם המלכות בקטנות. וע"כ בעת שהבינה חוזרת לגדלותה, נמצאת גם המלכות משיגה הגדלות כמותה. שניתקנו שניהם באופן כזה, שיהיו שניהם אחד ביחוד אחד. ואחר שנתקנה המלכות כמו הבינה, יצאה ממנה נשמת אדה"ר וכל התחתונים, ונמצאים גם הם ראויים לקבל את האורות שבבינה.

2. ובאופן זה שברא הקב"ה את העולם, בשיתופה של מדה"ר דבינה, כן ברא הקב"ה את נשמת אדה"ר. שגם נשמת אדה"ר קיבלה אותו השיתוף דמדה"ר, שנברא בו העולם, המלכות. וע"כ השיג גם הוא את האורות העליונים שבבינה, כמו המלכות.

כמ"ש, והימה כאדם עברו ברית. שהרי הקב"ה הכתיר לאדה"ר בעטרות עליונות, במוחין דג"ר, וברא אותו בשש קצוות העולם, במוחין דו"ק, כדי שיהיה שלם בכל. וכל הבריות היו חרדים

היכלות בנוקבא, כמו שישה היכלות שבבינה. וההיכל השביעי העליון עליהם, כמו בבינה. באופן, ששישה היכלות התחתונים הם בחינת המלכויות שבשישה ספירות חג"ת נה"י שבנוקבא. וההיכל השביעי היא המלכות שבבינה דנוקבא, שהיא ג"ר דהיכלות, כמו בשבעה היכלות דבינה.

ואלו ב' מיני היכלות הם כך מבחינת הכלל. אמנם מבחינת הפרט, יש ב' מיני היכלות הללו בכל פרצוף ובכל מדרגה, ששבעה היכלות עליונים מחזה ולמעלה, בחינת או"א שבאותו פרצוף, ושבעה היכלות תחתונים מחזה ולמטה, בחינת זו"ן שבאותו פרצוף. ואלו שבעה היכלות הם שבעה היכלות אשר בגן עדן, שבהם הייתה דירתו של אדה"ר.

ואחר שאדה"ר גורש מגן עדן, משבעה היכלות שבגן עדן. התקין אותם הקב"ה בשביל נשמות הצדיקים, להשתעשע עימם בזיו כבוד העליון, כראוי להם. וכל אחד מההיכלות האלו, ניתקן כעין של מעלה, בינה, וכעין של מטה, מלכות. יש גן עדן עליון מבחינת בינה, וגן עדן תחתון מבחינת מלכות. ושניהם שווים, ומדבר בגן עדן תחתון ורומז גם על גן עדן העליון.

וגם ההיכלות כלולים זה מזה. וכמו שיש שבעה היכלות בכלל, כן כל היכל כלול משבעה האלו. והם נחלקים לג' בחינות:

א. נה"י,

ב. חג"ת,

ג. ההיכל השביעי, בחינת ג"ר, אשר בפרטיות כל היכל.

הראש, אז יצאה בינה דא"א מהראש אל הגוף שלו, שאבדה ג"ר ונעשתה לו"ק בלי ראש. והראש נהפך אל אש"ר. ועל המצב הזה נרמז בבראשית, אותיות בראשית, שברא בבינה ו"ק בלי ראש.

ולפיכך עוד לא יצאו שם בחינת היכלות, כי אינם יוצאים בשעת קטנות. אלא אח"כ, כשיצאו המוחין דגדלות, ואותיות אלי"ה דבינה חזרו לראש, ונשלם שם האלקים בבינה, אז נעשתה הבינה להיכל השביעי. ואלו הו"ק, שקדמו ליציאת הבינה, קיבלו ג"כ את תיקונם מההיכל השביעי, שהיא בחינת ג"ר, נשמה חיה יחידה, ואז נעשו הו"ק שישה היכלות. באופן, שכל שבעה ההיכלות יוצאים בבת אחת, אחר המשכת הג"ר. הרי שההיכלות מתחילתם יצאו רק בבינה, שהשישה היכלות יצאו בה, בעניין בראשית, ו"ק דבינה, אש"ר שיצא מראשית. וההיכל השביעי הוא ג"ר דבינה.

ואח"כ קיבלו גם הזו"ן המוחין הללו, ויצאו שבעה היכלות גם בזו"ן, כמו בבינה. וכן הם שבעה היכלות למטה בזו"ן, שמקבלים משבעה היכלות דבינה. הרי שהגם שמבחינת הכלים עיקר השם היכל הוא במלכות, מ"מ מבחינת האור הוא להיפך, שעיקר השם היכל, הוא מהבינה.

ושבעה היכלות ומדורים הם למעלה בבינה, כי שם יוצאים מתחילה. היכלות ג"ר ומדורים ו"ק. שבעה היכלות למטה, במלכות, כעין ההיכלות של מעלה, בבינה, שאח"כ מקבלים הזו"ן מוחין דג"ר מבינה, ומיתקנים גם למטה בזו"ן שבעה היכלות. ומתוך ששבעה היכלות דבינה נחלקו לג"ר וו"ק, כמו בעניין בראשית בראשית (6), שישה היכלות, אלקים ההיכל השביעי, לכן גם כאן הם שישה

שבעה היכלות שבגן עדן

ההיכל הראשון, יסוד

[היכלא קדמאה, יסוד]

המלכות. ולא עוד, אלא שמשיגים על ידה להסתכל בסוד ריבונם, ולהתענג בתענוגים העליונים.

7. ואלו המשיגים את המלכות שבהיכלות, הם הצדיקים, אשר לא החליפו את כבוד ריבונם באלוהים אחרים, שהם משיגים את המלכות, כמ"ש, אשת חיל עטרת בעלה. כי עניין האמונה, המלכות, שהמשיג אותה זוכה להתדבק בריבונו, ולירוא ממנו תמיד, ולא יסור לימין ולשמאל.

ולא ילך אדם אחר אלוהים אחרים, הנקראים אשת זנונים, כמ"ש, לשמורך מאישה זרה, מנוכרייה אֲמַרְיָה הַחֲלִיקָה. ואין אדם זוכה לכל

6. ההיכל הראשון, הוא המקום שניתקן למטה, להיות כעין של מעלה. כלומר יסוד שבמלכות, שנתקנה למטה במקומה, להיות כמו בינה. וכבר עמדו בזה החברים, שמחוקי גן עדן הוא, שתהינה כל הבחינות שבה, כמו שהם בעליון, בבינה. ובחינת המלכות דמדה"ד לא תהיה ניכרת שם כלל.

ואין העין שולט בה, כי נקודת המלכות נגזזה בפנימיות, ואינה נראית, ורק נקודה דמדה"ר נראית בה. חוץ מנשמות הצדיקים, להיותם חקוקים למעלה ולמטה, שהם נשלמים הן מבינה והן ממלכות, הם ראויים להשיג את נקודת

שהנשמה התלבשה בו, היא רואה צורות עליונות, מבינה, כדי להסתכל בכבוד ריבונם. כלומר, אותו הלבוש, שהיא כעין הלבוש של עוה"ז, הוא כלול ג"כ מצורות עליונות, מבינה. וע"כ יכולה הנשמה להשיג דרכו אורות העליונים מבינה, ולהסתכל בכבוד ריבונה.

10. בהיכל הזה יש אורות עליונים להסתכל, ונשמות הגרים שהתגיירו עומדות שם. ונשמות הגרים נכנסות שם להסתכל בכבוד העליון, והן מתלבשות שם בלבוש אחד של אור, המאיר ואינו מאיר. כי ע"י האורות אשר בהיכל זה, הצדיקים מסתכלים ומשפיעים לנשמות הגרים, הנמצאים שם, שיוכלו הנשמות להיכנס ולקבל מכבוד העליון, אחר שמתלבשות בלבוש אחד של אור, המאיר ואינו מאיר. כלומר, שיש באור הזה ב' פעולות כאחד. שמאיר לאותם הראויים לו, ואינו מאיר, שמחשיך לאלה שאינם ראויים לו. והלבוש הזה גורם להם שמחה על אשר זכו והם ראויים לו.

וההיכל הזה מוקף מאבן טוב ומזהב. אורות הימין מכונים אבנים טובות, ואורות השמאל מכונים זהב, כמ"ש, מצפון זהב יאָתָה.

11. ושם יש פתח אחד, היורד למול פתח הגיהנום. משם הגרים מסתכלים בכל אלו הרשעים עובדי עבודה זרה, שלא התגיירו ולא נכנסו באות ברית קודש. והם מגורשים ע"י מלאכי חבלה, המגרשים אותם באש דולק, והגרים רואים ושמחים על שהתגיירו ונפטרו מדין הקשה הזה.

12. וג"פ ביום הם מאירים מאור העליון ומשתעשעים שם. ורומז בזה על אורות דג"ר, הנמשכים בהיכל הזה. כי כמו שיש ג' בחינות, נה"י חג"ת וג"ר בכלל ההיכלות, כן יש ג' בחינות הללו בכל היכל:

א. נה"י שבהיכל הזה, היא אורות עליונים להסתכל, ונשמות הגרים שהתגיירו עומדות שם.

ב. חג"ת, היא האורות של אבן טוב וזהב.

ג. ג"ר, היא שנאמר בה כאן, וג"פ ביום הם מאירים מאור העליון ומשתעשעים שם. שרומז בזה על אורות דג"ר.

ולמעלה מהם יושבים עובדיה הגר ואונקלוס הגר ושאר הגרים, החשובים כמוהם, שהתגיירו. כעין זה שהתבאר בהיכל זה שבגן עדן התחתון, כן הוא ג"כ תכונת היכל תחתון שבגן עדן העליון, ששם עולות הנשמות, בעת שהם יכולים לעלות, להתעטר שם. אחר שהייתם זמן מספיק בגן עדן התחתון.

זה, אלא ע"י המלכות. ולפיכך מעלת צדיקים אלו המשיגים אותה, גדולה מאוד. והצדיקים ניזונים בזרוע. אמנם שאר בני אדם, אינם יכולים להשיגה, כי למדה"ר הם צריכים. ולפיכך נגונה מידתה בפנימיות ואינה נראית. ורק נקודה דמדה"ר מגולה בה.

ויש רק שישה היכלות, חג"ת נה"י, שיש בהם השגה. כי בהיכל השביעי אין השגה. ונבחנו לע"ס, כי ההיכל הראשון, היכל היסוד, כולל בתוכו גם את המלכות. וההיכל האחרון העליון, היכל הבינה, כולל בתוכו הג"ר, כח"ב. וכאן הזוהר מבאר את ההיכל הראשון מלמטה למעלה, היכל היסוד.

8. ההיכל הזה עומד בצורה העליונה, שהיא בינה, משום שבעת שנשמות הצדיקים יוצאים מהעוה"ז, כלומר, שנפטרים לעולמם, הם נכנסים בתוך ההיכלות האלו, אשר בגן עדן התחתון, ויושבים שם כל אחד ואחד, כל אותו הזמן, שהנשמה צריכה לשבת שם.

כי נשמות הצדיקים הן אור הבינה, כי אור הבינה נקרא נשמה. וע"כ, בעת פטירת הצדיק, צריכה הנשמה לעלות לגן עדן העליון, בינה. אלא משום שהייתה מלובשת בגוף בעוה"ז, מלכות דמדה"ד, התרשמה ממנו, ואפילו לאחר פטירתה, אינה יכולה לעלות למקומה לגן עדן העליון, כי צריכה להיטהר מהגוף שהתרשמה בה. ולפיכך הוכן בעדה גן עדן התחתון, שהוא בעיקרו מבחינת מלכות, שיש לו יחס עם הגוף, להיותו בעיקרו מהמלכות. ויש לו יחס גם עם הנשמה, להיותו נכלל בצורת הבינה.

9. בכל היכל מגן עדן התחתון, יש צורות כעין של מעלה, הבינה, וכעין של מטה, המלכות. ולפיכך אע"פ שהנשמה עוד איננה מטוהרת מבחינת הגוף, יכולה להיכנס שם, להיות שם מצורת המלכות, שיש לה יחס עם הגוף. וגם הנשמה עצמה, שהיא בחינת בינה, יכולה להיכנס שם, להיות שם גם מצורת הבינה.

ושם, בגן עדן התחתון, מתלבשת הנשמה בלבושים הדומים ללבושה שבעוה"ז, שהוא הגוף, ומתענגת שם כל אותו הזמן, שצריכה להתענג מהאורות, כדי להיטהר לגמרי מחלאת הגוף. עד שמגיע הזמן, שתוכל הנשמה לעלות למקום העליון, כמו שהיא צריכה. עד שתפסוק ממנה כל התרשמות מהגוף, שהתלבשה בה בעוה"ז. ואז היא יכולה לעלות למקומה לגן עדן העליון, כמו שצריכה.

כי כל נשמה היא מבינה, וצריכה לעלות לשורשה, לגן עדן העליון. ומתוך אותו הלבוש,

שבעה היכלות שבגן עדן

היכל שני, הוד

[היכלא תנינא, הוד]

שרואה את עצמו מלא חסרונות, שבזה כוחו יפה, להתפלל תמיד על מילוי חסרונותיו. אמנם אינו יכול להודות ולשבח לפני ה', כי אין לו לדעתו על מה להודות ולשבח. ואם מתעצם להודות ולשבח את ה', על מידת טובו המרבה אליו בכל יום ותמיד, הרי בהכרח שמרגיש סיפוק במצבו, ושוב אינו יכול להתפלל ולהתמרמר כל כך לפני ה' על חסרונותיו.

הרי שהתאמצות בתפילה מרחיקו מהשבחים וההודיות. והתאמצות בשבחים והודיות מרחיקו מתפילה. ומעלתם של אלו הצדיקים שנשלמים מבי הצדדים. שהיו מודים ומשבחים בכל יום לריבונם, ועכ"ז לא איבדו כוח התפילה, ולא היו מבטלים תפילתם לעולם, והיו סובלים תמיד ייסורים ומכאובים, לתקן מעשיהם והתפללו לפני ה'. ולפיכך זכו להיכנס להיכל ההוד שבגן עדן.

15. בפנימיות של היכל זה, בתוך בחינה ב' דחג"ת, נמצאים כל אלו הצדיקים, המקדשים בכל כוחם את שם ריבונם, ועונים בכל כוחם: *אמן יהא שְׁמֵהּ רַבָּא מבורך.*

ובחינה ג' של ההיכל, ג"ר, שזוכים בהם אלו הצדיקים, שזכו לקידוש השם בכל כוחם, וכן לענות בכל כוחם, *אמן יהא שמיה רבא מבורך.* ואלו הם הנמצאים בפנימי פנימיות של ההיכל הזה, כי החג"ת דהיכל זה נמצאים בתוך נה"י דהיכל. והג"ר דהיכל נמצאים בתוך החג"ת דהיכל. הרי שהג"ר דהיכל הם פנימי פנימיות של ההיכל. ואותו האור, הנמצא בחג"ת דהיכל, הכולל לכל הגוונים חו"ב תו"מ, מאיר ג"כ לצדיקים, הנמצאים בג"ר דהיכל.

בכוח האור הזה, שמקבלים מחג"ת דהיכל, עומדים ורואים אורות אחרים, המושגים ואינם מושגים בתוכם. כלומר, מרוב גודלו של האור ההוא, לא יוכלו להשיגו בשלמות. אלא הוא כמו מושג ואינו מושג להם. למעלה מהצדיקים עומד משיח, נכנס ועומד ביניהם, ומוריד להם האור, שיוכלו להשיגו.

13. היכל זה עומד בפנימיותו של ההיכל הראשון, ומאיר מההיכל הראשון. כאן יש כל אבני יקר, המקיפים אותו. כי הוא בחינה ראשונה של אורות ההיכל, אורות נה"י, שהם רק אורות חסדים, המכונים אבני יקר. ואורות הללו הם בעיקר של ההיכל הראשון, שהוא היכל מוקף מאבן טוב. אמנם מתוך התכללות ההיכלות זה בזה, נמצאים האורות של אבני יקר גם בהיכל השני.

ולכן נאמר, והיכל זה מאיר מההיכל הראשון. כאן יש כל אבני יקר, המקיפים אותו. כי ע"י שהיכל זה מקבל הארתו של ההיכל הראשון, ע"כ יש גם כאן האורות של אבני יקר.

14. בפנימיותו של זה ההיכל, יש אור אחד, הכלול מכל ד' גוונים חו"ב תו"מ, ומאיר מלמעלה למטה. כי אורות דבחינה א' היו גוון חסדים בלבד, אורות נה"י. אבל כאן מאירים כל הגוונים, ואפילו גוון החכמה. ונבחנו לאורות דחג"ת, שיש בהיכל זה, שהוא הבחינה שנייה שכאן.

ונאמר, שאור, הכלול מכל הגוונים חו"ב תו"מ, מאיר מלמעלה למטה. כי הייחוד הוא לו"ק, שהם ארבע רוחות השמיים דרום צפון מזרח מערב, הנקראים חו"ב תו"מ, ולמעלה ולמטה, נו"ה. שהארת הנצח מאיר בכל מדרגה את ד' הרוחות חו"ב תו"מ מלמטה למעלה, מחזה ולמעלה. וההוד מאיר בכל מדרגה את החו"ב תו"מ מלמעלה למטה, כי ממשיך הארתם מחזה ולמטה עד סיום המדרגה. ולפיכך נבחן הנצח למעלה, וההוד למטה.

והיכל ההוד מאיר מלמעלה למטה, כי הוד ממשיך חו"ב תו"מ מלמעלה למטה. בהיכל זה נמצאים כל אלו שסבלו ייסורים ומחלות בעוה"ז, כדי להיתקן בתשובה שלמה. והיו מודים ומשבחים בכל יום לריבונם, ולא היו מבטלים תפילתם לעולם.

כי מטבע האדם הדואג להיתקן לפני ה',

שבעה היכלות שבגן עדן

היכל שלישי, נצח

[היכלא תליתאה, נצח]

האורות דג"ר להיכל זה, וע"כ יושבים בג"ר של ההיכל. כל אלו ג' בחינות נשמות הצדיקים, נמצאים בהיכל ההוא, ומשיח מנחם אותם, שמאיר להם אורותיהם.

בהיכל הוד המשיח מוריד להם האורות. וכאן נאמר, ומנחם אותם, ולא נאמר, ומוריד להם. כי רק אורות דהוד נמשכים למעלה למטה, אבל אורות דנצח מאירים רק מלמטה למעלה. וע"כ אינו אומר, ומוריד להם, שפירושו, מלמעלה למטה, שזה אינו נוהג אלא רק בהיכל ההוד.

16. המשיח נוסע מההיכל השני, ונכנס בהיכל השלישי, ושם כל אלו שסבלו מחלות ומכאובים ביותר, כדי להיתקן. כלומר, יותר מאלו שבהיכל השני, וע"כ זכו להיכל השלישי, והוא בחינה א', שבהיכל זה, נה"י. ובחינה ב' היא, וכל אלו תינוקות של בית רבן שלא השלימו ימיהם, ומתו בלא עת, שהם לא טעמו טעם חטא. וע"כ אלו הנפשות הטהורות עולות למ"ן, וממשיכות האורות דבחינה ב' של היכל זה, חג"ת.

ובחינה ג' היא, וכל אלו המתאבלים על חורבן בית המקדש, ומורידים דמעות, שהם ממשיכים

שבעה היכלות שבגן עדן

היכל רביעי, ת"ת

[היכלא רביעאה, ת"ת]

בקולו, ואינו ראוי לעלות למ"ן, עד שירוד מלמעלה קולה של הבינה, המתייחד עם קולו של משיח.

ואז עולה קולו של משיח למעלה, בזיווג של קול ודיבור, ומתעכב שם עד ר"ח. כלומר, שעולה ונכלל בזיווג של קול ודיבור, זו"ן שבהיכל הבינה, ומתעכב שם כמ"ן עד שנמשכים שם המוחין דראש, אל הנוקבא, הנקראת חודש. והנוקבא מתוקנת בזה, והיא נקראת ר"ח.

וכשירוד מבינה, יורדים עימו כמה אורות ומיני זיו, המאירים לכל אלו ההיכלות, ורפואה ומאור לכל אלו ההרוגים ע"י אוה"ע, ובעלי המחלות והמכאובים הסובלים עם המשיח, כדי להמשיך הגאולה.

19. ואז המשיח מתלבש בבגד מלכות, אשר כל אלו שנהרגו ע"י אומות עכו"ם, חקוקים ורשומים באותו בגד מלכות. ועולה בגד מלכות זה של המשיח לבינה, למעלה, והוא נחקק בתוך בגד מלכות עליון של המלך, ז"א, המלביש את הבינה.

כלומר, שהרוגי עכו"ם שבבגד מלכות של משיח, נחקקים בבגד מלכות עליון, ששם נחקקים סובלי מחלות ומכאובים ביותר, ושניהם נעשים למ"ן לזיווג העליון דזו"ן. ואור העליון נמשך על ידיהם להיכל הזה. והקב"ה עתיד להתלבש בבגד מלכות ההוא של משיח, לדון כל אוה"ע, כמ"ש, יְדִין בְּגוֹיִים מִלֵּא גְוִיּוֹת, שזה יהיה לעת קץ.

17. אחר שמשתלם בכל האורות, שבהיכל השלישי, ונוסע מהיכל זה, הוא יכול להיכנס להיכל הרביעי, ת"ת. ושם כל אַבְלֵי צִיּוֹן וירושלים, עם כל אלו שנהרגו ע"י עמים אחרים עכו"ם. שאר עמים, כל העמים האחרים חוץ מעם ישראל. כי אלו שנהרגו ע"י עמים אחרים, יש בהם קדושה גדולה, עד שנשמותיהם עולות למ"ן, וממשיכים אורות הגבוהים שבהיכל זה, והם זוכים בהם. וגם אבלי ציון וירושלים מחוברים עימם. המשיח, הרואה את אבלי ציון וירושלים והרוגים של האומות, מתחיל לבכות. ואז כל אלו הנשיאים מזרע דוד, כולם אווזים בו ומנחמים אותו.

מדובר כאן במשיח בן יוסף, שהוא ממלכות שמחזה ולמטה דז"א, הנקרא רחל. וע"כ תכלית גובה עלייתו הוא רק עד ההיכל הרביעי ת"ת, ורק עד מקום החזה שבהיכל זה, ולא למעלה מחזה. אבל הנשיאים זרע דוד, הם מהמלכות שמחזה ולמעלה דז"א. ולפיכך, בעת שמשיח בן יוסף בא להיכל הת"ת, הוא מקבל אורות, ומתנחם ע"י הנשיאים מזרע דוד, שהם מלמעלה מחזה שבהיכל זה, ומשתלם על ידיהם. וכאן הוא בחינה ראשונה שבהיכל זה, נה"י.

18. המשיח חוזר לבכות פעם שנייה, עד שיוצא הקול, ומתאחד בקולו של משיח, ועולה קולו למעלה. כי קול בכיית המשיח בן יוסף, הוא קול המלכות שלמטה מחזה. וע"כ יש אחיזה לדינים

נמצאת ההארה במצב מלמטה למעלה. אבל אחר שכבר יורד המשיח, לא יוכלו להתעדן, כי אז צריכים להמשיך העדן מלמטה למטה, והיא אינה מקובלת אלא רק מלמטה למעלה. ומתבאר בחינה ב' שבהיכל ת"ת, בחינת אורות חג"ת שבהיכל זה.

20. בפנימיות של היכל זה, בפנימיות החג"ת שבהיכל, עומדים במדרגה עליונה עשרה שרים הממונים, שהם רבי עקיבא וחבריו. וכולם עולים בעלייה בתוך המרָאָה של מעלה, המרָאָה המאירה, ומאירים בזיו כבוד העליון. ועליהם כתוב, עין לא ראתה אלקים זולתך. והוא בחינה ג', ג"ר של היכל זה.

אבל מטרם זה, בגד מלכות של משיח נמתק ע"י התחברותו בבגד מלכות של הקב"ה. ואז עולים שניהם למ"ן ביחד, ונעשה עליהם זיווג עליון, וממשיכים אורותיהם. עד שהמשיח חוזר ויורד ממקום הזיווג, ומנחם את הנשמות. ויורדים עימו אורות ותענוגים להתענג. וכמה מלאכים ומרכבות יורדים עם המשיח, שכל אחד מהם נושא מלבוש, בשביל כל אלו הנשמות של הרוגי אוה"ע עכו"ם. ושם מתעדנים כל אותה העת, שהמשיח עולה ויורד.

כי מתעדנים, פירושו שמקבלים אורות דעדן, הארת חכמה, המקובלת רק מלמטה למעלה. ולפיכך הנשמות מתעדנים, שמקבלים הארת החכמה, רק בעת שהמשיח עולה ויורד. שאז

שבעה היכלות שבגן עדן

היכל חמישי, גבורה

[היכלא חמישאה, גבורה]

ויום. וכאן בחינת חג"ת שבהיכל זה. וג"פ ביום נכנס האור בהיכל זה, שהנשמות מתעדנים בו, כל אחת כראוי לה. וג"פ הללו הם ג' הקווים, שעליהן נמשכים אורות דג"ר שבהיכל הזה.

וכל אחד נכוון מאור חופתו של חברו, בין למטה ובין למעלה. בין בהיכלות התחתונים, ובין בהיכלות העליונים. אין מעלת הצדיקים שווה זה לזה. וכל אחד יש לו חופה בפני עצמו. ואין אחד יכול לנגוע בחופתו של חברו הגבוה ממנו, כי נכוון בה כנוגע באש.

23. היכל זה עומד ממעל כל אלו היכלות התחתונים. ואפילו צדיקים גמורים שבהיכלות התחתונים, אינם יכולים להיכנס להיכל זה, ולהשיג אותו. היכל זה, גבורה, הוא מדרגה עליונה על כל ההיכלות, חוץ מדרגת החסידים, היכל החסד, שהוא מדרגה הגבוה על כולם, ואפילו על היכל הגבורה הזה.

21. בהיכל החמישי נמצאים כל אלו בעלי תשובה שלמה, ששבו מחטאיהם, והתנחמו בהם. כלומר, שעשו תשובה מאהבה, שזדונות נעשו להם כזכויות. ואז התנחמו על החטאים שחטאו. שהרי נוסף להם זכויות בגללם. ויצאה נשמתם בטהרה. וגם כל אלו שקידשו שם ריבונם, וקיבלו עליהם מסירת נפש לכבודו, נמצאים בהיכל הזה.

ובפתח ההיכל עומד מנשה מלך יהודה, שעשה תשובה שלמה על חטאיו, והקב"ה קיבל תשובתו, וחתר לו חתירה, מתחת כיסא הכבוד לקבל אותו. כלומר, שהסתיר אותו, כמו בתוך חתירה, מעין המקטרגים, שלא יקטרגו עליו. וכאן בחינת נה"י של ההיכל הזה.

22. ובפנימיות נה"י שבהיכל זה, נמצאים כל בעלי תשובה עצומה, שהתעצמו בתשובתם עד שנשמתם יצאה מתוך התמרמרות על מעשיהם הרעים. ואלו מתענגים בעדן העליון בכל יום

שבעה היכלות שבגן עדן

היכל שישי, חסד

[היכלא שתיתאה, חסד]

המדרגות שבהיכלות שלמטה. וזהו נבחן, כמו שהיה נסמך ועומד על מדרגותיהם.

הוא היכל הימין, כי מדרגת חסד נבחן לקו ימין. ואין מי ששיג אותו, זולת אלו החסידים הקדושים, וכל אלו האוהבים את ריבונם באהבה רבה. ולפתח ההיכל עומדים כל אלו שייחדו

24. היכל זה הוא היכל החסידים, שמידתם, שלי שלך ושליך שלך. כלומר, להשפיע ולא לקבל. היכל זה הוא עליון על כל ההיכלות. כי מדרגת החסד היא העליונה מששת הספירות חג"ת נה"י. וזהו היכל העומד על כל ההיכלות, שאי אפשר לזכות בהיכל זה, אלא אחר שנשלם בכל

26. וכשישראל בעת צרה, מתעוררים שלושת האבות, ומעוררים את השכינה, שתגן על ישראל. ואז עולה השכינה ומתעטרת למעלה, שמקבלת ג"ר, הנקראים עטרות, ומגנה על ישראל. כי אין השכינה יכולה להגן על ישראל, אלא רק אחר שמשיגה מוחין דג"ר, וע"י התעוררות האבות, חג"ת. כלומר, ע"י שחג"ת דז"א עולים ונעשים חב"ד, ממשיכים ג"ר אל השכינה. וכאן אורות דג"ר של ההיכל. וכמו שיש היכלות בגן עדן התחתון, כן יש בגן עדן העליון היכלות מתוקנים, שהם האמונה, המלכות. כי המלכות בשלמותה נקראת אמונה. וכל היכל הוא בחינת מלכות.

לריבונם בכל יום, שממשיכים בכל יום גילוי אחדותו מא"ס לספירות ולכל העולמות. והם הראשונים לעלות משם להיכלות יותר גבוהים, שעולים קודם לחסידים שבאותו ההיכל. והוא בחינת נה"י שבהיכל הזה.

25. ולמעלה מהפתח הזה, למעלה מאורות נה"י, עומד אברהם, ימין של הקב"ה, חסד. ולפתח אחר עומד יצחק, שנעקד על גבי המזבח, והיה קורבן תמים לפני הקב"ה, והוא גבורה. ולפתח אחר בתוך ההיכל עומד יעקב, איש תם, וי"ב השבטים מסביב לו, והשכינה על ראשם, ואורות דחג"ת שבהיכל הזה, כי אברהם יצחק יעקב הם חג"ת.

שבעה היכלות שבגן עדן

היכל שביעי, בינה

[היכלא שביעאה, בינה]

בעת שהעליון משפיע מוחין לתחתון, ע"י שמעלה את נה"י שלו בחזרה למקומו, אז גם התחתון, הדבוק בנה"י האלו, עולה עימהם למקום העליון, ומקבל שם מוחין. ולפיכך נבחן העמוד הזה, הנה"י דעליון, שדרכו עולה כל תחתון למקום העליון.

ויש בעמוד הזה ארבע גוונים, לבן אדום ירוק שחור, חו"ב תו"מ. ואלו העליות של התחתון, העולה לעליון דרך העמוד, הם לשיעורים. שלפעמים עולה הגוון לבן לבד, ולפעמים גם הגוון אדום, ולפעמים גם הגוון ירוק, ולפעלים גם הגוון שחור. ובכל גוון יש הרבה מדרגות.

ובאמצע ההיכל הזה, ההיכל השביעי דגן עדן דעשיה, עומד עמוד אחד, יסוד דמלכות דיצירה, הכולל נה"י דיצירה, שבו הרבה צבעים, הרבה מדרגות, וכללותם הם ד' מדרגות ירוק לבן אדום שחור, חו"ב תו"מ, ירוק ת"ת, לבן חכמה, אדום בינה, שחור מלכות. וכשהנשמות צריכות לעלות במדרגה, הן נכנסות להיכל זה אל העמוד שבו, ומי שראוי לצבע זה שבעמוד, עולה בו. ומי שהוא ראוי לצבע אחר, עולה בו.

ובעת שהנשמות ראויות לעלות למעלה מעשיה, הן עולות בתוך ההיכל השביעי הזה, כל אחת עולה לבחינה שכנגדה בעמוד. השייכת לגוון לבן, חכמה, עולה דרך גוון לבן שבעמוד. ואם הנשמה מבינה, עולה דרך גוון אדום שבעמוד. כל אחת כפי הראוי לה. וכאן מדבר בעלייה כללית מעולם לעולם, שהיא רק דרך העמוד שבהיכל השביעי. אמנם בפרטיות יש עמוד בכל היכל, שדרכו עולה התחתון לעליון. כלומר, נה"י דהיכל העליון, המלובשים בתחתון.

27. כל ההיכלות מתקשרים ומתעטרים כולם בהיכל אחד, השביעי, הצפון והסתום יותר מכל שאר ההיכלות. כי ההיכל הזה הוא ג"ר. שנאמר, בראשית ברא שית (6), שישה היכלות. אלקים ההיכל השביעי. אלקים הוא מוחין דג"ר, ההיכל השביעי. באמצע ההיכל הזה עומד עמוד אחד, שבו הרבה צבעים: ירוק, לבן, אדום, ושחור. וכשהנשמות צריכות לעלות במדרגה, הן נכנסות להיכל זה אל העמוד שבו. ומי שראוי לצבע זה, שבעמוד עולה בו, ומי שראוי לצבע אחר עולה בו, כל אחת עולה דרך הצבע שבעמוד, הראוי לה.

ביאור הדברים. בעת צ"ב ירדו תנה"י דכל מדרגה למדרגה התחתונה ממנה, שנה"י דכתר דאצילות ירדו לאו"א, ונה"י דאו"א לישסו"ת, ונה"י דישסו"ת לז"א, ונה"י דז"א אל המלכות דאצילות, ונה"י דמלכות דאצילות ירדו לג"ר דעולם הבריאה. ונה"י דג"ר דבריאה ירדו לז"א דבריאה, ונה"י דז"א למלכות דבריאה, ונה"י דמלכות דבריאה לג"ר דעולם היצירה. וכן ירדו נה"י דכל מדרגה שבעולם היצירה למדרגה שמתחתיה, עד שנה"י דמלכות דיצירה ירדו לג"ר דעולם העשיה. וכן בפרטי המדרגות דעשיה.

הרי שנה"י דמלכות דאצילות מלובשות בג"ר של הבריאה. וכן נה"י דמלכות דבריאה בג"ר של היצירה. וכן נה"י דמלכות דיצירה בג"ר של עשיה, בהיכל השביעי דגן עדן, היכל הג"ר. ועיקרם של נה"י הוא קו האמצעי שבהם, שהוא יסוד. ותדע, שהיסוד הזה דעליון, שיש בכל תחתון, הוא המכונה בשם עמוד, שהוא נמצא בפנימיות כל מדרגה ומדרגה, מכתר דאצילות עד סוף עשיה.

היא מתקנת את עצמה, שמעלה מ"ן, להראות אותם, להמשיך להם הגילוי ע"י המוחין דהארית חכמה. ולפעול במוחין הללו אומנות העולם, המוחין דהארית החכמה, שממנה כל המציאות שבששת ימי המעשה.

ואע"פ שכל המוחין באים מבינה, מ"מ עיקרם היא מלכות, כי ע"י עליית המלכות לבינה, נחקקו ו"ק דקטנות בבינה, המרומזים בעניין בראשית. וכן המוחין דגדלות שלהם, אינם אלא ע"י המלכות, כי אין גילוי מוחין דהארית החכמה, אלא רק במקום המלכות, שמחזה ולמטה דז"א. וע"כ היא מכונה חכמה תתאה. כי אין החכמה מתגלה אלא רק בה. ונמצא, שגם גדלות המוחין הוא מכוח המלכות.

ואין לומר שאומנות העולם, מוחין דחכמה, באים מהמלכות. לכן כתוב, בראשית, להורות השבח של ו"ק דבינה, משום שעושים אומנותן במדרגת המלכות. כלומר, שאין לטעות, שהכוונה היא, שהמוחין עצמם באים מהמלכות, כי ע"י מרומז בבראשית, בראשית, להורות, כי הו"ק שבבינה, הם הפועלים. כי המלכות אין לה מעצמה ולא כלום, אלא הכוונה, שכל השבח והגדלות של הו"ק, מפני שפועלים ע"י המלכות. וע"כ נקראים המוחין ע"ש המלכות.

31. כתוב, הניצנים נראו בארץ, עת הזמיר הגיע. הניצנים רומזים על שש המדרגות חג"ת נה"י. נראו בארץ, במלכות, משום שהן צורות, להיראות במדרגה הזו, שאינם נראים בשום מדרגה, אלא במלכות. וע"כ כתוב, נראו בארץ, שאין הניצנים נראים אלא רק בארץ, במלכות. עת הזמיר הגיע, מורה, שאז, אחר השראת השכינה, המכונה זמיר, עם המוחין דחכמה, הוא העת לשבח ולהדר.

וע"כ נקראת המלכות מזמור. כתוב, מזמור לדוד, ולא כתוב, לדוד מזמור, מורה שתחילה שרתה עליו השכינה, ואח"כ אמר שירה. הרי שהמלכות נקראת מזמור. שתחילה, ע"י השראת השכינה, השיג המוחין דגדלות. ואח"כ היה משורר ומשבח. וזהו, עת הזמיר הגיע. שהשכינה, הנקראת זמיר, הגיעה לו מקודם. ואח"כ היה מזמור ומשבח. עת הזמיר הגיע, שאחר השגת המוחין, מגיע הזמן לשבח.

32. העולם העליון, בינה, סתום. וכל דבריו סתומים, ואפילו הז"ת שלה, משום שנמצאת בסוד העליון, בג"ר דבינה, שהיא יום שכל הימים כלולים בו. ג"ר דבינה מכונה יום שכל הימים כלולים בו, או יום ההולך עם כל הימים. כי יום פירושו חסד. ובהיותה שורש כל החסדים שבעולמות, היא מכונה, יום שכל הימים כלולים בו. והיא אינה מקבלת חכמה לעולם, כמ"ש, כי חפץ חסד הוא.

28. ואלו שישה היכולות הם למדור הנשמות. אבל ההיכל השביעי אינו למדור הנשמות, אלא לעליות הנשמות דרך העמוד שבו. שיש השגה רק בשישה היכולות, אבל לא בהיכל השביעי, ג"ר, שבכל ג"ר אין השגה. וכל שישה היכולות, הן בסוד שש, אפילו בבחינה ג' של כל היכל, שהוא ג"ר, אין לנו שם השגה, אלא רק בבחינות נה"י חג"ת שבכל היכל. וע"כ כתוב, בראשית, אותיות בראשית (6), להורות שיש שש מדרגות למעלה בבינה עצמה, ויש שש מדרגות למטה, חג"ת נה"י של הזו"ן, המכונים ששת ימי המעשה. והכול עניין אחד, שו"ק בכל מקום, גם ו"ק התחתונים וגם ו"ק דג"ר, שוות ויש לנו בהן השגה. ובג"ר שבכל מקום, אין לנו השגה.

29. ב' בתים היו, בית ראשון ובית שני, עליון בינה ותחתון מלכות. וכן ב' אותיות ה' בשם הו"יה. ה"ר, בינה. וה"ת, מלכות. שש מדרגות למעלה ושש מדרגות למטה, והכול עניין אחד. בית ראשון ובית שני, הוא אחד עם ה"ר וה"ת, בינה ומלכות.

ב' עליונה, ב' דבראשית, בית ראשון, בינה, פותחת שערים לכל הצדדים, כי הן כלולות זו בזו, מלכות, בית שני, כלולה בבינה, בית ראשון. וע"י זה הבינה פתחה שערים לכל הצדדים, גם שש צדדים שלה עצמה וגם שש הצדדים שבבינה. כלומר, בסיבת עליית המלכות והתכללותה עם הבינה כאחת, פתחה הבינה גם את שש הצדדים של המלכות, שתהיה ראויה לקבל המוחין כמותה. ראשית, מורה, כי אז נעשתה הבינה ראשית, להיכנס בחשבון של הבניין, זו"ן, המכונים בניין העולם. שנחשבת למדרגה ראשונה, המשפיעה מוחין לזו"ן ולעולמות בי"ע, מחמת התכללותה לאחת עם המלכות. אבל מדרגות שקדמו לה, עוד אינם נחשבים ראשית. וע"ז מורה המילה בראשית שבהתחלת התורה. ב', מורה בית עליון, בינה. ראשית, מורה שנעשתה ראשית להשפעת מוחין לעולמות.

ועוד, המילה ראשית שבבראשית, מורה שבינה נעשתה ראשית למניין. המוחין של המספר והמניין הם מוחין דהארית חכמה, והם מתחילים מהבינה ולא מלמעלה ממנה.

30. בראשית הוא כלל, המלכות, פני אדם, צורה, שכל הצורות שבמציאות, כלולות בה. כמ"ש, הוא מראה דמות כבוד ה'. מראה, שנראים בה שש מדרגות אחרות. שע"י המלכות נמשכים המוחין דהארית חכמה לו"ק שבבינה, כי מראה וראייה מורים על חכמה.

וזהו בראשית, שאותיות שלה בראשית (6), כי ע"י עליית המלכות לבינה, נעשו ו"ק בבינה. וכן היא מעלה מ"ן, וגורמת להם מוחין דהארית חכמה. כשנכנסו ו"ק דבינה במראה, במלכות,

התחתון, זו"ן, המכונים שמייס וארץ, כתוב שאלקים, בינה, ברא את השמיים ואת הארץ. מטעם היותם עולם הנגלה, שהחסדים שבו מתגלים ע"י המוחין דהארת החכמה.

וע"כ לא כתוב ברא בהעלם, כלומר, ברא את השמיים ואת הארץ בסתום, משום שהם עולם הנגלה. ולכן כתוב, ברא אלקים, אלקים ודאי ברא אותם, שהוא שם נגלה. כי השם אלקים מורה על שלמות המוחין בהארת חכמה.

עולם הראשון, בינה, בהעלם, משום שהוא עולם העליון. עולם התחתון, זו"ן, הוא בגילוי, מטעם שמעשה הקב"ה תמיד בסתר ובגילוי. וכן הוא גם סוד שם הקדוש, סתום וגלוי. כי י"ה דשם הוי"ה, חו"ב, בהעלם, כי אין השגה בג"ר. וי"ה דשם הוי"ה, בגילוי, זו"ן, יש בהם השגה. וכן היא בכל מעשה הקב"ה, בכל המדרגות, שג"ר של המדרגה בהעלם וז"ק של המדרגה נגלה.

34. את השמיים ואת הארץ. המילה, את, של את השמיים, היא לרבות השמיים התחתונים למטה. והמילה, את, של ואת הארץ, לכלול בו גם הארץ של מטה, ולרבות, שכל המעשים שבארץ התחתונה הוא כעין ארץ עליונה.

אמנם ז"ת דבינה מקבלים הארת חכמה, כדי להשפיע לזו"ן. ואפילו ז"ת דבינה נבחנות ג"כ לעולם הסתום. ואע"פ שמקבלות חכמה ומשפיעות לזו"ן, מ"מ משום שנמצאות בבינה, אין גילוי החכמה כלל במקומה עצמה, אלא במקום זו"ן.

וכשא"א ברא והוציא הבינה מחוץ לראש שלו, הוציא רק שש אלו, ו"ק דבינה ולא ג"ר. ומשום שהוא סתום, שכל דבריו סתומים, כי הבינה סתומה בג"ר ובז"ק. לפיכך אמר בראשית, אותיות ברא שית, רומז על שישה ימים עליונים, ו"ק דבינה, ולא אמר מי ברא אותם, את אלו שישה ימים המרומזים בבראשית, משום שהם עולם עליון סתום. כי הם ו"ק דבינה, שהיא סתומה, שאין הארת החכמה מתגלה במקומה עצמה.

33. ואח"כ גילה ואמר, בעשיה התחתונה, בזו"ן, שאמר מי ברא אותן. משום שהוא עולם העומד בנגלה. ואמר, ברא אלקים את השמיים ואת הארץ, זו"ן. כי בעולם העליון, ו"ק דבינה, המרומז בבראשית, ברא שית, לא נאמר מי ברא אותן, מטעם שהוא עולם נסתר. אבל בעולם

שבעה מדורים של הארץ העליונה והתחתונה

[ז' מדורין דארץ העליונה והתחתונה]

שצלמוות הוא שם הגיהנום, כך צייה הסמוך לו. וכמ"ש, וחושך על פני תהום, שזהו מקום הגיהנום, שזהו צייה, המקום של מלאך המוות, שהוא מחשיך פניהם של הבריות. וזהו המקום של חושך העליון, כמ"ש, והארץ הייתה תוהו ובוהו וחושך ורוח.

38. תוהו, הוא ארץ נשייה. ונקראת כן, משום שלא נראה בה שום מראָה, עד שהיא נשכחה לגמרי. כי נשייה פירושו שכחה. ולא נראה בתוהו שום גוון ומראה. ובוהו הוא ארץ ארקא, מקום שאינו נשכח. יש לו ציור וצורה, לכן אינו נשכח, כמו התוהו. רבי חייא אומר, שהארץ גיא היא בוהו, ולא ארקא. ורוח אלקים הוא ארץ תבל, הניזונה מרוח אלקים, מרוח של הבינה, הנקראת אלקים. וכולן כמדורגה אחת הן.

והתבארו בדברי רבי אבא, רק ד' ארצות העליונות שהם: נשייה, צייה, ארקא, תבל. נשייה כנגד תוהו, צייה כנגד חושך, ארקא כנגד בוהו, תבל כנגד רוח אלקים. שהם ארבעה יסודות העולם, שהשתכללו בארץ: אש רוח מים עפר. נשייה הוא תוהו, ויסוד העפר. צייה הוא חושך, יסוד האש. ארקא הוא בוהו, יסוד המים. תבל הוא רוח אלקים, יסוד הרוח. ולמה לא ביאר כלום על ג' ארצות התחתונות, ארץ, אדמה וגיא?

35. והארץ הייתה תוהו ובוהו. והארץ, ארץ עליונה, נוקבא דז"א, שאין לה מעצמה שום אור. המילה, הייתה, מורה שהארץ כבר הייתה בתחילה בכל השלמות כראוי, אלא עתה נעשתה לתוהו ובוהו וחושך. הייתה, להשמיענו, שהייתה בשלמות, ואח"כ מיעטה את עצמה, ומיעטה האור שבה, ויצא בה, ונעשתה לתוהו ובוהו וחושך ורוח. שהם ארבעה יסודות העולם, שהשתכללו בארץ.

36. ואת הארץ, הוא לרבות ארץ התחתונה, שנעשתה במדורים כעליונה. וכמ"ש, והארץ הייתה תוהו ובוהו וחושך ורוח. כי אלו הם המדורים שבארץ, הנקראים: ארץ, אדמה, גיא, נשייה, צייה, ארקא, תבל. והגדולה שבכל הארצות היא תבל, שעליה כתוב, והוא ישפוט תבל בצדק. מה שלא כתוב כזה בשאר ארצות. ע"כ משמע שהיא חשובה מכולם.

והזוהר מבאר איך אלו שבע הארצות מתחלקים בד' היסודות תוהו ובוהו וחושך ורוח. באופן, שהכתוב, והארץ הייתה תוהו, עומד על ארץ תחתונה דעשיה, ולא על ארץ עליונה.

37. רבי אבא אומר, הארץ הנקראת צייה, זהו המקום של גיהנום, כמ"ש, צייה וצלמוות. וכמו

כי אע"פ שהם ג' בחינות נה"י, מ"מ אינם אלא התפשטות המלכות לבדה, התפשטות התורה שמחזה ולמטה, שאין בהם משום חידוש. ואין לשאול, הרי תבל הוא בחינת יסוד, הרוח שהוא ת"ת ולא תוהו. כי תבל היא רוח דבינה, ונבחת כבינה. ות"ת של הפרצוף הוא בנשייה.

39. כעין זה, שהתבארו שבעה מדורים בארץ התחתונה דעשיה, יש ג"כ כמוהן בארץ עליונה, במלכות דאצילות, שהיא בחינת ארץ במלכות דעולם האצילות.

כי אלו שבע ארצות נבחות כמו פרצוף אחד, ראש וגוף. כי ארץ עליונה תבל, כנגד בינה, ראש. ושש ארצות תחתונות הן תוך וסוף של הפרצוף. ארקא צייה נשייה בחינת התוך, חג"ת עד החזה. ארקא יסוד המים וחסד. צייה יסוד האש, גבורה. נשייה יסוד העפר, ת"ת ומלכות יחד עד החזה, ומחזה ולמטה המלכות לבדה. ובאלו ד' ארצות כבר יש כל בחינת הפרצוף, שהם בינה חג"ת ומלכות. וע"כ אין צורך לבאר ג' ארצות תחתונות.

שבעה מדורים של ארץ עליונה

[שבעה מדורים דארעא עילאה]

עליונה, מלכות דאצילות, שמהם נקיש כל הפרטים אל שבעה מדורים שכנגדם בארץ התחתונה. שנאמר להלן, כך הוא בשבעה מדורים של הארץ למטה. והם כולם כעין שבעה מדורים של מעלה.

אמנם כשבאים להקיש ארץ שלנו התחתונה, אל ארץ עליונה דאצילות, מלכות דאצילות, צריכים לדעת, כי היחס של ארץ שלנו אל המלכות דאצילות אינה לכל המלכות דאצילות, אלא רק למלכות דחיצוניות של המלכות דאצילות. כי עולם העשיה בכללה מיוחסת אל כל המלכות דאצילות. ונדוע שקרקע עולם עשיה כבחינת קרקע גן עדן, שבבינה דמלכות של עולם עשיה.

כלומר, שהמלכות דעולם עשיה נבחת לפרצוף מיוחד, ואינה מסיימת עולם העשיה במלכות שבה, אלא רק בבינה שבה, שבת"ת, הנבחן לבינה דגוף, ששם עומדת הפרסא שבתוך המעיים. והפרסא הזאת, המסיימת את עולם העשיה, היא קרקע גן עדן.

והחלק שמחזה ולמטה של המלכות דעשיה, הנמצאת תחת הפרסא הזאת, נבחת לחיצוניות שלה. ויש בו ע"ס. והמלכות דע"ס ההם היא ארץ שלנו, הנחלקת לשבעה מדורים: נשייה, צייה, ארקא, תבל, ארץ, אדמה, גיא. ובערך זה תבחין ארץ שלנו אל המלכות דאצילות. כי המלכות דאצילות בכללה מסתיימת בבינה דספירה עשירית שלה, ששם הפרסא שבתוך המעיים. ומשם ולמטה נמשכות הע"ס דחיצוניות המלכות.

והמלכות דע"ס ההם היא ארץ עליונה עם שבעה מדורים, שמחשיב כאן לפנינו, אשר כל אחד שבשבעה מדורים של הארץ התחתונה, הארץ שלנו, מקבל מהבחינה שכנגדו במדורים שבארץ העליונה. הרי שרק המלכות דחיצוניות של המלכות דאצילות מיוחסת לארץ שלנו. ובהם שבעה המדורים שהזוהר מבאר לפנינו.

40/1. שבעה מדורים הם למעלה, במלכות, מסודרים מדרגה על מדרגה כפי הסדר. ובכל המדורים נמצאים מלאכים עליונים, אלו על אלו, לפי סדר מדרגתם. כן נמצאים מלאכים גם למטה, בשבע ארצות דעשיה. וכולם נאחזים זה בזה, כדי שיהיו כולם אחד. שבעה מדורים הם למעלה בעולם אצילות, וארץ עליונה, מלכות, כוללת כולם, וכולם נכללים בה.

כי שבעה מדורים הללו הם התפשטות המלכות אל שבע ספירותיה בינה וחג"ת נה"י. וע"כ כולם נכללים בה, שהרי כולם הם רק חלקי המלכות. ובכולם ביחד מתלבשת תשבחתו של הקב"ה. אמנם המדרגות משונות זו מזו. וכן המקומות של המדרגות הם משונים זה מזה.

ביאור הדברים. בתחילה ביאר ב' פרושים על הכתוב, והארץ הייתה תוהו ובוהו וחושך על פני תהום ורוח אלקים מרחפת על פני המים. פירוש הא', שחל על ארץ עליונה, מלכות דאצילות, שד' בחינות, תוהו ובוהו וחושך ורוח, יצאו בה מכוח שהתמעטה במיעוט הירח. ופירוש הב', שחל על ארץ תחתונה, שאלו ד' הבחינות תוהו ובוהו וחושך ורוח, עשו בה שבעה מדורים, ארץ, אדמה, גיא, נשייה, צייה, ארקא, תבל.

וע"ז ממשיך לבאר, שאלו ב' פירושים אינם חולקים זה על זה, כי כל מה שיש בארץ תחתונה נמשך מארץ עליונה, ממלכות דאצילות. וא"כ הכתוב, והארץ הייתה תוהו ובוהו, נוהג בב' הארצות. שבעה מדורים כמו בארץ תחתונה, ואדרבה, שבעה מדורים שלמטה נמשכים משבעה מדורים של ארץ עליונה. כי שבעה מדורים הם למעלה, וכן שבעה מדורים למטה, וכולם אחוזים זה בזה, להיותם כולם אחד.

כי שבעה מדורים שלמטה, כל מדור שבהם נאחז בבחינה שכנגדו שבשבעה המדורים של ארץ עליונה. ונמצאים כולם אחד. וכל שיש בזה יש בזה. ומבאר משום זה שבעה מדורים בארץ

כמ"ש, ומלכותו בכל מְשָׁלָה. ואלו הם שורשי הקליפה, שמחשיב הזוהר בגי' מדורים תחתונים. ובכולם ביחד מתלבשת תשבחה של הקב"ה.

ולמה מאירה המלכות דאצילות אל הקליפות ומחיה אותם? משום שתשבחה של הקב"ה לא הייתה נשלמת זולתם. כי קליפה קדמה לפרי, כנודע.

והמלכות הזאת גם נבחנת לפרצוף, אשר ד' המדורים העליונים עומדים מחזה ולמעלה שלה, עד הפרסא אשר שם. וגי' המדורים התחתונים עומדים מחזה ולמטה, מתחת הפרסא שלה. אשר גי' מדורים אלו נחשבים לחיצוניות של המלכות דחיצוניות של המלכות דאצילות. ובהם נמצאים שורשים לקליפות, שהחיצוניות הזה של המלכות דחיצוניות מאיר להם נר דקיק, להחיותם,

שבעה מדורים של ארץ עליונה

מדור ראשון, יסוד

[מדורא קדמאה, יסוד]

שנכנסים בנקב אחד של התהום. ואינם נראים, משום שבעת שחשך הלילה, הם נִמְחִים ע"י הלהבות, עד שבא הבוקר.

כי כמ"ש, מלכותו בכל משלה, מלכות דאצילות מאירה נר דקיק לקליפות, כדי לקיימן. ולפיכך השתרש מקומן במדור הזה, מדור האחרון דחיצוניות המלכות, שאין עוד שם מקום יותר שפל מזה. אמנם התמנה עליהן מלאך מצד הקדושה, ונקרא טהריאל, לפי פעולתו. כי פעולתו להכניע את הקליפות ולהדריכן. באופן, שלא יזיקו לקדושה יותר מדי, אלא ישמשו לקדושה כראוי, כי קליפה קדמה לפרי. ונמצא שהוא מכלה ומבער לבסוף את טומאת הקליפות הללו, ומביא טהרה לעולמות. לפיכך נקרא המלאך טהריאל, שהוא אותיות טהרה של אל.

ויש לו שבעים ממונים, שתפקידם להמשיך את החיות והקיום אל הקליפות שבמדור הזה. ואלו הממונים אינם בני קיום, אלא נבראים ונשרפים. כי בהיותם צינורות הקיום של הקליפות, צריכים להיות בני חילוף כמוהם, שלא יהיה להם חלק בנצחיות. ולפיכך, כשמתקרבים אל המלכות ולקבל שפע בשביל הקליפות, הם נשרפים. לכן כשמעופפים לקבל שפע, הם נמחים מניצוצין ומזיקי להבות שעליהם, מאותו נהר דינור הנמצא למעלה מהם, במדור השלישי.

והם מתחלקים לגי' שלישים, רת"ס, כח"ב חג"ת נה"י. ועל נה"י נאמר, ואינם מתקיימים, משום שכאשר הם מגיעים לאותו מקום, נאבדים לגמרי. כי עיקר הדינים נמצאים בנה"י של הקליפות, וע"כ צריכים הצינורות שלהם להיאבד לגמרי, כדי שלא יוכלו לקבל מהם כלום. ועל בחינת חג"ת שלהם, נאמר, ואינם נמצאים, משום שנכנסים בנקב אחד של התהום. כלומר, שנראים, אבל כשמתקרבים לראותם, אינם נמצאים, משום שנכנסים בנקב אחד של התהום, נוקבת התהום, שאין שליטה לראותה. כי הזכר נקרא תוהו ונוקבא נקרא תהום.

40/2. מדור ראשון למטה, המדור התחתון, מדור היסוד, שהוא הראשון, כשתתחיל לספור מלמטה, הוא מקום חשכה שאינו מאיר, והוא ניתקן למדורים בשביל רוחות ועושי הדין ורוחות סערה חזקות. והם גי' מיני קליפות זו חזקה מזו. שהם בקליפה ראשונה של ד' הקליפות, רוח סערה. שקליפות הללו אינם נראים, ואין בהם לא אור ולא חושך, ולא שום צורה כלל.

ושם, במקום ההוא, אינם יודעים בו שום ידיעה, כי אין בו בתוך הרושם צורה כלל. ואע"פ שיש במדור הזה גי' קליפות, אמנם אינם נראים למישהו, ואין לתפוס בהם לא אור ולא חושך, ולא איזה צורה. אכן יש בהם בהכרח איזה רושם. אבל במקום הזה אין ברושם שום צורה, שיספיק לתפיסה. וע"כ אין יודעים מהם כלל.

כי המדור הראשון הזה הוא כנגד תוהו שבכתוב, והארץ הייתה תוהו. שהוא מקום, שאין בו שום צבע ושום צורה, ולא נכלל כלל בצורה, עתה הוא עם צורה, וכשמעיינים בו אין לו צורה כלל. ונאמר בזוהר, שתוהו, הוא מקום שאין בו שום צבע ושום צורה, ולא נכלל כלל בצורה. עתה הוא עם צורה וכשמעיינים בו, אין לו צורה כלל. ולפיכך נאמר כאן, שגם במדור הזה שהוא כנגד תוהו, אין מי שיידע מציאות הקליפות. ונראה שיש שם קליפות, אבל כשמתקרבים להסתכל בהם, אינם רואים שם שום צורה כלל.

41. ועל המקום הזה יש מלאך אחד ממונה עליו, ושמו טהריאל, ועם המלאך טהריאל יש שבעים ממונים, המעופפים ונִמְחִים ע"י זיקי שלהבות, שיש ממעל להם. מהם שאינם מתקיימים, ומהם שמתקיימים, אבל אינם נראים. ומהם שנראים, וכשמתקרבים לראותם, אינם נמצאים. ולעת הבוקר, כולם חוזרים ומתחדשים.

ואינם מתקיימים, משום שכאשר הם מגיעים לאותו מקום, נאבדים. ואינם נמצאים, משום

שפע, אז שוב חוזר עליהם ג' דינים, שנה"י תכף נאבדים, וחג"ת מתחבאים בתהום. וחב"ד נמחים ואינם נראים. וכן חוזר חלילה בכל יום, שבאופן הזה מצטמצם בהרבה כוח הקליפות שבמדור הזה, וראויים לתפקידם לשמש את הקדושה, כי קליפה קדמה לפרי.

ועל בחינת חב"ד שלהם, נאמר, ואינם נראים, משום שבעת שחשך הלילה, הם נמחים ע"י אותן הלהבות. כלומר, שנמצאים, אבל אינם נראים, משום שנמחים ע"י זיקי שלהבת שעליהם. וכשבא הבוקר, כולם מתחדשים, כל ג' הבחינות, נה"י חג"ת חב"ד. וכשמתקרבים לקבל

שבעה מדורים של ארץ עליונה

מדור שני, הוד

[ז' מדורי ארעא עלאה מדורא תנינא הוד]

לבטל את כוחות הדין שבעליון ממנו, בנצח. ובכוח הקדמות הזה שבשם א"ל, הוא ניצל ממנו. ולפיכך הוא נקרא קדומיאל, ורומז שכל כוחו הוא משום שהשם א"ל קודם לגבורה, שבזה מבטל ודוחה את הדינים שבמדור העליון ממנו, שלא ישלטו עליו. ואלו המלאכים, שטהריאל ממונה עליהם, מתחילים בשירה ומושתקים והולכים להם, כי השירה נמשכת משמאל. וע"כ השירה מגבירה כוח השמאל, ואז מתעוררים עליהם משום זה כוחות הדין מההיכל השלישי, וע"כ המלאך טהריאל משתיק אותם באמצע שירתם, ואינו מרשה להם לסיים שירתם.

אחר שפסקו את שירתם והלכו להם, אינם נראים כלל, עד שישראל למטה בעוה"ז מתחילים לומר שירה. אז חוזרים המלאכים למקומם, לשירתם כבתחילה, ונראים מאירים יותר.

ג' פעמים ביום הם אומרים קדושה. כי ישראל דבקים בגוף המלך, בקו האמצעי, שהוא גוף, המכריע ומייחד ב' הזרועות זה בזה, שהם ב' הקווים ימין ושמאל. ושירתם של ישראל נמשכת מהשמאל, רק אחר שניתקן והוכרע לימין, ע"י הרחמים שבקו האמצע. ואחר שניתקן קו השמאל ונכלל בימין, יכולים גם המלאכים העליונים לחזור לשירתם, כי שוב אין פחד מהתעוררות כוחות השמאל שבהיכל השלישי, והמלאך טהריאל אינו מפסיק אותם יותר. ואז אומרים ג' פעמים ביום קדושה, שממשיכים הקדושה מכוח ג' הקווים, ימין שמאל אמצע, שזה ג' פעמים.

וכשישראל עוסקים בתורה, מעופפים כל המלאכים שבמדור זה, ומעידים עדות למעלה, והקב"ה מרחם עליהם. שע"י המ"ן, שישראל מעלים בעסק התורה, נותנים כוח אל המלאכים שבמדור הזה, שיוכלו לעוף למעלה לייחוד העליון. שהתועלת שהשיגו ע"י תורתם, נבחנת, שמעידים עדות על הקדושה הגדולה שבעסק התורה, ומהייחוד הזה שנעשה ע"י המ"ן, הקב"ה מרחם על ישראל, שמשפיע להם מוחין מקו אמצעי, הרחמים.

42. המדור השני, הוא מקום שמאיר בו יותר, והוא עוד חשוך, אבל לא חשוך כל כך, כמו במדור הראשון. והמדור הזה ניתקן לדירה בשביל מלאכי מעלה, ואין כאן קליפות, שהם ממונים על מעשי בני אדם, לסייע להם, אם עושים מעשים טובים. וכן להיפך, להסיט אותם באותו דרך הרע שהולכים, שנותנים כוח גם לאותם שהולכים בדרך הרע. ואע"פ כן הם מלאכי מעלה ולא קליפות, כי כמו שלומדים, ימינך פשוטה לקבל שבים. ומקום זה נראה יותר ממקום הקודם שבמדור ראשון. כי המדור הראשון תוהו, ומדור זה בוהו, שנראה יותר.

ומלאכים אלו, יש להם קרבה עם בני אדם. כי יש מלאכים, המתראים לבני אדם, כמראה בן אדם, ויש מלאכים אחרים, שאינם נראים אלא ברוח ממש, לפי מושגי השכל של בני אדם. ולפיכך אומר כאן, שהמלאכים שבמדור הזה, יש להם קרבה עם בני אדם, כלומר, שנראים לבני אדם כמראה שלהם. מפני שהם מחוזה ולמטה דמדורים, וגם בני אדם הם מחוזה ולמטה, ע"כ יש להם קרבה והשתוות עימהם.

אמנם המלאכים שמחוזה ולמעלה של המדורים, במדור הרביעי, אינם נראים לבני אדם אלא בחזיון או בהתבוננות מרובה. כי אין להם קרבה עם בני אדם, להיותם מחוזה ולמעלה. ומלאכים אלו ניוזנים מהריח ומהבשמים, שבני אדם מעלים מלמטה, להתעלות בתועלת שמקבלים ולהאיר יותר. כלומר, ע"י המ"ן שבני אדם מעלים במע"ט, בריח ובבשמים שבהם, מקבלים אלו המלאכים תועלת, ומאירים יותר.

43. ועל המלאכים האלו יש ממונה קדומיאל, אותיות קדומי אל. כי ממונה הזה צריך לשמור את המלאכים שבמדור שלו מפני כוחות הדין שבהיכל השלישי, שלא ישלטו בהם. ובהיות ההיכל השלישי עליון אליו, וכל עליון יש לו שליטה על התחתון ממנו, לפיכך הממונה מקבל כוח להתגונן מפניו ע"י השם א"ל. כי היות שהשם הזה שם החסד, שהוא קודם לגבורה ולקו השמאל, השולט בהיכל השלישי, ע"כ כוחו יפה

שבעה מדורים של ארץ עליונה

מדור שלישי, נצח

[מדורא תליתאה נצח]

אל הוד כערך ג"ר אל ו"ק. ונודע, שאחד מראשי התיקונים שניתקן בעולם התיקון, הוא גניזת או"א הפנימיים, גניזת הארת ג"ר דע"ב, שלא יאירו קודם גמה"ת.

והנה אלו המדורים, הם ו"ק דמלכות דע"ס חיזוניות של המלכות דאצילות, שמאל. אלא שע"י ישראל, המעלים מ"ן בעסק התורה ומע"ט הם מקבלים תיקונים מז"א דאצילות. ואז נמשכים להם מוחין דע"ב, המתקנים גם את השמאל. כי אין השמאל יכול להיתקן בפחות מהם. אמנם כיוון שהג"ר דע"ב אינם נמשכים בכל 6000 שנה, נמצא, שכל אלו המוחין, הנמשכים בכוח המ"ן של ישראל, מאירים ומתקבלים רק במדור ההוד, ששם קבלת הו"ק. ולא כלום במדור הנצח, שבו קבלת הג"ר.

ולפיכך נשאר מדור הנצח בלי שום הארת מוחין.

ולא עוד, אלא שם השורשים של העונשים כולם. כי שורש כל העבירות הוא חטא עצה"ד, והחטא הזה היה, שס"מ, שרכב על הנחש, פיתה לאדם וחווה, שימשיכו מוחין דג"ר דע"ב, למדור הנצח. ונאמר עליו, שכולו אש ועשן, וס"מ הרשע נמצא במדור הזה, שהוא שורש כל הרע, שפיתה לאדם וחווה בעצה"ד.

משא"כ ההיכל התחתון מכאן, ההיכל השני, הוד, מקבל תיקונו מושלם ע"י המ"ן של ישראל, להיותו מקבל רק ו"ק דע"ב, שהיא בחינתו. וג"פ ביום הם אומרים קדושה, זה מורה שמקבלים המוחין בג' הקווים ימין שמאל אמצע, שהם ג' קדושות, והם הממשיכים רק מוחין דו"ק דע"ב, המספיקים לגמרי בשביל ההוד.

44. המדור השלישי שבשבעה מדורים של הארץ העליונה, הוא מקום להבות ותימרות עשן, ושם הקילוח של נהר דינור מזנק ויוצא. כלומר, ששם מקורו של נהר דינור, שהוא בית השרפה לנפשות הרשעים, שמשם יורד האש על ראשיהם של הרשעים.

כלומר, שמהמדור הזה יורד האש על ראשיהם של הרשעים, היושבים למטה בגיהנום, ומשום שמהמדור הזה האש יוצא ויורד לגיהנום, הוא נקרא בית השריפה. ושם יושבים מלאכי החבלה, המכתתים אותם בגיהנום.

45. ושם נמצאים לפעמים מדברי לשון הרע על ישראל, להסיט אותם מדרך הטוב, מלבד, בעת שישאל לוקחים רפואה לדחותם, שאז אינם יכולים להזיק להם. ויש ממונה עליהם מצד השמאל, כל המלאכים שיש שם, הם מצד החושך. ועל המדור הזה כתוב, וחושך על פני תהום. כי המדור הראשון תוהו, והמדור השני בוהו, והמדור השלישי חושך על פני תהום. וס"מ הרשע נמצא שם במדור הזה.

והינד מוצא, שבמדור השלישי, נצח, אין שום ניצוץ הארה מתוקנת, אלא כולו אש, ועשן, ונהר דינור, ובית השרפה לרשעים, ומלאכי חבלה, וס"מ הרשע. ובמדור התחתון, מדור השני, הוד, שם מלאכים העליונים. ואחר שישאל פותחים בשירה, מגיע להם הארה גדולה, ואומרים שירה גם הם, ומקדשים ג' קדושות.

ויש להבין, הרי תמיד נמצא, שכל העליון מחברו חשוב לאין ערך יותר ממנו. וכאן להיפך, שהמדור העליון ימצא גרוע הרבה מהמדור התחתון ממנו. והעניין הוא, כי ההפרש בין נצח

שבעה מדורים של ארץ עליונה

מדור רביעי, ת"ת

[מדורא רביעאה ת"ת]

הם מלאכי רחמים שאינם משתנים לעולם. כלומר, ע"כ אינם נשרפים כראשונים, משום שהם מאור הרחמים, מקומת החסדים שלמעלה מחוזה, המקובל שם מהבינה, כמ"ש, כי חפץ חסד הוא, ימין, ואינם משתנים לעולם, לקבל מבחינת אורות השמאל. וע"כ אין שום דין שבעולם יכול לשלוט בהם, ומשום זה יכולים לסיים שירתם ואינם נשרפים.

46. המדור הרביעי, הוא המקום המאיר. ושם אור מאיר למלאכים העליונים שמצד ימין. ופותחים לומר שירה, ומסיימים אותה. ואינם הולכים להתבטל מחמת השירה, כמו אלו הראשונים שבמדור הראשון, אשר מתחילים לומר שירה ונשרפים, שנעברים באש דולק, ובבוקר חוזרים ומתחדשים כבתחילה. אבל אלו המלאכים שכאן, נשארים במקומם ואינם מתבטלים. כי אלו

וזה נשמע ממה שכתוב, יעופף על הארץ, שמורה, שהם כדמות בני הארץ, משום שיש מלאכים אחרים, שאינם נראים אלא ברוח ממש, לפי מושגי השכל של בני אדם.

ומלאך אחד ממונה עליהם, ושמו פדאל, אותיות פדה אל. כי הזוכים להעלות מ"ן במעשיהם הטובים למדור הזה, הם מקבלים אורות החסדים ע"י המלאך הזה. ואפילו אם התחייבו מיתה, הם נפדים ואינם מתים. וע"כ מכונה המלאך פדה אל. כמ"ש, ויפדו העם את יהונתן ולא מת.

ובהיכל הזה פתוחים מפתחות הרחמים, לאותם החוזרים בתשובה אל ריבונם. ופותחים בהם השערים, להעביר דרכם את תפילותיהם ובקשותיהם. כי אין שערי תפילה נפתחים, אלא ע"י המשכת ג"ר לשכינה. ואלו בעלי התשובה, שע"י תשובתם המשיכו ג"ר לשכינה, לכן משיגים מפתחות הרחמים, לפתוח שערי התפילה, ונענים על כל מה שביקשו והתפללו מה'.

47. ועל אלו המלאכים כתוב, עושה מלאכיו רוחות. ואלו עושים שליחותם בעולם, מבלי שייראו לבני אדם. ונראים רק בחיזיון, או באופן אחר בהתבוננות מרובה. כי המלאכים, שהם מחזה ולמטה, בעת שעושים שליחותם בעולם, מתלבשים בלבושי העוה"ז, ונראים לבני אדם. שהמלאכים שליחי הקב"ה, כשיררדים לעוה"ז, הם עטופים ומתעטפים ומתלבשים בגוף, בדומה לעוה"ז. ויש להם קרבה עם בני אדם.

אבל המלאכים שבמדור הרביעי, ת"ת, שמחזה ולמעלה, אינם מתלבשים בלבוש של העוה"ז, להיותם רוחות שמחזה ולמעלה, והעוה"ז הוא מחזה ולמטה. וע"כ אינם נראים לבני אדם, כי אין להם קרבה עימם. אלא שמשיגים אותם בדרך חיזיון או בדרך אחר, ע"י התבוננות יתרה.

וכן מבחין ביניהם הזוהר, כמ"ש, ועוף יעופף על הארץ. ועוף יעופף, הם שְלוּחִים עליונים, מלאכים, הנראים לבני אדם, כמראה בן אדם.

שבעה מדורים של ארץ עליונה

מדור חמישי, גבורה

[מדורא חמשה, גבורה]

ביאור הדברים. כי לילה היא המלכות, נוקבא דז"א. ויש בה מיתוק מבינה. כי אין בניין למלכות מטרם שהתמתקה בבינה. לפיכך נבחן במלכות ב' בחינות:

א. בחינתה עצמה, שהיא דין, מידת חצי לילה הראשון.

ב. התכללותה בבינה, מדה"ר, חצי לילה השני.

ולפיכך בחצות לילה מתעורר רוח צפון, רוח מבינה, המכונה צפון. כי דרום צפון הם חו"ב, אשר הרוח הזה ממתיק את המלכות. והנה תחילה מקבלת המלכות הקטנות של הבינה. ורוח צפון, בינה, נושב ודופק במלכות, לילה. כי הארת הקטנות מכונה בשם דופק. ואח"כ מגיע לאותם הממונים על הזמרה בחצות לילה, בהגעת הגדלות מבינה למלכות, ולמלאכים הנמשכים ממנה.

כי ע"י המוחין שמגיעים להם, הם אומרים שירה. וכעלות הבוקר, בסמוך לאור הבוקר, בחשכה הכפולה שנעשה בסוף הלילה בסמוך לעלות הבוקר, היא מזדווגת באור הבוקר. אז כל מלאכים האחרים, מלאכי מים בצד הימין, אומרים שירה. וכל שאר המלאכים, כל מלאכי האש שמצד שמאל, מסייעים להם. כי שירה היא בחינת שמאל.

48. המדור החמישי, אורו מאיר יותר מכל המדורים הקודמים לו. ויש בו מלאכים, שמהם מלאכי אש, דין, ומהם מלאכי מים, רחמים. ולפעמים נמצאים ברחמים, שהשליטה היא למלאכי מים. ולפעמים נמצאים בדין, שהשליטה למלאכי אש. אלו הם בצד ימין, ואלו הם בצד שמאל. מלאכי אש הם בשמאל, ומלאכי מים בימין.

לפעמים מאירים אלו והאחרים חשוכים. אלו ואלו, הן מלאכי רחמים והן מלאכי דין, ממונים לזמר לריבונם, הללו בחצות לילה, והללו בעלות אור הבוקר. כי המלאכים שבמדור הזה, הם בשלמות הראוי להם, הן מלאכי הרחמים והן מלאכי הדין. ולפיכך שניהם אומרים שירה, מלאכי הדין בחצות לילה, ומלאכי רחמים בעלות הבוקר. וממונה אחד עליהם, ושמו קדשיאל, אותיות קדשי אל, מטעם שתפקידו להמשיך הקדושה מכאן לתחתונים.

49. כשנחלק הלילה בחצות הלילה, ורוח צפון התעורר, והקב"ה בא אז להשתעשע עם הצדיקים בגן עדן, אז רוח צפון דופק ומגיע לאותם הממונים על הזמרה בחצות לילה. וכולם מזמרים ופותחים את השירה לתחתונים, שיוכלו גם הם לומר שירה.

מחזה ולמעלה של המדורים. ולפיכך ישראל מקבלים כוח מהם, לומר שירה. אבל המלאכים מחזה ולמטה של המדורים, להיפך, אינם יכולים להמשיך שירתם, עד שישראל למטה בעוה"ז מתחילים לומר שירה. כי אלו המלאכים, להיותם מחזה ולמטה, כמו ישראל, נמצאים פחותים במעלה מישראל, וצריכים לקבל כוח מישראל, להמשיך שירתם.

וע"כ צריכים מלאכי הימין סיוע ממלאכי השמאל, שיוכלו לומר שירה. כמ"ש, ברוך יחד כוכבי בוקר ויריעו כל בני אלקים. שמורה על כל המלאכים כולם, הן מלאכי מים והן מלאכי אש. כי כולם אומרים שירה יחד. עד שישראל למטה פותחים שירות ותשבחות אחריהם.

כי מלאכים אלו חשובים מישראל, להיותם

שבעה מדורים של ארץ עליונה

מדור שישי, חסד

[מדורא שתיתאה, חסד]

דרום צפון מזרח, שהם חו"ג ות"ת. 51. ובאותם השעות והרגעים שהאוניות נוסעות, נוסעים המלאכים כולם, לצד זה ולצד זה. כלומר, לאותו הצד שהאוניות הולכות. כשהאוניות נוסעות לצד דרום, הממונה, העומד עליהם לצד ההוא, הוא מיכאל, הנמשך מימין, חסד. וכשהאוניות נוסעות לצד צפון, הממונה העומד עליהם לצד ההוא, הוא גבריאל, הנמשך מצד שמאל, גבורה. כי ד' רוחות, דרום צפון מזרח מערב, חו"ב תו"מ. ובו"ק הם חו"ג תו"מ. וע"כ מיכאל בדרום, גבריאל בצפון.

וכשהאוניות נוסעות לצד מזרח, הממונה, העומד עליהם שם, רפאל, והוא לימין, שנוטה לחסדים. וכשהאוניות נוסעות לצד מערב, הממונה, העומד עליהם לצד ההוא, אוריאל, הוא לאחרונה, כמ"ש, לאחרונה ייסעו. להיות מערב האחרון לדי רוחות.

50. המדור השישי קרוב למלכות שמיים, למלכות הפנימית, הנקראת מלכות שמיים. ובו יש אוניות ונהרות ונחלים, שמתחלקים ויוצאים מהמים. המלכות מכונה ים. אוניות מוחין דג"ר, נהרות חג"ת, נחלים נה"י. ג' הארות מושפעות מהמלכות, ים, למדור השישי, הקרוב אליה, שהם חב"ד חג"ת נה"י. ואע"פ שכל המדורים הם רק ו"ק, מ"מ נחלקים לג' בחינות, כי גם בו"ק יש ג"ר המיוחס להם.

וכמה דגים, מלאכים, הנמשכים מג' בחינות, מרחשים בנהרות והנחלים, לארבע רוחות העולם. ועליהם יש שרים ממונים. וממונה אחד אוריאל, ממונה על כל המלאכים התחתונים שבמדור הזה. כי הוא ממונה על אותם המלאכים, שהם מצד מערב, שהיא רוח האחרון דד' רוחות. כי ד' רוחות חו"ג תו"מ. ורוח מערב הוא מלכות. וע"כ המלאכים, שברוח הזה הם התחתונים במעלה, מהמלאכים שבשאר הרוחות :

שבעה מדורים של ארץ עליונה

מדור שביעי, בינה

[מדורא שביעאה, בינה]

53. כך בשבעה מדורים של הארץ למטה. והם כולם כעין שבעה מדורים של מעלה. ששבעה המדורים שבארץ התחתונה, בעשיה, שווים בכל הבחינות שלהם לשבעה מדורים שבארץ העליונה, שהיא חיצונית המלכות דאצילות. ובכל שבעה מדורים של הארץ התחתונה יש מיני מלאכים כמראה בני אדם, שיכולים להתלבש בלבוש עוה"ז כמו בני אדם. ובזה יש הפרש משבעה מדורים של הארץ התחתונה, אל שבעה מדורים בארץ עליונה.

כי בארץ עליונה רק במדור השני, שמחזה

52. המדור השביעי הוא מדור העליון על כולם, שם נמצאים רק נשמות הצדיקים. שם מתעדנים הנשמות בזוהר העליון, ומתענגים שם במעדנים ובתענוגים עליונים. זוהר העליון, ג"ר. במעדנים ובתענוגים, אורות חסדים.

ולא נמצא שם אלא רק אלו הצדיקים לבדם, שלא נמצא שם מלאכים, אלא רק נשמות הצדיקים בלבד, ושם אוצרות השלום והברכה והנדבה, הכול שם כבחינה העליונה, בינה. כי המדור השביעי בינה, ע"כ מקבל מהבחינה שכנגדו, בינה שלמעלה.

השביעי, תבל, אלא רק בשביל הגופים של הצדיקים.

כלומר שבשבילם מתקיים העוה"ז, ובשבילם נברא, להיותם שווים כאחד, זה כעין זה. כלומר, ששבעה מדורים של הארץ התחתונה נמשכים ויוצאים משבעה מדורים של הארץ העליונה, כל בחינה מהבחינה שכנגדה בעליונה. וע"כ יחס כל מדור של הארץ התחתונה צריך להיות שווה לאותו המדור של הארץ העליונה.

וכיוון שבמדור השביעי של ארץ עליונה, אין שם אלא נשמות בני אדם בלבד, כן המדור השביעי של הארץ התחתונה, אינו אלא רק בשביל גופים של בני אדם הצדיקים בלבד. ואעפ"י שיש כאן שאר מיני בעלי חיים, וכן גופים של רשעים, אמנם לא בשבילם נברא העולם, והם עומדים רק לשמש את הגופים של הצדיקים, כמו שלומדים, והם לא נבראו אלא לשמשני ואני לשמש את קוני. ולפי שאין לכל שאר הבריות שום ערך לפי עצמם, הם נחשבים כמו שאינם כאן.

ולמטה של המדורים, נמצאים המלאכים שיש להם קרבה עם בני אדם. ומהמדור הרביעי ולמעלה, כבר אין להם קרבה לבני אדם, אלא בחיזיון בהתבוננות מרובה. משא"כ בשבעה מדורים בארץ התחתונה יש מלאכים כמראה בני אדם בכולם. ואפילו במדורים שמחזה ולמעלה. כי הארץ התחתונה כולה מחזה ולמטה של העליונה. ואפילו ד' מדורים עליונים נחשבים ג"כ למחזה ולמטה.

וכולם מודים ומשבחים להקב"ה. אבל בכל המדורים אין מי ששיג כבודו, כמו אלו שהם במדור העליון, ואלו רואים כבודו כראוי, לעבדו ולשבחו ולהכיר כבודו.

54. העוה"ז, שנקרא תבל, אינו מתקיים על עומדו אלא רק בשביל הצדיקים, שהם גופים קדושים, המצויים בעוה"ז, שבשבילם העולם נברא, ובשבילם הוא מתקיים. כמו למעלה, במדורים של הארץ העליונה, אינו עומד המדור השביעי, אלא רק בשביל נשמות הצדיקים, כן במדורים של הארץ התחתונה, אינו עומד המדור

שבעה היכלות של ארץ עליונה

[ד' היכלות דארעא עילאה]

מדורים ו"ק והיכלות ג"ר. ושבעה היכלות מתלבשים בתוך שבעה מדורים, כי כל העליון מחברו נבחן ג"כ לפנימי ממנו. ולפיכך כל עליון מתלבש בתוך התחתון. וכמו שפרצוף חב"ד מתלבש בפרצוף ו"ק, כן ההיכלות חב"ד מתלבשים בתוך המדורים, שהם ו"ק. כל היכל בתוך מדור המיוחס לבחינתו. ובכל היכל משבעה היכלות, יש רוחות עליונים, שהם המלאכים, הממונים על אותם ההיכלות.

55/1. שבעה מדורים, המדורים של הארץ העליונה, יש בתוכם שבעה היכלות מסודות האמונה, כלומר, של המלכות דאצילות, הנקראת אמונה, שהם כנגד שבעה רקיעים עליונים. רקיע הוא ז"א, ויש לו שבעה רקיעים, בינה וחג"ת נה"י שלו, והיכל הוא מלכות. ושבעה היכלות, שהם בינה וחג"ת נה"י שלה, כנגד שבעה רקיעים שבז"א, שכל היכל מקבל כל מה שיש בו מהבחינה שכנגדו ברקיעים דז"א.

שבעה היכלות של ארץ עליונה

היכל ראשון, יסוד

[היכלא קדמאה, יסוד]

אל, להיותו ממשיך רחמים על נשמות הגרים. והמלאך הזה לוקח אותם נשמות הגרים, ונהנים על ידו מזיו הכבוד שלמעלה.

55/2. ההיכל הראשון מלמטה למעלה, היכל היסוד. כאן יש רוח, שהתמנה על נשמותיהם של הגרים שהתגיררו, וישו רחמיאל, אותיות רחמי

שבעה היכלות של ארץ עליונה

היכל שני, הוד

[היכלא תנינא, הוד]

מכונה תינוקות. ולא זכו בעוה"ז ללמוד תורה ולהשלים לגי"ר.

ומצד בחינתם היו ראויים לבוא בהיכל השלישי, נצח, כיוון שכבר זכו לגי"ר, ו"ק. אמנם מתוך שהיכל הנצח אינו מאיר מלמעלה למטה, אינם יכולים לקבל שם תועלת, וע"כ באים להיכל הוד. ואע"פ שהוא ירידה בערכם, מ"מ הוא לתועלתם, שיוכלו לקבל אור שלם מלמעלה למטה. ולפיכך מכונה המלאך, הממונה ללמוד עימהם, אהינאל, אהני אל, מלשון מועיל ותועלת. כי אלו הנשמות משיגים על ידו רווח ותועלת גדולים.

56. ההיכל השני, הוד. יש בו רוח אחד אהינאל, והוא עומד על כל אלו הנשמות של תינוקות, שלא זכו בחייהם בעוה"ז ללמוד תורה. והוא עומד עליהם ומלמדם תורה.

כי אין האדם נשלם מטרים ששיג ה' בחינות נשמה נרנח"י. אמנם לא כל אדם זוכה בהם בגלגול אחד. והדבר קשה ביותר, בעת שהאדם עובר מ"ק לגי"ר, ואינו יכול להזדכך כל צרכו, כראוי למדרגת גי"ר, לנשמה חיה יחידה. ואז הוא צריך למות ולהתגלגל פעם שנייה בעוה"ז. ואלו שמתים אחר השגת ו"ק, נקראים נשמות תינוקות, שלא זכו בעוה"ז ללמוד תורה. כי ו"ק

שבעה היכלות של ארץ עליונה

היכל שלישי, נצח

[היכלא תליתאה, נצח]

יש שמאריכים ימיהם, שהתחילו לזכות בגי"ר ולא מתו בקטנותם, אלא שחטאו, ואע"פ שחשבו תכף לעשות תשובה, אמנם לא הספיקו לגמור תשובתם ומתו. ונשמות אלו בתחילה נענשים בגיהנום, ואח"כ עולים להיכל נצח, ומשיגים שם חמדה גדולה ליהנות מזיו כבודו של הקב"ה. אבל אינם יכולים ליהנות שם אלא רק בשבת ובחודש.

ואלו הנשמות מכונות, בני בשר. ועליהם כתוב, והיה מדי חודש בחודשו, יבוא כל בשר להשתחוות לפניי. ונקראות בני בשר, כי לע"ס יש הרבה שמות. שהחג"ת מכונות מוחא עצמות גידים. ונו"ה מכונות בשר ועור. ולפי שהנשמות הם בני היכל הנצח, ע"כ נקראים בני בשר, כי בשר הוא נצח.

57. ההיכל השלישי, היכל הנצח. יש בו רוח אחד, אדרהינאל. והוא עומד על נשמותיהם של אלו שחזרו בתשובה ולא חזרו, כלומר, שחשבו לעשות תשובה, ומטרים שחזרו בפועל, מתו. ולפיכך מכונה המלאך הממונה עליהם בשם אדרהינאל, אותיות הדרינא אל, שפירושו חרטה ותשובה, להיותו ממונה על נשמות של בעלי תשובה אלו. ואלו, מענישים אותם בגיהנום, ואח"כ מכניסים אותם לרוח הזה, והוא מקבל אותם. וחושקים ליהנות מזיו כבוד ריבונם, ואינם יכולים ליהנות.

כי התבאר בהיכל השני, בנשמות של תינוקות, שלאחר שלא זכו לגי"ר, עולים לקבל תיקון בהיכל השני. אמנם אלו מתו ולא טעמו טעם חטא. אבל

שבעה היכלות של ארץ עליונה

היכל רביעי, ת"ת

[היכלא דביעאה, ת"ת]

שהקב"ה ינקום בהם, כמ"ש, יְדִין בְּגוֹיִים מִלֵּא גוֹיֹת. ולפיכך נקרא הממונה בשם גדריהאל, אותיות גדריה אל, מלשון מקום הניחו לו אבותיו להתגדר בו. כי הקב"ה מתגדר עם נשמות ההרוגים ההם.

58. ההיכל הרביעי, הוא ת"ת. כאן עומד רוח אחד גדריהאל. מלאך זה עומד על כל אלו הנשמות של הרוגים על ידי אוה"ע, כדי להכניסם להתרשם בלבשו של המלך, ונרשמים בלבוש, עד היום

שבעה היכלות של ארץ עליונה

היכל חמישי, גבורה

[היכלא חמישאה, גבורה]

59/1. היכל חמישי, הוא היכל הגבורה. כאן עומד רוח אחד אדיריאל. והוא עומד על כל אלו הנשמות, שהושלמו בצד השמאל. אדיריאל, אותיות אדירי אל. ואדיר, כלומר גיבור, משום שממונה על היכל הגבורה.

שבעה היכלות של ארץ עליונה

היכל שישי, חסד

[היכלא שתיתאה, חסד]

59/2. ואלו הנשמות הן למעלה מכל הנשמות, הנמצאות במדור הזה העליון על כולם. והממונה מיכאל, העליון על כל המלאכים, עומד ושולט בהיכל החסד הזה. וכמה אלפים ורבות מלאכים נמצאים תחת ממשלתו בצד החסד. ושם מתענגים הנשמות של החסידים באור העליון, הנמשך שם מעולם הבא, מבינה. ההיכל השביעי חסר כאן, משום שבא להשמיענו את שמות הממונים שעל כל היכל, ובהיכל השביעי אין שם מלאכים ממונים.

פתיחה לשבעה היכלות

4. אמנם בניין המדרגות, הנמצאות בשבעה ההיכלות, הם נמשכות מבינה. כי אחר שנמתקה המלכות בבינה, היא מקבלת המוחין והמדרגות ממנה, שהם כל המציאות אשר יש בהיכלות הללו. ובדרך כלל נחלקים המוחין למוחין דפנים ולמוחין דאחוריים. וכן הכלים, המקבלים לתוכם המוחין, נחלקים לכלים דפנים ולכלים דאחוריים. ומקור ההתחלקות הזו הוא משום שבינה עצמה, שממנה באים כל המוחין והכלים, נתחלקה לשתי בחינות הללו, פנים ואחוריים.

5. ועניין התחלקותה של הבינה לשתיים, נעשה תכף בבינה המקורית, בינה דא"א. כי אחר שעלתה המלכות למקום בינה דראש א"א, והבינה יצאה משום זה לחוץ מראש א"א, והתמעטה לו"ק בלי ראש, לא נגע המיעוט הזה בבינה עצמה, בכח"ב שלה, אלא רק במה שהיא נכללת מז"א, בז"ת שלה. כי עצמות הבינה אור חסדים בלי חכמה. והמשכת הארת חכמה לחסדים, כבר נבחן לעצמות הז"א.

ולפיכך יציאת הבינה מראש א"א למקום הגוף, החסר מהשפעת חכמה, אינו ממעט את הבינה כלום, שהרי גם בעת היותה בראש א"א אינה מקבלת שם חכמה. ולפיכך נחשבת, כמו שעודנה בראש א"א, ומלבישה את חו"ס שלו. אלא רק ז"א, הנכלל בבינה הזו, צריך להארת חכמה. ועתה, כשהוא במקום הגוף דא"א, הוא חסר משפע החכמה, הוא התמעט בהרבה, ונבחן

1. ויש להבין עניין היכלות, מה הם ולמה עומדים. ההיכלות הללו עומדים, לסדר בהם את סדר שבחו של הקב"ה. בכל אלו הסדרים שבהיכלות, הם כלל אחד, כדי להכליל התחתונים בעליונים. כל הסידורים שבהיכלות הם סדר התכללות התחתונים בעליונים, שמטרת ההתכללות היא, כדי להשרות השכינה בעולם. ונשאר לנו להבין התכללות מה היא.

2. המקור של התכללות ועליית התחתונים לעליונים, הוא שיתוף של מדה"ר בדין, עליית המלכות והתכללותה בתוך הבינה, שנעשה בצ"ב, שמתוך עלייה זו, קנתה המלכות וכל התחתונים הנמשכים ממנה, חקיקה ובית קיבול, לקבל המוחין הגדולים של הבינה, שהוא השראת השכינה בעולם.

3. מבחינת העלייה הכוללת הזאת, נקראת המלכות היכל המלך, שזה מורה, שהתחתונים, המשיגים את המלכות הממותקת, משיגים על ידה מוחין דג"ר, אור עיניים וראייה. כי אין המלך נמצא אלא בהיכלו, ורואי פני המלך שם הם.

וההיכל הראשון מקום שניתקן למטה, במלכות, להיות כעין של מעלה, בינה. ולא דווקא ההיכל הראשון, אלא כל ההיכלות הם כן. הרי שהזוהר מבאר בחינת ההיכל, שהיא המלכות, שהתכללה והייתה כמו הבינה. והם שבעה היכלות, לפי שבע ספירות שבמלכות.

8. אכילה, פירושו מוחין דחסדים, אורא דכיא, מוחין דאוי"א. שתייה מוחין דהארית חכמה, יין המשמח אלקים ואנשים. לכן, אכלו רעים, אוי"א, שיש להם חביות יין, חכמה, מטעם היותם כמו שעומדים תמיד בראש אוי"א ומוי"ס דאוי"א, הנקרא יין המשומר, שורה תמיד באוי"א, וע"כ צריכים רק אור החסדים, הנקרא אכילה, ואינם מקבלים יותר שום הארת החכמה.

שתו ושכרו דודים, הכוונה על זוי"ן, שכל עוד שאינם מקבלים הארת החכמה מישסו"ת, שחזר לראש אוי"א, נחשבים לוי"ק בחוסר ראש. ולפיכך הם מחויבים תחילה לשתות יין המשמח אלקים ואנשים, ממוחין דיסו"ת. ומתוך שישסו"ת הם וי"ק ואחוריים דאוי"א עילאין, נבחנו המוחין שלהם למוחין דוי"ק ולמוחין דאחוריים. ואח"כ עולים ישסו"ת ונכללים באוי"א. ומשיגים זוי"ן מהם את המוחין דפנים, הנקרא אכילה. ועלייה זו דיסו"ת לאוי"א נבחת להתכללות תחתון בעליון, שאין המוחין נשלמים זולתה.

9. ומכאן תבין את ב' מיני מוחין, שאנו ממשיכים לז"א, שהם נרנח"י דאחוריים ונרנח"י דפנים, הנקראים עיבור, יניקה, מוחין דאחוריים ועיבור, יניקה, מוחין דפנים. כי מצד הקביעות הוא בעיבור יניקה דאחוריים בלבד, שפירושו, נ"ר בחוסר נשמה חיה יחידה, כלומר וי"ק בלי ראש. והשאר צריכים להמשיך בהעלאת מ"ן ע"י מעי"ט ותפילה.

ותחילה ממשיכים את המוחין דאחוריים, ג"ר דהארית חכמה מישסו"ת, המכונים יין המשמח. אמנם אין להשהות את הז"א במוחין הללו דאחוריים, להיותם בעיקר מבחינת שמאל, ויש בהם אחיזה לחיצונים, כמ"ש בנוח, וייש"ת מן היין וי"שכר וי"תגל בתוך אוהלו. אלא שצריכים תכף להכליל התחתון בעליון, להעלות את ישסו"ת אל בחינת הפנים שלהם, שהם אוי"א עילאין, העליון שלם ישסו"ת. ואז משיגים ישסו"ת המוחין דפנים מאוי"א, ומשפיעים לז"א עיבור יניקה מוחין דפנים.

10. ועם זה תבין, אסור לו לאדם להיכנס בהיכלות אלו, מחשש שלא יתמשך אחריהם, כמו שעשה נוח, כמ"ש, וישת מן היין ויתגל. ויש להבין, מה יש שם באלו היכלות, שיש פחד, שלא יתמשך אחריהם, ושהיא השכרות, שהשתכר נוח? זאת הארת מוחין דאחוריים, המאירים בהיכלות אלו, הנמשכים מישסו"ת. אשר צריכים להיזהר, שלא להשהות הז"א במוחין הללו, אלא להכליל תכף התחתון בעליון, ולהמשיך המוחין דפנים.

כי המשהה את הז"א במוחין דאחוריים, שמרבה להמשיך את המוחין הללו, יין המשמח, דומה כמרבה לשתות יין, ונעשה שיכור, שמאבד את דעתו, ונעשה מופקר לכל החיצוניים והקליפות.

כמו חסר ראש, וי"ק בלי ג"ר. ונבחן לז"ת דבינה. הרי שמכוח עליית המלכות לראש אוי"א, נחלקה הבינה לשתיים :

א. בחינת עצמותה, כח"ב שלה. שאע"פ שהיא חסדים בלי חכמה, מ"מ ג"ר גמורים נחשבים, מטעם שנבחנו כמו שעוד הינם בראש אוי"א גם עתה. ובחינה זאת נתקנה בפרצוף אוי"א עילאין, שתמיד פב"פ בזיווג שלא נפסק לעולמים.

ב. בחינת ז"א הנכלל בה, שכולל חג"ת נהי"מ, להיותו צריך להארית חכמה ואין לו. ונחשב לוי"ק בלי ראש. ובחינה זאת נתקנה בפרצוף ישסו"ת, המלביש מחזה ולמטה באוי"א, ונבחן לאחוריים של הבינה.

6. אמנם גם לעת גדלות, אשר הבינה חוזרת לראש אוי"א ומקבלת חכמה, אין החכמה מקובלת לאוי"א עילאין, שהם הפנים דבינה, אלא רק ליססו"ת, שהם אחוריים דבינה ושבע ספירות.

המוחין דאוי"א נקראים אורא דכיא, מוחין דחסדים, להיותם תמיד באור החסדים, והי' אינו יוצא מאויר שלהם לעולם. ולפיכך נבחן שיש לז"א לקבל ב' מיני מוחין : מוחין דפנים מאוי"א, ומוחין דאחוריים מישסו"ת. כי בעת שישסו"ת מחוץ לראש אוי"א, אין לזוי"ן ולכל התחתונים אלא רק וי"ק בלי ראש, כמו היססו"ת. ולפיכך תחילת התיקון הוא להעלות מ"ן ולהחזיר היססו"ת לראש דאוי"א. שאז מקבל הז"א ממנו הארת החכמה ונשלם בראש. אמנם עדיין אינו בשלמות, להיותו רק מוחין דז"ת דבינה, מוחין דאחוריים.

וע"כ צריכים שוב להעלות מ"ן, ולהעלות ישסו"ת לאוי"א עילאין. ואז מקבל ז"א ממנו מוחין דפנים מאוי"א עילאין. והמוחין דאחוריים מתלבשים בז"א בכלים דאחוריים שלו, בנה"י שמחזה שלו ולמטה. והמוחין דפנים מתלבשים בכלים שלו דפנים, בחג"ת, שמחזה ולמעלה.

ומוחין הללו הם אור חסדים בלי חכמה, מ"מ הם נחשבים, כמו שלא יצאו מראש דאוי"א מעולם, ונבחנו תמיד כמו שמלבישים למוי"ס שבראש אוי"א. והארית מוי"ס זאת באוי"א עילאין, נקראת בשם יין המשומר. והארית המוחין דעצמות אוי"א מכונה בשם אכילה.

7. כתוב, אכלו רעים, ש"תו ושכרו דודים. בעליונים, באוי"א, כתוב אכילה בלי שתייה, אכלו רעים. כי מי שיש לו נאדות יין, רק לאכול הוא צריך. ומשום שיון המשומר שורה באוי"א, כתוב בהן רק אכילה. ובתחתונים, הצריכים לשתות, זוי"ן, כתוב שתייה, שתו ושכרו דודים. כל הנטיעות, הזוי"ן והתחתונים, צריכים להשקיה מנחל העמוק, ישסו"ת. וע"כ באוי"א כתוב אכילה, ובזוי"ן כתוב שתייה. רעים אוי"א, דודים זוי"ן.

ביחד מוחין. ואלו המוחין נחלקים ג"כ לג"ר וו"ק, שהו"ק שלהם נתקנו בהיכל ההוד, והג"ר בהיכל הנצח.

ונשלמים ע"י ג' היכלות הללו ג' הבחינות עיבור יניקה מוחין, שהם ה' אורות נרנח"י. אבל הם רק אורות דאחור, משום שנמשכים מג' היכלות נה"י, שהם מחזה ולמטה של היכלות, הנבחנים תמיד לאורות אחוריים. ונמצא, שלא נשלמו אלא רק עיבור יניקה מוחין דאחור.

13. ועל דרך שהתבאר עיבור יניקה מוחין דאחוריים, בג' היכלות הראשונים שמחזה ולמטה, כן מתבארים עיבור יניקה מוחין דפנים, בג' היכלות שמחזה ולמעלה. שהיכל הרביעי, ו"ק, עיבור יניקה דפנים, אור החסדים, כמו ההיכל הראשון. והיכל חמישי, ו"ק דמוחין דפנים, כמו ההיכל השני באחוריים. והיכל שישי, ג"ר דמוחין דפנים, מקום יציאת המוחין, כמו ההיכל השלישי באחוריים. וההיכל השביעי הוא יחידה.

הרי כל היכל מיוחד בעצמו שונה מחברו. אמנם, כל ההיכלות כלולים יחד זה בזה, ומה שיש בכלם יחד, יש בכל אחד מהם. אבל עכ"ז בחינת עצמו המיוחדת שולטת בכל היכל והיכל.

14. יש בעיקר ג' מיני התכללות:

א. התכללות הכוללת, שהיא התכללות המלכות בבניה.

ב. התכללות עיבור יניקה מוחין דאחוריים בעיבור יניקה מוחין דפנים.

ג. התכללות התחתון בעליון, שכל תחתון נשלם מהעליון ומשלים את העליון.

באופן שכל שבעה היכלות צריכים זה לזה, כי משתלמים זה מזה. ומתוך שכל שבעה היכלות כלולים יחד, וכל שיש בכלם יחד, לפיכך יש להבחין כל ג' מיני התכללות גם בכל היכל.

15. ונבאר את ההתכללות ממין השלישי. התבאר, שהחסדים בהיכל היסוד נבחנים לו"ק בלי ראש. וכדי להשיג בחינת ראש, מחויב היכל היסוד לעלות להיכל השני, היכל הוד. וכן מתבאר, שאע"פ שהמוחין מקובלים רק במידת היכל הוד, שהוא ו"ק דג"ר, מ"מ מקום יציאת מוחין הללו אינם בהיכל הוד, כי אם בהיכל השלישי, נצח. ולפי זה מוכרח היכל הוד לעלות ולהיכלל בהיכל הנצח, כדי לקבל ממנו המוחין שלו. הרי איך היכל היסוד מוכרח לעלות להיכל הוד, והיכל הוד להיכל נצח?

אמנם כמו שהתחתון נשלם מהעליון ע"י עלייתו אליו, כן העליון נשלם מהתחתון. כי ההתחלה ועיקר המוחין הם אור דחסדים, שזולתו אין שום תיקון אפשרי. ולפיכך צריך היכל היסוד, שבו אור החסדים, לעלות להיכל הוד. שאז משתלם היכל ההוד בחסדים של היכל היסוד.

וזה היה חטאו של נוח, שכתוב עליו, ויישת מן היין וישכר. שזהו עניין היכלות הטומאה, לעומת היכלות דקדושה, שכן דרך הטומאה להגביר את שליטת השמאל על הימין, ומכשילים את האדם, שלא להכליל התחתון בעליון, אלא להמשיך מוחין דאחוריים מיסוד"ת, בהיותו למטה. ובזה כל כוחם לטמא את האנשים, הנמשכים אחריהם.

אבל ההיכלות דקדושה מסודרים בתיקונים על התכללות תחתון בעליון. והצדיקים, הנזהרים בהם, זוכים לקבל מהסדרים שבהיכלות דקדושה, וזוכים להמשיך מוחין השלמים מאו"א, עיבור יניקה מוחין דפנים, וזוכים להשרות את השכינה בעולם. ומשמיענו, איך להקפיד בהעלאת מ"ן ע"י תפילה ומע"ט, להמשיך המוחין ע"פ סדרי הקדושה, ולהעלות תחתון בעליון.

11. בדרך כלל מתחלקים שבעה ההיכלות לפנים ואחוריים, מחזה ולמעלה ד' היכלות בינה וחג"ת, הנחשבים לבחינת ג"ר ופנים של ההיכלות, ומחזה שלהם ולמטה ג' היכלות נה"י, הנחשבים לבחינת ו"ק ואחוריים של ההיכלות. וע"כ צריכים להעלות את ג' היכלות נה"י ולהכליל אותם בבניה ובחג"ת דהיכלות.

ובדרך פרט יש להבחין זה בכל היכל והיכל, כי כל היכל נכלל מכולם וע"כ נבחן בכל אחד מהם שיש בו בחינת ג"ר ופנים, ובחינת ו"ק ואחוריים, אשר צריכים להעלות בחינת ו"ק ואחוריים שבכל היכל והיכל אל בחינת הג"ר והפנים שלו. וכן בכל בחינה ובחינה שבפרטיות ההיכל.

ואע"פ שההיכלות כלולים זה מזה, וכל מה שיש בכלם יש בכל אחד מהם, מ"מ יש הפרש גדול בין היכל להיכל. כי בכל היכל יש להבחין מה שיש בו מבחינתו עצמו, ומה שיש בו מההתכללות באחרים, כי השליטה הוא רק לבחינתו עצמו, אלא בסיוע ובהשלמה משאר הבחינות, שקיבל מהתכללות באחרים. ולפיכך צריכים לדעת עיקר הבחינה של כל היכל.

12. תיקון א' שנעשה בבי"ע, הוא המשכת אור החסדים, שזולתו אין שום תיקון אפשרי, ותיקון זה הוא עיקר בחינתו של היכל היסוד. אמנם מכיוון שבי"ע הם ז"ת, שצריכים להארת חכמה, וזולתה נחשב בהם אור החסדים לו"ק בלי ראש, ע"כ צריכים בהכרח להמשיך בחינת ראש, ג"ר מהארת החכמה. ותיקון זה של המשכת הג"ר נתקנו בב' היכלות נוי"ה. כי גם הג"ר נחלקים לפי עצמם לג"ר וו"ק, והו"ק שלהם נתקנו בהיכל ההוד. והג"ר שבהם נתקנו בהיכל הנצח.

באופן שבהיכל היסוד נתקנו הו"ק בלי ראש, שמכונים עיבור יניקה, כלומר נ"ר. כי עיבור הוא אור הנפש, ויניקה אור הרוח. ועדיין חסר ג"ר, שהן ג' האורות נשמה חיה יחידה, הנקראים

דאחוריים, כן הוא בשלושת ההיכלות העליונים, שהם עיבור יניקה מוחין דפנים. כי היכל רביעי אור החסדים, עיבור יניקה דפנים, וצריך למוחין. ע"כ עולה להיכל חמישי, ששם המוחין דו"ק דג"ר דפנים, המקובלים לעולמות.

אמנם מקום יציאת המוחין בהיכל השישי. וע"כ צריך היכל חמישי לעלות להיכל השישי. וכן העליונים צריכים לתחתונים. כי ההיכל השישי צריך להיכל החמישי, לבחינת מדידת הו"ק, כמו בהיכל השני והשלישי. והיכל חמישי צריך להיכל רביעי, כדי לקבל ממנו החסדים. והעמוד נוקב כל גגות ההיכלות כולם, כדי שכל הרוחות יתייחדו, להיות כרוח אחד לכל.

וכן, אע"פ שמקום יציאת המוחין בהיכל הנצח, להיותו ג"ר דג"ר דמוחין, מ"מ לולא היכל ההוד, שעלה אליו, לא היה יכול לגלות שום מוחין, כי בחינת היכל הנצח עצמו, המוחין דג"ר דג"ר, נעלמים תכף, ונשארים רק המוחין המקובלים בהיכל ההוד, שהוא ו"ק דג"ר. וע"כ צריך היכל הנצח לעליית היכל ההוד, שזולתו לא היה יכול לגלות שום מוחין כלל.

והתבאר, איך גם העליונים צריכים להתכללות התחתונים. כי היכל ההוד צריך לאור החסדים שבהיכל הראשון. וההיכל השלישי צריך למדידת הו"ק שבהיכל השני.

16. ועד"ז שהתבאר בעיבור יניקה מוחין

שבעה היכלות של או"א דבריאה

הרי שהצדיקים בעבודתם מבטלים הגבולים דקטנות, המכונים רקיעים, וממשיכים המוחין דגדלות. ועניין זה נבחן שהם קורעים את הרקיעים. שהם קורעים ומבטלים את הגבולים דקטנות, המוציאים ג' עולמות בי"ע לפרודא מאצילות, ומחזירים אותם לאצילות. וכן נבחן לפתיחת השערים והפתחים של ההיכלות. כי מבחינת הקביעות, נמצאים בי"ע בפרודא, מסיבת הרקיעים, העומדים במקום בינה של כל מדרגה. וע"כ אין הצדיקים יכולים לקבל השפע שלהם מההיכלות, ונבחנו ששעריהם ופתחיהם סגורים, והממונים שומרים עליהם שלא יפתחו. וכשהצדיקים מעלים מ"ן, וקורעים ומבטלים אותם הרקיעים, ומעלים בי"ע לאצילות, נבחן, שהשערים והפתחים נפתחים, והצדיקים נכנסים בהם, ומקבלים שם שפע א"ס מאצילות. והממונים לא יוכלו למחות ולעכב אותם. ולכן נאמר, ולא יהיה מי שימחה בידו.

אשריהם הצדיקים, שיודעים לפייס את ריבונם, ולבטל הגזרות ולהשרות השכינה בעולם, ולהוריד ברכות, ולהסיר בעלי הדין, שלא ישלטו בעולם. שהצדיקים בעבודתם ממשיכים הארת צ"א, שלמעלה מטבור דא"ק, ומבטלים את ג"ר ופנים של ההיכלות. ומחזה שלהם ולמטה את הרקיעים, הגורמים קטנות, אשר כל הגזרות והדינים נמשכים מהם.

הרי שיודעים, איך לפייס את ריבונם ולבטל הגזרות, שע"י זה הם ממשיכים אורות דג"ר למדרגות, ומעלים בי"ע לאצילות. שזה השראת השכינה בעולם, הורדת הברכות וביטול בעלי הדין.

61. קם רבי שמעון ואמר, מי יגלה עפר מעיניך, אברהם החסיד, ימינו של הקב"ה, שגילה לך סוד הסודות, והתחלת התפילות

60. מי הוא שיודע לסדר התפילה לריבוננו, כמו משה, בשעה שהיה צריך לו לסדר תפילתו באריכות הסדר. ובשעה שהיה צריך לו לקצר בתפילתו, ידע ג"כ לקצר. כי בשעה שמשא היה צריך להאריך, כתוב, ואתנפל לפני ה' כראשונה ארבעים יום וארבעים לילה. ובשעה שהיה צריך לקצר, כתוב, אל נא רפא נא לה.

כי ע"י התפילה ממשיכים מוחין לנוקבא, הנקראת תפילה. והמשכת הארת החכמה הוא באריכות התפילה. כי מידת האורך רומז תמיד להארת החכמה. והמשכת אור החסדים היא בקיצור התפילה, כי מידת הקיצור דבוק במידת הרחוב, הרומזת על אור החסדים.

אמר רבי שמעון, מצאתי בספרי הקדמונים את הסדר, איך לקשור המדרגות, שהן סודי סודות, בקשר אחד. כלומר, ביאורי שבעה היכלות. קשר, הוא ייחוד ב' מדרגות או יותר זה בזה, שיאירו יחד בהארה משותפת אל התחתונים. שצריכים לפעמים לסדר התפילה באופן הראוי, ולייחד ייחודים להמתיק ולפייס את ריבוננו כראוי, לקרוע הרקיעים ולפתוח השערים והפתחים. ולא יהיה מי שימחה בידו, שלא יוכלו המקטרגים לקטרג עליו.

רקיעים, פירושם סיומים דצ"ב, החוצים את המדרגות ומשאיר אותן בו"ק חסר ג"ר. וגי' עולמות בי"ע יוצאים לחוץ מאצילות, ונעשו עולמות דפרודא. וכך הוא בקביעות, מלבד בעת שהצדיקים מעלים מ"ן, ע"י עבודה ומע"ט, וממשיכים הארת צ"א, מלמעלה מטבור דא"ק, הנה אז הארה זו מורידה הרקיע, ממקום בינה בחזרה למקום מלכות, כמו שהיא בצ"א. וחוזרים בינה ותו"מ דכלים למדרגתם, ומשלימים ע"ס דכלים וג"ר דאורות. וכן ג' עולמות בי"ע חוזרים ונעשים אצילות.

אל הת"ת, שאז נקשרת המלכות בת"ת, ונקראת אז המלכות תפילה בלחש, כמ"ש, וקולה לא יישמע, אלא קול הבינה.

וצקון לחש, כי צקון פירושו תפילה. לחש, תפילה בלחש. מוסרך למו, הוא עליית המלכות ויסוד ות"ת, להתקשר באו"א, אשר שם מזדווגים ת"ת ומלכות בעניין קול ודיבור, והתפילה מתקבלת ברצון שלם. ומוחין דאו"א עילאין, נקראים מוסר, כמ"ש, שמע בני מוסר אביך ואל תיטוש תורת אימך. כי בן הוא ת"ת, שאו"א משפיע לו מוסר ותורה. כמ"ש, מוסרך למו. מוסרך, מוחין דאו"א. למו, לתו"מ. הרי שבכתוב הזה מרומזים כל העליות והקשרים, הצריכים לזיווג תו"מ עד המוחין דאו"א, שהם מוחין דג"ר.

בעולם, שזה תיקון תפילת שחרית, והתגלו לך ההיכלות של מלך העליון.

62. שבעה היכלות קדושים הם, והם נמצאים עם שערים כהלכה. שבעלי הדין הוסרו מהם ונפתחים לכל הראויים, להיכנס בהיכלות האלו. ובכל היכל נכנסות תפילות הייחוד. כי מי שיודע לפייס ולהמתיק לריבונו, ולייחד הייחוד בשלמות, שיודע להיכנס בכל ההיכלות, ולקשור קשרים: היכלות בהיכלות, רוח ברוח. כל רוח תחתון ברוח העליון ממנו.

ועל הקשרים והייחודים הללו כתוב, ה' בצר פְּקֻדוֹת, צָקוֹן לַחֹשׁ מוֹסְרֵךְ לְמוֹ. כי בצר פְּקֻדוֹת, הוא קשר רוח המלכות ברוח עליון, יסוד. ואז נקראת המלכות בשם פְּקֻדָה, כי היסוד פוקד אותה. צקון לחש, הוא עלייתם של יסוד ומלכות

שבעה היכלות של או"א דבריאה

היכל ראשון לְבֵנַת הַסְּפִיר, יסוד

65. לשמאלו של ההיכל יש רוח, הנקרא לְבֵנָה, הנכלל ברוח הראשון, הנקרא ספיר. ונכנסים זה בזה. אורו של הרוח הזה הוא אדום ולבן כאחד, משום שיוצא ונמשך מאלו ב' אורות הראשונים שברוח ספיר, שהם אור לבן ואור אדום, וע"כ נמצא גם הוא בב' הגוונים הללו, אבל הם בו בזיווג כאחד.

כאשר האורות של רוח לבנה באים ומגיעים אל האורות הראשונים של רוח ספיר, ונכללים בהם ונעשו אחד, נראים אז רק אורות הראשונים לבדם, ואורות האחרים של רוח לבנה אינם מתגלים ואינו ניכר שנכנסו בהם, כמ"ש, ולא נודע כי באו אל קְרִבְנָה. וזהו התכללות רוח ברוח, שנעשה אחד, והתכללות אורות באורות, שנעשו אחד.

והזוהר משמיענו כאן סדר התכללות תחתון בעליון, שעבור יניקה מוחין דאחוריים, שהם בג' היכלות נה"י שמחזה ולמטה, צריכים להכליל אותם בעיבור יניקה מוחין דפנים, שהם בהיכלות שמחזה ולמעלה. וזהו בדרך כלל. ובדרך פרטיות נמצאים ב' מיני מוחין האלו בכל היכל, שצריכים לכלול אותם תמיד זה בזה. ובזה תבין ב' רוחות ספיר ולבנה, הכוללים ב' מיני מוחין. שרוח לבנה היא עיבור יניקה מוחין דאחוריים שבהיכל זה, ורוח ספיר הוא עיבור יניקה מוחין דפנים שבהיכל זה.

והאורות של רוח לבנה באים ומגיעים אל האורות הראשונים של רוח ספיר, ונכללים בהם, כי הרוח לבנה, עיבור יניקה מוחין דאחוריים, צריך להכליל ברוח ספיר, עיבור יניקה מוחין

63. ההיכל הראשון, היכל היסוד והמלכות, ראשון מלמטה למעלה. ועליו כתוב, ותחת רגליו כמעשה לְבֵנַת הַסְּפִיר. וזהו סוד הסודות, שיש כאן רוח, הנקרא ספיר. והוא מאיר, כמו האבן טוב, הנקרא ספיר. מתנוצץ לב' צדדים, לחסד ולגבורה. והם ב' אורות נפרדים. אור החסד שבו עולה באו"ח ויורד באו"י.

והוא לבן ומתנוצץ לכל צד, למעלה ולמטה ולד' רוחות העולם, לו"ק. אורו תלוי, סתום וגלוי. תלוי באמצע, בלי להחליט לצד אחד, כי אפשר לומר שהוא אור סתום, ואפשר לומר שהוא אור גלוי.

64. מאור החסד הזה מתפרדים ד' אורות לד' צדדים. והוא אור שני, אור הגבורה שברוח ספיר. והטעם שאור הראשון מאיר לו"ק, ואור זה רק לד' רוחות, כי ב' אורות הללו הם זכר ונקבה שברוח ספיר. ונבחן הזכר לחב"ד חג"ת שבו, וע"כ מאיר לו"ק, והנקבה נה"י שבו, וע"כ מאירה לד' רוחות. וכל אלו ד' האורות הם אור אחד, כמו האור של הנר הדולק, הנוצץ למראה עיניים של בני אדם. ואורות הנר עולים ויורדים, והולכים ושבים, מתוך האש של אור הנר הדולק, וכולם אור אחד.

כמו כן הם אלו ד' אורות, המאירים לד' צדדים, שהם רק אור אחד, המתנועע לכאן ולכאן, כדמיון אור הנר. וכל אלו האורות נוצצים כמראָה נחושת קָלָל בצבע אדום. ונוצצים כעין נחושת קלל, לימין. כי אפילו אור הגבורה האדום שברוח הספיר, שהארנו לצד שמאל, מ"מ הוא עצמו עומד לימין ההיכל.

א. שהמדובר הוא בשבעה היכלות דאו"א, שע"ז רומז שמקבלים משמי שמיים.

ב. שאע"פ שהוא היכל יסוד בלבד, מ"מ יש בו גם מלכות. וע"ז נאמר, שמקבלים מב' הרקיעים התחתונים, מיסוד וממלכות.

66. מהתנוצצות ב' רוחות הללו, נבראו האופנים, שדיניהם שווים כדיניהם של החיות, כמ"ש, בלכתם ילכו ובעומדם יעמודו, ובהינשאים מעל הארץ יינשאו האופנים. ועל האופנים כתוב, ודמות החיות מראיהם כגחלי אש, בוערות כמראה הלפידים, היא מתהלכת בין החיות. שאע"פ שהכתוב קורא להם חיות, מ"מ הם אופנים, אלא מתוך שדיניהם כדן של החיות, קורא להם חיות.

ומי היא מתהלכת בין החיות? רוח הקדוש, לבנה, המקום שיצאו ממנו. המאיר להן, כמ"ש, ונוגה לאש ומן האש יוצא ברק. כלומר, הרוח הקדוש לבנה, המלכות, ועליה כתוב, ונוגה לאש. וע"כ כתוב עליה, שמתוך שהיא מתהלכת בין החיות, ע"כ מראיהם כגחלי אש בוערות, להיותה בחינת נוגה, שממנה נמשכים אש וברקים.

67. בעת שנכלל רוח ברוח, רוח לבנה ברוח ספיר, יוצא מהם מאור של חיה אחת, המוטלת על ארבע אופנים. רוח ספיר הוא עיבור יניקה מוחין דפנים, המקבל חסדים מכוסים מאו"א עילאין, כמ"ש, אכלו רעים. רוח לבנה עיבור יניקה מוחין דאחוריים, שמקבל מוחין דהארת חכמה מישו"ת, כמ"ש, שתו ושכרו דודים. וכדי להוציא תולדות מב' בחינות מוחין הללו, נוהג ב' מיני זיווגים בב' הרוחות :

א. זיווג א', מטרם שנכללו ב' הרוחות זה בזה, אלא ששניהם מתנוצצים, ואז יש יכולת ברוח לבנה להוליד תולדות כיוצא בו, מבחינת המוחין דהארת חכמה, המקובלים מישו"ת, כמ"ש, שתו ושכרו דודים, והם הנקראים אופנים. שמהתנוצצות ב' רוחות הללו, נבראו האופנים האלו.

ב. זיווג ב', אחר שנכללו ב' הרוחות זה בזה, ונעשו כמו רוח אחד ואור אחד, כמ"ש, ולא נודע כי באו אל קרְבָּנָה. שהרוח לבנה עם אורותיו נכלל לגמרי ברוח ספיר ואורותיו. ומהזיווג הזה נולדו תולדות, מהמוחין של רוח הספיר, שהם חסדים מכוסים, כמ"ש, אכלו דודים. כי רוח לבנה ואורותיו התבטלו ונכללו בספיר ואורותיו, ותולדות הללו נקראים חיות.

ובעת שנכלל רוח לבנה ברוח ספיר, יוצא מהם מאור של חיה אחת. באופן, שהחיות הם מיוחסים בעיקר לרוח ספיר, ובהם מוחין דפנים, כמ"ש, אכלו רעים. והאופנים הם מיוחסים לרוח לבנה, ובהם מוחין דאחוריים, כמ"ש, שתו ושכרו דודים.

דפנים. ונעשו אחד. כי צריך להתבטל לגמרי, עד שלא יהיה ניכר כלל מרוח לבנה ואורותיו. ועיבור יניקה מוחין דפנים הוא ג"ר, עיבור יניקה מוחין דאחוריים הוא ו"ק. נמצא, שרוח ספיר ג"ר ורוח לבנה ו"ק, כי מחזה ולמעלה תמיד בחינת ג"ר ומחזה ולמטה ו"ק.

רוח ספיר מתנוצץ לב' צדדים, ב' אורות נפרדים, שאור לבן, חסדים, מאיר לצד ימין, ואור אדום כנחושת קלל, אור גבורות, מאיר לצד שמאל. וזה מורה, שאינם בזיווג זה עם זה, אלא שהם נפרדים. אבל רוח לבנה, אורו של הרוח הזה אדום ולבן כאחד, כי החסדים, אור לבן, יש להם זיווג עם הגבורות, אור אדום. ע"כ אומר שהם מאירים כאחד.

והטעם הוא, שג"ר דכל מדרגה בבחינת לא נודע, שאין בהם זיווג על הגבורות, להיותן מנוולא. וע"כ הן אור חסדים מכוסים. ורק ז"ת דכל מדרגה בבחינת נודע, שיש בהן זיווג על הגבורות, להיותן בבחינת מסך דמפתחא, וע"כ ממשכים אור חכמה. ונמצא, שברוח ספיר, שהיא ג"ר, אין זיווג על הגבורות. וע"כ אורות החסדים שבו נפרדים מגבורות. משא"כ ברוח לבנה, שהוא ז"ת המתוקנים במפתחא, יש בו זיווג בין החסדים והגבורות. ונאמר, שאורו של הרוח הזה הוא אדום ולבן כאחד, כלומר בזיווג.

והתבאר, שעיבור יניקה מוחין דפנים נמשכים מאו"א עילאין, מוחין דאכילה, חסדים מכוסים, כמ"ש, אכלו רעים. ורוח ספיר, אורו תלוי סתום וגלוי. כי להיותו מהפנים הנמשכים מאו"א, ע"כ אורו תלוי, שאפשר לומר שהוא סתום, כי אורות דאו"א הם חסדים מכוסים, כמ"ש, אכלו רעים. וגם אפשר לומר, שהוא גלוי, להיותם מלבישים לחו"ס דאו"א, כי מי שיש לו נאדות יין רק לאכול הוא צריך. וע"כ הם נחשבים לחכמה ממש אע"פ שהם חסדים. באופן, שהאור תלוי בלי הַכָּרַע, אם הוא גלוי או סתום.

ובהיכל זה מאירים ב' רקיעים התחתונים מהרקיעים האלו, הנקראים שמי השמיים. ת"ת נקרא שמיים. בינה, המשפיעה לת"ת, נקראת שמי השמיים. ומתוך ששבעה היכלות הללו הם מאו"א דבריאה, בינה, לכן הם מקבלים משבעה הרקיעים של שמי השמיים, של הבינה. כי כל בחינה מקבלת מהבחינה שכנגדה בעליון ממנה.

ומתוך שהיכל זה הוא ההיכל התחתון שבשבעה היכלות, היכל יסוד, ומאירים בו ב' רוחות, רוח ספיר יסוד ורוח לבנה מלכות, שהיא עטרת יסוד שבו, לכן מקבלים מב' הרקיעים התחתונים של שמי השמיים, יסוד ומלכות של שבעה רקיעים של הבינה. ומשמיענו כאן ב' דברים :

חסר בחינה אחרונה, וע"כ אין כאן ד' אדנים, אלא רק ג' אדנים.

אמנם ג' אדנים הללו עולים ונכללים בכל גלגל שמחזה ולמעלה, כדי לקבל מהם את הבחינה האחרונה, מלכות. ולפיכך נבחן, שיש בכל גלגל ג' אדנים, שביחד הם י"ב אדנים לכל אופן. ועם רוח ספיר, המאיר בהם, הם י"ג. ומדייק את מספר י"ג רק באדנים לבדם, כי הארת החכמה תוכל להתגלות רק מחזה ולמטה, ששם האדנים. וע"כ מספר י"ג, הרומז להארת חכמה, שורה רק על האדנים בלבד.

68. לאלו ד' האופנים יש ד' פנים לכל אחד. וכל אלו ד' פנים מסתכלים לדי הצדדים של החיה, העומדת עליהם. הסתכלות, היא קבלת השפע. ד' פנים: פני אריה, פני שור, פני נשר, פני אדם. הם ד' בחינות חו"ב תו"מ. וכן ד' הצדדים שבחיה הם ד' בחינות חו"ב תו"מ שבה. ולפיכך, כל פנים שבאופן מסתכל ומקבל שפעו מהבחינה שכנגדו בד' צדדים שבחיה.

כשאלו ד' האופנים נוסעים תחת החיה, הם נכנסים זה בזה ונאחזים זה בזה, שנכללים זה בזה, ומקבלים סיוע זה מזה, על דרך שכתוב, מקבילות הלולאות אישה אל אחותה, כדי שיתכללו אחד בחברו, וייכנסו זה בזה.

כשאלו הגלגלים נוסעים, נשמע קול נעימות בכל אלו צבאות של מטה למיניהם. כלומר, שהשפע הנעים שלהם מגיע לכל הצבאות של מטה.

69. מתחת ההיכל הזה נבדלים הכוחות לחוץ מההיכל, להשפיע לכמה צדדים שברקיעים שלמטה, שמהם משתנים ענייני ההנהגה אל התחתונים, עד שמגיעים אל כוכב שבתאי, העומד ברקיע השני שבעולם העשיה. כי שבעה כוכבי לכת עומדים שם, הנקראים: שבתאי צדק מאדים נוגה כוכב לבנה. מהם באים כל השינויים והתמורות בעולם. הכוכב הראשון שבתאי מקבל שפעו מהיכל התחתון, שבשבעה היכלות דבריא. ושאר הכוכבים משאר היכלות.

ולכאורה הסדר הפוך, שהרי שבתאי, שהוא העליון משבעה הכוכבים, היה צריך לקבל מההיכל העליון שבשבעה היכלות, ולא מההיכל התחתון הזה. ולבנה, שהיא הכוכב התחתון משבעה כוכבים, הייתה צריכה לקבל מההיכל התחתון הזה, ולא מההיכל השביעי. ויש עניין הופכי מאורות לכלים. כי בכלים, העליונים גדלים מתחילה, והיפוכם באורות, שהתחתונים נכנסים תחילה.

ולפיכך, בעת שמאיר ההיכל התחתון, יסוד, נמצא מתלבש האור בכלי העליון של הכוכבים, שבתאי. ואח"כ, כשמאיר גם ההיכל השני, הוד, מגיע האור גם לכוכב צדק. ואח"כ, כשמאיר

ואסור להשהות את הז"א במוחין דאחוריים, כדי שלא לתת אחיזה לדינים. אלא שצריכים לכלול תכף את המוחין דאחוריים במוחין דפנים. כן צריכים האופנים, מוחין דאחוריים, להיכלל בחיות, מוחין דפנים. ולכן נאמר, יוצא מהם מאור של חיה אחת, המוטלת על ארבע אופנים. כי נכללו בה בחיה ונעשו עימה לאחד.

וכתוב על האופנים, מראיהם כגחלי אש בוערות. כי להיותם מוחין דאחוריים, ע"כ מראיהם כגחלי אש. ורוח לבנה, רוח הקדוש, מתהלכת בין החיות. לבנה, המקום שיצאו ממנו, ומאיר להן. כי בהיות האופנים מיוחסים רק לרוח לבנה, שבו מוחין דאחוריים, ע"כ מראיהם כאש וברקים, וצריכים לכלול אותם בחיות, לבטל כוח הדינים שבהם.

והאופנים האלו, שדיניהם שווים כדיניהם של החיות, מהתכללותם בחיות, ונעשו עימהם לאחד, עד שלא נודע כי באו אל קרבנה, כמו שנכללו המולידים זה בזה. וע"כ כתוב, בלכתם לכו ובעמדם יעמודו, ובהינשאם מעל הארץ יינשאו האופנים, כי רוח החיה באופנים. כי הרוח והאור שבאופנים, נכללו והתבטלו אל רוח החיה שעליהם, ואין בהם אלא רק רוח אחד ואור אחד, רק רוח החיה.

והצורה של החיה, היא כאריה, צורה של חסד. כי להיותה נמשכת מרוח הספיר, אור לבן, ולבן הוא חסד, ע"כ צורתה כאריה. החיה שולטת על י"ג מאה ריבוא (13,000,000) אופנים אחרים. כנפי החיה הם כנפי הנשר, והיא שולטת על אלו י"ג מאה ריבוא אופנים.

המספר י"ג מאה ריבוא, כי בד' גלגלים נוסעים כל אחד מד' אופנים, ולכל גלגל ג' אָדָנִים, והם י"ב אדנים בארבע גלגלים. רוח הספיר שולט על כולם, כי ממנו יצאו, ומקיים לכולם, לגלגלים ולאדנים, וממנו הם ניזונים, וע"כ הוא מצטרף עימהם ל"ג.

ונאמר, שהחיה שולטת על י"ג מאה ריבוא אופנים. כי הי"ב אדנים, שבד' גלגלים שבכל אופן, עם רוח ספיר המצטרף עימהם, הם י"ג. י"ג מאה ריבוא, כי המספר י"ג הוא הארת החכמה, הנמשך מישו"ת דאצילות, שהוא בינה, שמקבלת מא"א. ולפיכך להיותם מבינה שספירותיה מאות, הם י"ג מאות. ולהיותם מא"א, שספירותיו ריבוא, הן י"ג מאות ריבוא.

ביאור הדברים. מבחינת הקביעות בחיה יש רק ד' אופנים חו"ב תו"מ. אמנם כשמקבלת הארת החכמה מלמעלה, ששורשה י"ג מידות הרחמים דא"א, אז מתפשט כל אופן מהארבעה לפרצוף שלם, שד' בחינות חו"ב תו"מ שמחזה ולמעלה מכוונת ד' גלגלים, וג' בחינות חו"ב ות"ת שמחזה ולמטה מכוונת ג' אדנים. ומחזה ולמטה

באור, ושמח עם התפילה, ועולה עימה להיכל השני, להתקשר בקשריו, כדי שהרוח שכאן, שכלול בו רוח הלבנת, יתכלל שם בהיכל השני, ברוח שלמעלה ממנו אשר שם.

ורוח שכאן, שכלול בו רוח השני, שעלה להיכל השני, בעלייתו כלולים גם החיה והאופנים והגלגלים שכאן. והם נאחזים בו, כמו שנאחזים אש במים ומים באש. וכמו שנאחזים ד' רוחות זה בזה, דרום בצפון וצפון בדרום, כן נאחזים כולם זה בזה, ומתקשרים זה בזה, החיות והאופנים והגלגלים וב' רוחות, עם הרוח שבהיכל השני.

71. הרוח שכאן עולה להתקשר עם הרוח שבהיכל השני. והחיה הכלולה ברוח, מסתכלת למעלה להיכל השני, לקבל שפעו. ומסתכלים זה בזה, שגם ההיכל השני וכל אשר בו, מסתכל אל כל אלו הבחינות שבהיכל התחתון שעלו אליו, כדי לקבל השלמתו מהם.

72. באמצע ההיכל שכאן, ניצב ועומד עמוד אחד, שקומתו עולה עד אמצעו של ההיכל האחר שלמעלה ממנו. העמוד נוקב הגגות של כל שבעה ההיכלות, ועומד בהם מלמטה למעלה, שעל ידו מתדבקים הרוחות זה בזה. וכן עולים למעלה מכל ההיכלות הללו, כדי שהרוחות יתייחדו ויהיו כולם כרוח אחד, כמ"ש, ורוח אחד לכול.

היכל נצח, מגיע האור לכוכב מאדים. עד שמאיר ההיכל השביעי. אז מגיע האור לתחתון שבכוכבים, הלבנה.

כל העולמות התחתונים מסתכלים להיכל זה לקבל שפע שלהם. כי הבחינה התחתונה משפיעה לכל המציאות שלמטה ממנה. משם ניזונים כל הנמצאים בהיכל זה, וכולם מסתכלים לקבל שפע וכוח מרוח הספיר. וזהו ההיכל שנקרא לבנת הספיר, מטעם ב' רוחות שבו, שהאחד נקרא ספיר, והשני לבנת.

70. רוח הספיר הכולל בתוכו רוח הלבנת, עולה אורו ויורד ואינו נפסק לעולם, כאור השמש שבתוך המים. בהיות רוח הספיר כולל בתוכו את רוח הלבנת, הנוקבא שלו, הוא נמצא בזיווג שלא נפסק לעולמים, והאו"י היורד והאו"ח העולה, מאירים בהם כאור אחד. ועולה אורו ויורד, או"י ואו"ח, ואורו אינו נפסק לעולם, והאו"י והאו"ח מחוברים יחד כאור השמש, המאיר ומחמם המים, שחום השמש מעורב ומחובר בכל חלקי המים.

אין מי שישגי את הרוח, חוץ מהרצון של אדם צדיק בכוח התפילה, שנכנסה באותו ההיכל. והתפילה עולה לקשור קשרים, ליחד ייחודים, בשלמות בהשראת הרוח הזה. אז מתעטף הרוח

שבעה היכלות של או"א דבריאה

היכל שני, הוד

הרוח הזה אינו בגילוי כל כך להתנוצץ כאחרים. הוא קשה להתגלות, כי כל גווניו מעורבים ונכללים בגוון לבן שבו. וכמו הסתום שבעין, השחור שבעין, ששם כוח הראייה, כשמתגלגל, זוהר ומתנוצץ עם גלגולו. כלומר, בכל מקום שרוצה לראות, הוא מגלגל את ד' גוונים שבעין לאותו מקום. ואי אפשר לראות בדרך אחרת. כן דרך הרוח הזה, שאינו זוהר ואינו מאיר, כי אם בדרך גלגול, בעת שמגלה הארת ד' בחינותיו, אינו מתעכב ועומד על הארת שום בחינה שבו, אלא מתגלגל עליהן, והן מתנוצצות, עד שבא לבחינת אור הלבן שבו, ושם הוא עומד ומתקיים.

ובינתיים התגלו כל ד' בחינותיו, משום שבעת שהרוח הראשון, לבנת הספיר, עולה אל הרוח שכאן, לקבל הארתו, הוא מגלגל אותו ומגלה הארתו עם גלגולו. ואז הוא מקבל ממנו, מכל ד' בחינותיו. אבל מתקשר עימו בקשר של הלבן שבעין. כלומר, אחר שקיבל מכל ד' גווניו, נשאר מקושר רק בלבן שבו, בתוך גוון דק יותר ממנו, ששורה על הרוח הזה. כלומר, בתוך הארת הרוח שבהיכל השלישי, נצח, המאיר בגוון לבן שברוח

73. ההיכל השני, כתוב עליו, וכעצם השמיים לטוהר, כאן הוא הרוח, הנקרא זוהר, ועומד בגוון לבן תמיד. כלומר, שנמצא תמיד באור החסדים, המכונה לבן, שאינו מתערב בגוון אחר, חוץ מהלבן. והוא נקרא עצם, ואינו משתנה לעולם. כי יש ד' גוונים ברוח הזה, לבן אדום ירוק שחור, ד' הבחינות חו"ב תו"מ, ובו"ק נקראים חו"ג תו"מ.

אמנם כל גווניו סתומים ואינם מאירים, חוץ מהגוון לבן שבו. ושאר הגוונים שבו נכללים ומתערבים בגוון לבן שבו. ועומד בגוון לבן תמיד, כי אינו ניכר בו אלא רק הגוון הלבן. אמנם לפעמים מאירים בו כל ד' הגוונים שבו, ורק בדרך גלגול, שאינו מתעכב ועומד על שום בחינה מהד' בחינות שבו, אלא כמו דבר עגול המתגלגל ואינו עומד, עד שבא על בחינת לבן שבו, ושם הוא עומד. ואינו מתערב בגוון אחר חוץ מהלבן. אפילו בעת הגלגול, כשהרוח מתגלגל ובא על כל ד' גווניו, אינם מתערבים גווניו בשום גוון להיכלל ולבוא לעמוד שם, אלא רק בגוון לבן שבו. והרוח הזה נקרא עצם, ואינו משתנה לעולם, שאפילו בעת שמאיר בכל ד' בחינותיו, בדרך הגלגול, הוא מאיר כך רק בשביל התחתונים.

כמ"ש, שרפים עומדים ממעל לו, שש כנפיים לאחד. כולם בשש כנפיים, משום שכולם מהיכל עצם השמיים. כי ההיכל הזה נחשב לגי"ר כלפי היכל התחתון, שהם חב"ד חגי"ת עד החזה, כי חגי"ת הם גי"ר דגוף. ולפיכך יש לשרפים שש כנפיים, כנגד שש ספירות חב"ד חגי"ת. אבל ההיכל התחתון נחשב רק לנהי"מ, כלפי היכל עצם השמיים. וע"כ אין לחיה אשר שם, כי אם ד' כנפיים, כנגד ד"ס נהי"מ.

אלו השרפים הם השורפים לכל אלו שאינם חוששים לכבוד ריבונם. כלומר, שעוסקים בגי"ר. כי כל המשתמש בכתר חלף ועבר מהעולם, כי השרפים שורפים אותו.

כל הקורא ושונה שישה סדרי משנה, זה הוא היודע לסדר ולקשור ייחוד ריבונו כראוי. אלו הם המקדשים שמו הקדוש של ריבונם בכל יום תמיד. מי שיודע לשנות שישה סדרי משנה במובנה הפנימי ע"פ הסוד, הוא היודע קשרי הייחוד שבהיכל הזה, ויכול להמשיך הארת הגי"ר, באופן שלא יהיה נשרף ע"י השרפים אשר שם, והוא יכול לקדש שמו הגדול בכל יום ותמיד.

78. כשהאורות מתגלגלים, יוצא ונולד מהם אור של חיה אחת, שעומדת ומוטלת על ארבע חיות. והן שולטות על הראשונים, על השרפים, משום שהן כוללות אותם בתוכן. כלומר, להיותן נמשכים מאור הגלגול, ע"כ הן מתקנות ביותר, והן שולטות על השרפים, וממתיקות כוח הדין והאש שבהם. וחיות האלו, כשהן נוסעות, בהתגלות אור הגלגול עליהן, נכנעים שרפים התחתונים, ואינם יכולים להזיק. שהם הנחשים, שיצאו ונולדו מנחש שרף ההוא, שגרם מוות לכל בני העולם, נחש הקדמוני.

79. אלו החיות הן פני נשר, ומסתכלים לקבל שפעם, אל החיה שעליהם, שהיא נשר העליון, כמ"ש, דרך הנשר בשמיים, שרומז על החיה ההיא, הנמצאת בהיכל עצם השמיים, שהיא נשר. וכתוב, דרך הנשר בשמיים, ולא כתוב, בעצם השמיים, משום שרוח השמיים שולט על הכול, בעת גלגול האורות. ואם היה שולט רוח העצם, בעת גלגול האורות, היה פני החיה פני אריה, כמו החיה שבהיכל ראשון. כי רוח העצם עומד בגוון לבן תמיד, אור החסדים ופני אריה.

אלא משום שרוח השמיים שולט על הכול, והרוח הזה כולל ב' גוונים, לבן ותכלת, חו"ג, וע"כ החיה, הנולדת מאור הגלגול, הוא פני נשר, הממוזג מחו"ג. כי פני אריה חסד, פני שור גבורה, פני נשר ממוזג מחו"ג. החיה ההיא, שמיים, המוטלת על כל ד' החיות, היא מסתכלת למעלה, וכל ד' החיות מסתכלות ומקבלות השפע שלהן מאותה החיה.

הזה של ההיכל השני, שהוא גוון דק מאוד, עד שאינו ניכר בו שום גוון.

74. הרוח הזה מתגלגל מכוח הרוח התחתון, לבנת הספיר, שעלה אליו. כי אור התחתון מסובב הגלגול של אור הרוח הזה, ואז הוא מאיר. ואין הרוח הזה יכול להאיר, עד שנאחז בו רוח התחתון, ומתקשר עימו. ואז הוא מאיר ונאחז באור הרוח התחתון, שהוא כולל. כלומר, שכל הארתו נאחז ברוח התחתון, ולא כלום כלפי עצמו. וכלפי עצמו אינו משתנה כלל. כי נשאר באור הלבן, אלא שהתגלה בגלגול שלו, רק בשביל התחתון בלבד.

75. וכשהאור הזה מתגלגל, נוסע אור אחר לצד שמאל, ומתגלגל עימו ומסתובב עימו. כי הרוח הזה כולל זכר ונקבה, כמו הרוח דלבנת הספיר. וע"כ יש בו ב' אורות, אור הזכר לימין ואור הנקבה לשמאל. כמ"ש, חמוקי ירכיך. כי נוי"ה נקראים ירכיים. ובגלל שהאורות הללו קשים להתגלות, והם תמיד נסתרים, זולת בעת עליית רוח התחתון, המגלגל אותו, ע"כ מכנה אותם, חמוקי ירכיך, שהם חמוקים וגנוזים. אשרי האיש שיודע לגלות האורות, שיודע להעלות כאן את הרוח שבהיכל התחתון, המגלגל ומגלה את האורות שכאן.

76. רוח אחר נכלל עימו, ומסתובב ומאיר, מסביב לו במראה תכלת ולבן. כמו שיש ב' רוחות זכר ונקבה בהיכל הראשון, שהזכר נקרא ספיר והנוקבא לבנה, כן בהיכל השני הזה יש ב' רוחות זכר ונקבה, שהזכר נקרא זוהר ונקרא עצם, והנקבה היא הרוח שכאן, הנקרא שמיים. הלבן שברוח השמיים מתקשר באור הלבן שברוח הנקרא עצם. והתכלת שברוח השמיים מתקשר בגוון אדום שבאור רוח התחתון לבנה, העומד בהיכל הראשון לצד שמאל.

כי תכלת הוא דין קשה, כי ביאורו המכלה ואוכל הכול. ואדום הוא דין רפה, כי גבורות, בינה, מכונה אדום. והיות שההיכל השני הוד, קו שמאל, הגבורות שבו תכלת, אבל הוא מתמתק בגבורות של הרוח שבהיכל יסוד, שעלה אליו, שלהיותו בחינת קו אמצעי, הגבורות שלו אדום.

וב' רוחות האלה נכללים זה בזה, ונעשו אחד, ונקראים שניהם ביחד עצם השמיים. וכל המציאות שיש למטה מההיכל הזה בבי"ע, עם המציאות שבהיכל התחתון, יסוד, כולם נכללים כאן בהיכל הזה, הוד. ומשום שכולם נכללים בהיכל הזה, ע"כ נקרא ההיכל עצם השמיים, שמורה על העצמות של השמיים, שכולל כל המציאות.

77. מהתכללות האורות האלו, מזיווגם, נבראו שרפים האלו, שיש לכל אחד שש כנפיים,

ע"י עלייה למחזה ולמעלה, הרי הם מקבלים מכל ד' פנים שבד' הגלגלים אשר שם, בבת אחת. וע"כ הם מסתכלים לאמצע, לחיה הכוללת את כולם, ולא לשום צד מד' הגלגלים.

וכל י"ב אדנים נוסעים מכוח החיה הכוללת שבאמצע, ולא לשום צד של הגלגלים. והחיה האמצעית היא סוגרת ופותחת, כלומר שולטת על כולם, שהיא סוגרת האורות מלהאיר ופותחת אותם. וכל גלגל בעת שנוסע, נשמע קולו בכל הרקיעים.

82. אלו ארבע חיות כולן משתלבות זו בזו, והאופנים שלמטה מההיכל הראשון נכנסים בתוך אלו החיות שלמעלה, שבהיכל השני כלולים אלו באלו. הרוח הזה שכאן שנכלל ברוחות שלמטה מההיכל הראשון, הוא מתלהט ועולה להיאחז למעלה בהיכל השלישי, ולהתקשר ברצון של אדם צדיק, באותה התפילה שהתפלל.

כי כשהתפילה עולה ונכנסת בהיכל השני, היא לוקחת כולם עימה, וכולם נוסעים עימה, כל המציאות שבהיכל הראשון והשני. ונכללים זה בזה, עד שכולם נכללים ברוח ההוא שכאן. והרוח הנכלל מכולם, נוסע בכוח הרצון שבקשר הייחוד של התפילה המיוחד הכול, עד שמגיעים כולם להיכל השלישי, ונכללים זה בזה כמו הראשונים.

כלומר, כמו הבחינות הראשונות של ההיכל הראשון, שנכללו זה בזה בעת עלייתם להיכל שני, שהיו כלולים אש במים ומים באש, רוח בעפר ועפר ברוח, מזרח במערב ומערב במזרח, וכן אלו שכאן מתקשרים כולם זה בזה, ואוחזים זה בזה, ומשולבים זה בזה.

וכן כמה צבאות ומחנות יורדים מכאן ולמטה, ומתערבים ומאירים באלו מלאכים התחתונים, עד שמגיעים בהארתם לכוכב הנקרא צדק. ששם עומדים כמה ממונים של העולם, המקבלים הארה הזאת ומשפיעים לעולם.

83. וכשהרוח הזה הנכלל מכל התחתונים ממנו, וכולם כלולים בו, עולה ונאחז ונכנס בתוך ההיכל השלישי, עד שנאחז ברוח שבהיכל השלישי, בתוך העמוד העומד באמצע ההיכל, אז נשלם הכול כראוי עד כאן.

כי אלו ג' היכלות, נה"י, שמחזה דכללות ולמטה, הם כולם שלמות אחד, הנקראים עיבור יניקה מוחין דאחוריים. ונעשו כולם רוח אחד הכלול מכולם ונשלם מכולם, כמ"ש, ורוח אחד לכל. כאן סוד ההכרעה כדי להתדבק בריבונו, שיתבאר בהיכל הרביעי.

80. בעת שכולן נוסעות, כשאור הגלגול מאיר בהם, מזדעזעים כמה צבאות. חלק מהם מאירים על ידיהן, וחלק מהם נשברים ממעמדם, הארת החיות שורפת אותם באש, ואח"כ חוזרים ומתחדשים כמקודם. ב' הארות נמשכות בנסיעת החיות אל התחתונים מהם:

א. לכל הצבאות, שראויים לקבל מהן.

ב. לאלו הצבאות, שאינם ראויים לקבל מהם. והם נשרפים על ידיהן, והם אלו המלאכים אלו הראשונים שבמדור הראשון, אשר מתחילים לומר שירה ונשרפים, שנעברים באש דולק, ובבוקר חוזרים ומתחדשים כבתחילה.

כל הצבאות שלמטה, נכנסים תחת חיה זו, ומסתתרים תחת כנפיה, להיכלל בה למעלה.

81. אלו ד' חיות עולות, כשהרוח עצם השמיים מאיר בתוך החיה העליונה, שלמעלה מהן. ד' גלגלים יש לכל חיה מד' החיות. גלגל אחד מסתכל לצד מזרח. ג' אדנים נושאים אותו, ומסתכלים לחיה שבאמצע ד' הגלגלים. וכן גלגל אחד לצד מערב, וגלגל אחד לצד דרום, וגלגל אחד לצד צפון.

כי בעת שד' החיות עולות לחיה העליונה, מתפשטת כל חיה לפרצוף שלם, שמחזה ולמעלה יש לה ד' פנים, אריה שור נשר אדם, חו"ב תו"מ, לד' רוחות העולם, מזרח מערב דרום צפון, והם הנקראים ד' גלגלים. ומחזה ולמטה יש לה רק ג' פנים, אריה שור נשר, כי פני אדם חסר שם.

אמנם הם מקבלים פני אדם ע"י התכללות בזיווג שמחזה ולמעלה, בעניין שנא"ן. והם נכללות בכל הד' פנים אשר שם, ואפילו מפני אדם. אלא שנבחן, שמקבלים רק ט"ר, אריה שור נשר מכל פנים, כלומר, אריה שור נשר שבאריה, וכן אריה שור נשר שבשור, ואריה שור נשר שבנשר, ואריה שור נשר שבפני אדם. באופן שמצד אחד נכללים מכל ד' הפנים, שהרי יש להם אריה שור נשר, שהם ט"ר אפילו בפני אדם. אמנם מצד שני חסר להם בכל מקום המלכות, שהיא פני אדם, כי אין להם אלא רק ט"ר מהם.

ולפיכך נבחן, שלכל גלגל מד' הגלגלים, לכל פנים מד' הפנים, אריה שור נשר אדם שמחזה ולמעלה, יש ג' אדנים, אריה שור נשר. באופן, שכל חיה מתפשטת לד' גלגלים מחזה ולמעלה, ולי"ב אדנים מחזה ולמטה. אשר כל גלגל, יש לו פנים מיוחד מאריה שור נשר אדם, ורוח מיוחד ממזרח מערב דרום צפון.

אבל האדנים, מתוך שבאים מהתכללות הזיווג

שבעה היכלות של או"א דבריא

היכל שלישי, נצח

להעלות או"ח, להלביש את או"י היורד מלמעלה למטה, נולדת ויוצאת מהם חיה אחת קדושה וגדולה. ודמות החיה כדמות כל שאר החיות מההיכל הראשון והשני, שמשם באו ב' האורות, שהולידו את החיה, פני אריה שבהיכל הראשון, ופני נשר שבהיכל השני, וכלולים יחד ונעשו בה מהם צורה אחת.

כלומר, שבי' הצורות של האריה והנשר התמזגו בחיה לצורה אחת. ומה שאינו נראה בחיה שום צורה מהיכל הנצח, הוא משום שברוח שכאן, אין שום גוון נראה בו, וע"כ אינו נמשך ממנו שום צורה. ועוד, כי אור הנצח אינו נמשך עם ב' אורות להאיר למטה.

89. מתחת החיה הזו יש ד' אופנים עליונים, כמראה התרשיש, מרוקמים בכללות מכל ד' הגוונים: לבן אדום ירוק שחור. כי אלו ד' האופנים הם מחזה ולמטה של החיה האחת. כי כל מקום שנאמר, מתחת, פירושו מחזה ולמטה של אותה מדרגה. והם ארבעה, להיותם התפשטות מארבע הספירות חו"ב תו"מ של החיה. אמנם כל אופן כלול מכל הארבעה. וע"כ כל אחד מהם כלול מכל ד' הגוונים חו"ב תו"מ.

שש מאות אלף ריבוא (6,000,000,000) אורות כולם בתוכם. להבדיל מד' האופנים שבהיכל היסוד, שיש להם י"ג מאות ריבוא (13,000,000), שמורה על הארת חכמה, המקובלת מ"ג מידות דא"א, שמקומם באופנים שמחזה ולמטה.

אבל באופנים שכאן, אע"פ שהם מחזה ולמטה, מ"מ אינם מאירים ב"יג מאות ריבוא, בהארת חכמה, אלא רק בשש מאות אלף ריבוא, שמורה על הארת או"א עילאין בחסדים מכוסים, המאיר בשש הספירות חב"ד חג"ת שמחזה ולמעלה, בחיה שעליהם. והם 600, להיותם בינה שספירותיה מאות, כי היכלות הללו כולם בינה. והם 600,000 להיותם מקובלים מאו"א, שספירותיהם אלף. והם שש מאות אלף ריבוא, היות שבהם הארת חו"ס דא"א, שספירותיו ריבוא.

ואינם מאירים במספר י"ג, כי כל היכל נצח הוא בחינת ג"ר, ואפילו האופנים נחשבים כבחינת מחזה ולמעלה. אומנם ע"י אור הגלגול מן ההיכלות התחתונים, מתפשטים גם האופנים בעת ההיא למספר י"ג. וכל אופן יש לו י"ב אדנים, ואחד שכולל אותם. ואין זה אלא ע"י הארת הגלגול. אבל בקביעות אינם מאירים, אלא במספר שש מאות אלף ריבוא.

84. ההיכל השלישי הוא של הרוח הנקרא נוגה. הרוח הזה הוא טהור, ברור יותר מכל הרוחות שלמטה ממנו. אין שום גוון נראה בו, לא לבן, לא ירוק, לא שחור, לא אדום. ומשום זה נקרא בשם טהור, להיותו טהור וברור יותר מכל התחתונים ממנו. ואע"פ שהוא טהור מכולם, אין הארתו נראה עד שהתחתונים מההיכל השני מתגלגלים באור הגלגול ונאחזים ברוח שכאן ונכנסים בתוכו. אחר שהתחתונים נכנסים בתוכו, הוא מראה את אורו, ואין בו שום גוון, מכל אלו התחתונים שנכנסו בו.

85. כשהרוח נשלם מכל התחתונים שעלו אליו, הוציא מתוכו אור אחד, שכולל בתוכו האורות של כל ג' היכלות, נה"י. ב' אורות התחתונים של ב' היכלות הוד ויסוד, עולים ויורדים ומתנוצצים. אבל אור העליון של היכל הנצח, עולה ואינו יורד למטה.

בהתנוצצות ההיא נראים כ"ב (22) אורות שונים זה מזה, שכולם נעשים אור אחד. וכ"ב אורות אחרים שנעשו אחד, הם עולים ונכנסים בתוך אור האחד העליון של היכל הנצח. והאור הזה כולל אותם.

86. והרוח שכאן אינו מאיר, אלא רק בעת שהאורות התחתונים מב' היכלות שלמטה עולים אליו, והרצון ההוא של הצדיקים, הכלול בתפילה נושא את כולם, אז יוצא ונולד האור ההוא מתוך הרוח שכאן, אור אחד, הכולל ג' אורות. והאור ההוא מאיר ומוציא מתוכו ב' אורות מתנוצצים, ב' אורות עולים ויורדים. ונראים האורות כחשבון כ"ב אותיות התורה. ואח"כ חוזרים ונכללים כאחד באור שהוליד אותם.

87. כל אלו האורות התחתונים כלולים כולם בכ"ב אורות, וכולם יחד באור הזה שהוליד כ"ב אורות. והאור הזה כלול ברוח ההוא, שהוליד אותו, והרוח ההוא עומד בהיכל השלישי הזה, ואינו עומד להתיישב, אלא בתוך ההיכל הרביעי, ת"ת, שחשקו לעלות לתוכו.

88. אלו האורות היוצאים מתוך הרוח שכאן, כלומר, האור שכלול בשלושה, וב' האורות התחתונים שעולים ויורדים, וכ"ב אורות, הנה בעת שהם מתנוצצים, מתחברים כאחד כל האורות המתנוצצים. כלומר אע"פ שהם הרבה בחינות שונות, מ"מ בעת ההתנוצצות מתחברים להארה אחת.

בעת שבי' אורות התחתונים מהיכלות ההוד והיסוד, יוצאים מאור האחד של היכל הנצח, ודוחקים במסך בזיווג דהכאה, כדי להתנוצץ,

אז מהזיעה שלהם כמה צבאות ומחנות. שכולם משבחים ומזמרים, ואינם פוסקים שירתם לעולם. והצבאות האלו אין להם שיעור.

כי השירה והזמרה היא המשכת המוחין. ולפי שיעור הארת המוחין, כן שיעור שירות ותשבחות שמזמרים. ונודע שהמוחין נמשכים בדרך ג' קווים, שקו ימין מים וחסדים, קו שמאל חכמה בלי חסדים, שאין התחתונים יכולים לקבלו, והוא להם אש שורף. ואלו ב' הקווים הם במחלוקת זה עם זה, עד שנמשך קו שלישי, המקיים את שניהם, שמלביש אותם זה בזה.

וזאת הזיעה, שהחיות מזיעות, בעת שמגיע להן אור הגלגול, ונוסעות על ד' הגלגלים, וי"ב האדנים. כי אז צריכים להיזהר מאוד, לקבל המוחין בקו אמצעי, ואם נוטים משהו לצד שמאל, תכף נמשך להם משם אש שורף בסיבת הנטייה. וכיוון שאינם יכולים לצמצם כל כך, נמצאים עושים פעם נטייה יתרה לצד שמאל, וממשיכים בזה ניצוץ אש שורף, ואז תכף נוטים עצמם בכוח לצד ימין, כדי לבוא משם לקו אמצעי. וממשיכים אור חסדים עם נטייה זו.

וכך הם מנענעים עצמם תמיד, פעם לימין ופעם לשמאל, כי קשה להם לצמצם עצמם בקו אמצעי כראוי. והנה אלו הנטיות, שמצד שמאל, הם זיעת החיות, שמהן מתקבץ ונמשך נהר דינור. ומאלו הנטיות לצד ימין, נבראו אלו הצבאות ומחנות המלאכים, שכולם משבחים ומזמרים, ואינם פוסקים שירתם לעולם. כי מתוך שהם נמשכים מהנטיות לצד ימין, שהוא חסד, אין שום כוח יוכל להפסיק את שירתם. וצבאות האלו אין להם שיעור, כי מוחין דחסדים נבחנו לבלי מספר.

92. ד' פתחים יש בהיכל זה לד' רוחות העולם. עשרה ממונים בכל פתח. וכשכל הנמצאים בתוך היכלות התחתונים, יסוד והוד, והיכלות עצמם עולים להיכל שכאן, בכוח הרצון שבתפילה הטהורה, אז הממונים פותחים לפניהם את הפתחים שבהיכל הזה. עד שנכללים אלו באלו, ומשתלבים אלו באלו, ונכנסים כולם זה בזה, ממונים בממונים, מחנות במחנות, אופנים בחיות, וחיות באופנים. ובאלו אופנים נכללים אורות באורות, שהם פנים שנראים בפנים שלא נראים. ורוח ברוח, עד שנכנסים כולם ברוח שבהיכל זה.

93. בהיכל הזה יש מקום אחד, שמראהו כמראה זהב שמתנוצץ, ששם מקום קיבוץ של הגבורות הממותקות, המכוננות זהב. והארת האו"א שלו נקרא ניצוץ. ושם גנוזים כמה צבאות ומחנות מלאכים, שאינם עולים ואינם מתעטרים למעלה. כלומר, שאינם עולים להיכלות העליונות, לקבל ג"ר, הנקרא עטרות. ונשארים תמיד במקומם בהיכל זה.

ואלו ד' האופנים הם כולם בשמונה כנפיים. וכל אלו הבחינות שבאופנים, כל הצבאות הללו, יוצאים מאור החיה, השולטת עליהם, בעת שאור החיה מתנוצץ, שהארת הגלגול מאיר בהם.

90. ואלו ד' האופנים שמתחת החיה, עומדים לד' רוחות העולם, מזרח מערב צפון דרום. בכל אחד ד' פנים. ב' פנים הם מסתכלים אל החיה שעליהם, וב' פנים מכוסים בכנפיהם, משום האורות המתנוצצים עליהם, שאינם יכולים להסתכל בהם.

כי ג' היכלות, נה"י, מאירים עיבור יניקה מוחין דאחוריים. היכל היסוד מאיר עיבור יניקה, ו"ק חסר מוחין דג"ר. וב' היכלות נו"ה מאירים המוחין דג"ר. הוד מאיר הו"ק דג"ר, והנצח ג"ר דג"ר. ג"ר דג"ר אינם מאירים כלל, אלא רק הו"ק דג"ר בלבד. ועכ"ז אי אפשר שייצאו ו"ק דג"ר בלי ג"ר דג"ר. והנה מקום יציאת המוחין הוא בהיכל הנצח בלבד. ולפיכך יוצאים ג"ר וו"ק דג"ר ביחד בשלמות בהיכל הנצח. אבל רק ו"ק דג"ר מתקבלים ובאים להיכל ההוד, והג"ר דג"ר נעלמים.

ואלו ד' האופנים שמתחת החיה, ב' פנים הם מסתכלים אל החיה שעליהם. כי הפנים הם ג"ר. ויש בהם חו"ב תו"מ, הנקראים ד' פנים, שחו"ב הם ג"ר דג"ר, ותו"מ הם ו"ק דג"ר. וב' פנים מסתכלים ומקבלים מהחיה שעליהם. כלומר תו"מ שבהם, שהם ו"ק דג"ר המתקבלים. וב' פנים מתכסים בכנפיהם. כלומר חו"ב שבהם, שהם ג"ר דג"ר, שאינם מתקבלים. משום האורות המתנוצצים עליהם, האורות דג"ר דג"ר, שאינם יכולים להסתכל בהם ולקבל אותם, ע"כ הם מכסים בכנפיהם את ב' הפנים חו"ב שבהם, שלא יקבלו משם.

ומטעם זה נאמר, שאלו ד' האופנים הם כולם בשמונה כנפיים, כי השרפים שבהיכל ההוד יש להם שש כנפיים, בשתיים ייכסה פניו, ובשתיים ייכסה רגליו, ובשתיים יעופף. ואין להם ד' כנפיים בפנים שלהם, אלא ב' כנפיים בלבד, כי להיותם בחינת הוד, צריכים לכסות כל ד' הפנים שלהם, ואין להם ב' פנים גלויים, כמו האופנים שבהיכל הנצח. אבל האופנים שכאן, שהם במקום יציאת המוחין, וצריכים לקבל ו"ק דג"ר, שישפיעו לשרפים שבהיכל ההוד, ע"כ יש להם בהכרח ב' פנים גלויים תו"מ, ומשום זה יש להם שמונה כנפיים. ב' כנפיים נוספות. אשר בעת התנוצצות הם פתוחים, כדי לקבל ו"ק דג"ר בשביל היכל ההוד. ושלא בעת ההתנוצצות גם הם מכוסים.

91. בכל פעם שהאופנים האלו נוסעים, בד' גלגלים וי"ב אדנים בכל אופן, כמו הראשונים שבהיכל היסוד, כשאור הגלגול מאיר בהם, נעשה

ברוח של היכל זה, ונעשו אחד. וכנסים כולם בתוך העמוד שבאמצע ההיכל. ועולים בכוחו, להתכלל ברוח שבהיכל הרביעי העליון עליהם. אשרי חלקו מי שיודע סוד ריבונו, ומרים דגלו במקום שצריך.

96. כל המדרגות כולם צריכים זה לזה, להשלים האחד עם חברו, ולהאיר אחד בחברו, עד שכולם עולים למקום שצריך שלמות. מתחילה עולים מלמטה, להשלים המקום העליון. ואח"כ יורדים מלמעלה למטה. להשלים התחתונים. ואז נעשית שלמות מכל הצדדים, וכולם נשלמים כראוי.

97. מי שיודע סודות הללו ועושה השלמות למעלה ולמטה, הוא מתדבק בריבונו ומבטל כל הגזרות הקשות. והוא מעטר לריבונו, שממשיך ג"ר לז"א, וממשיך ברכות אל העולם. וזהו האדם, הנקרא צדיק עמוד העולם. כלומר, שהעולם עומד ומתקיים בשבילו. ותפילתו אינה חוזרת ריקם, שנענה על כל תפילותיו. וחלקו בעולם הבא, והוא בחשבון בעלי האמונה. כלומר, שנכנס בחשבון בעלי האמונה, הנמצאים בעולם.

98. כל ההיכלות, החיות, הצבאות, האורות, הרוחות, כולם צריכים זה לזה, כדי שהעליונים יושלמו ע"י העלאת מ"ן מלמטה. ואח"כ יושלמו התחתונים, ע"י הורדת מ"ד מלמעלה, ההיכלות האלו מתדבקים זה בזה.

99. וכולם מתדבקים זה עם זה, כמו הצבעים שבעין. כל מה שבהם, הם כמראה, הנראה בסתום שבעין, בעת שהעין מתגלגל, ונראה אז הזוהר שהוא המתנוצץ. ואותו שאינו נראה בו בגלגול הזה, הוא הרוח השולט על הכול, שבהיכל זה. ומשום זה, עומדים כולם מדרגות על מדרגות, אחת תלויה בחברתה, עד שהכול מתעטר כראוי.

100. אלמלא כל אלו הצבעים שבעין, שנראים בעת שסוגרים העין, ומתגלגלת בגלגול, לא היו נראים אלו הצבעים המאירים. ואלמלא אלו הצבעים המאירים, לא היה מתדבק בראייה, אותו הסתום שבעין, השולט על כולם. נמצא, שכולם תלויים זה בזה, ונקשרים זה בזה.

101. כאשר נכללו כולם כאחד בהיכל השלישי, והרצון שבתפילה עולה להתעטר בהיכל הרביעי, אז נעשו כולם אחד, רצון אחד, וקשר אחד. כאן הוא בחינת השתחוות להתרצות לריבונו.

אלא בשעה שכל המדרגות קושרים קשרים, שנכללים ומתייחדים זה בזה, והיכל נצח נוסע להתעטר בג"ר, אז כל המלאכים הגנוזים במקום, יוצאים ממקום גניזתם מלאים בדינים, כלפי המקטרגים על ישראל, ויכולים ישראל לקבל שפע דג"ר, בלי פחד מאחיזת החיצונים.

והם נקראים בעלי המגנים, להיותם מגנים על ישראל. והם שליחים בעולם מבעלי הדין שבהיכל הרביעי. כי שם יושבים ושוקלים מעשי התחתונים, אם לכף חובה, אם לכף זכות. ואחר שישאל יוצאים זכאים, ע"י הבי"ד אשר שם, נמסר זה אל השליחים הללו, להגן עליהם.

במקום הזה תלויים בדי צדדיו, 600,000 רבבות מגני זהב לכל צד. וכן יש למטה מהם, שורות מקיפות במגני זהב, והם שישים. ומאירים בהם ב' בחינות ו"ק:

א. ו"ק דישו"ת, שעלו עם או"א לראש א"א, מבחינתם הם שש מאה אלף ריבוא. שש מאה הם ו"ק דישו"ת שספירותיו מאות, אלף מאו"א שספירותיו אלף, ורבבות מא"א, שספירותיו רבבות.

ב. ו"ק דז"א, המקבלים מישו"ת, מבחינתו הם שישים. כי ספירות דז"א הם עשרות.

94. וכל אלו המגנים עושים מלחמה, כולם מחוץ להיכל בחרבות וברמחים, בכל אלו שלוחי הדין שבעולם, ומבערים אותם, עד שמגיע הארת המדרגות במדרגות שלמטה, ומגיעים לכוכב לכת מאדים. שמשם מגיעות הפעולות לעוה"ז.

ואז עולה ההיכל, להיכל הרביעי ומתעטר ברוח, ובכל אלו הצבאות אשר שם. ואותו מקום, עם בעלי המגנים ומגני הזהב, נשאר במקומו, ואינו עולה למעלה עם ההיכל. ואותו המקום נקרא תא הרצים, כי אלו השליחים שבו, רצים לגמור הדינים והעונשים, לשונאי ישראל שבכל רוחות העולם.

כי אלו השליחים גנוזים באותו מקום, הרי ששעת פעולתם להגן על ישראל אינה אלא רק ברגע עליית ההיכל אל ההיכל שלמעלה ממנו, כי אח"כ שוב נגנזים. ולפיכך הם רצים וממהרים בשליחותם, שישפיקו לכלות כל המקטרגים מטרם שיעלה ההיכל. ומטעם זה נקרא המקום בשם, תא הרצים.

95. עם עליית התפילה, נוסעים כל אלו האורות והמחנות, וקושרים קשרים, ונכללים כולם כאחד, עד שנקשר רוח של ההיכל התחתון

שבעה היכלות של או"א דבריאה

היכל רביעי, גבורה

והשחיתות הנוראה, שיש בטבע הקבלה לעצמו. ואז ייתן אל ליבו להבדיל את עצמו מטבע הקבלה הזו, ויתמסר לגמרי לעבוד רק להשפיע נחת רוח ליוצרו, כמ"ש, כל פעל ה' למענהו.

ואז יפקח ה' את עיניו, ויראה לפניו עולם מלא מתכלית השלמות, שאין בו חיסרון כלשהו. ואז לוקח חלק בשמחה שבעת בריאת העולם. כי זכה, הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות. כי בכל מקום שנותן עיניו, הוא רואה רק טוב ורק שלמות, ואינו רואה במעשה הקב"ה שום חובות כלל, אלא הכול זכויות.

ובענין הייסורים הגשמיים והרוחניים, שסבל מטרים שעשה תשובה, יש בהם ב' דרכים :

א. כל מה שעושה הקב"ה לטובה עושה. כי הוא רואה שלולא המכאובים הנוראים, שסבל מכוח שהיה משוקע בטבע הקבלה לעצמו, לא היה זוכה לתשובה מעולם. וא"כ הוא מברך על הרעה כשם שמברך על הטובה. כי לולא הרעה, לא היה זוכה לטובה. ונמצא, שהכול גורמים לטוב.

ב. גם זו לטובה. לא לבד שהרעות נעשו גורמים לטובה, אלא שהרעות עצמן נהפכו ונעשו טובות, ע"י אורות גדולים מאוד, שהבורא מאיר בכל אלו הרעות, עד שנהפכו ונעשו לטובות, הן הייסורים הגופניים, והן הייסורים הנפשיים, שהם העברות. באופן, שהחובות נהפכו וקיבלו צורות של זכויות. ואלו האורות, ההופכים את החובות לזכויות, הן ע"י אורות שבהיכל שלפנינו. ובגללם נקרא היכל זה, היכל הזכות.

מכללות כל ע"י האורות, יוצאים ב' אורות, שהם שקולים כאחד, העומדים תמיד לפנייהם. כי אלו ע"י האורות הם מהפכים חובות בני אדם לזכויות. והנה אז נבחנים החובות והזכויות לבי אורות, שקולים זה לזה. כלומר, שמעלת החובות חשובה כמו מעלת הזכויות, ואין זו חשובה מזו. והם עומדים ומאירים לפני ע"י האורות תמיד, ומעידים עדות לפנייהם.

104. לעומת אלו ע"י האורות, יש ע"י שרים ממונים, שמהם כל הדינים שבעולם, העומדים בחוץ, וסובבים כל ארבעה ההיכלות הללו מבחוץ. אבל ע"י האורות וב' האורות, העומדים לפנייהם, הם פנימיים לפני ולפנים. כמ"ש, בטנך ערימת חיטים סוּגָה בשושנים. בטנך, פנימיות, כמו בני מעיים, שהם בפנימיות הגוף. חיטים, רומז לחטאים, החטאים שנעשו לזכויות בע"ב (72) אורות, שהם לפני ולפנים של ד' ההיכלות. וע"כ כתוב עליהם, בטנך ערמת חיטים.

102. ההיכל הרביעי משונה מכל ההיכלות, כי ארבעה היכלות בו זה לפנים מזה, וכולם היכל אחד. אלו ד' היכלות הם ד' בתי דין. הפנימי לדיני נפשות, וג' בתי דין שמסביב לו הם לשאר דינים. והיכל זה הוא גבורה ולא ת"ת. כאן הוא הרוח, הנקרא זכות, כי במקום הזה מתהפכים חובות של כל בני העולם לזכות, הרוח הזה לוקח הכול. כלומר, מי שזכה בו, זוכה להכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות.

103. מרוח זכות יוצאים ע"י (70) אורות. כולם מתנוצצים בבת אחת, וכולם מאירים בעיגולים, כי אינם מתפשטים להאיר מלמעלה למטה, כמו אורות האחרים. האורות מתדבקים זה בזה, ומאירים זה בזה, ונאחזים זה בזה.

מתדבקים, מורה שיש ביניהם השוואת הצורה, כי דבקות הרוחנית אינה אלא השוואת הצורה. ומאירים זה בזה, מורה, שהאורות מתערבים זה בזה להאיר ביחד כאחד. ונאחזים זה בזה, מורה, שצריכים זה לזה, שלא יוכלו להאיר זה בלי זה. ואם היה חסר אחד מהם לא היו יכולים להאיר. כל זכויות העולם נמצאות לפני אורות הללו. כלומר, לאורם רואים איך כל חובות העולם מתהפכים לכף זכות.

ביאור הדברים. כל בריות העולם הם בתכלית השלמות, במידה כזו, שלא הייתה שמחה לפני הקב"ה, כיום שנבראו בו שמיים וארץ. אמנם אי אפשר לאדם לקחת חלק בשמחתו הגדולה הזו, אלא לאחר שעשה תשובה שלמה מאהבה. אבל מטרים זה, לא ישמח כלל בעצמו ובבריות העולם, אלא להיפך, שמרגיש לפניו עולם מלא צער ומכאובים, עד שאומר, ארץ ניתנה ביד רשע, הן מכאובים גופניים, והן מכאובים נפשיים, שהם העבירות שעושה.

וכל זה הגיע לו, מפני שהולך כנגד הטבע של הבריאה, כי לא נברא העולם אלא בהשפעה, לעסוק בתורה ובמע"ט, כדי להשפיע נחת רוח ליוצרו ולא להנאת עצמו, כמ"ש, כל פעל ה' למענהו, כדי שהבריות ישפיעו לו נחת רוח. אבל בתחילה כמ"ש, עיר פרא אדם ייוולד, שכל עניינו הוא, להנאת עצמו, ואין בו הרצון להשפיע כלל. והוא טוען, כל פעל ה' למעני ולהנאתי, שהרי רוצה לבלוע העולם ומלואה לטובתו ולתועלתו.

ולפיכך הטביע הבורא ייסורים קשים ומרים בקבלה לעצמו, הטבוע באדם מעת לידתו, הן מכאובים גופניים והן מכאובים נפשיים. באופן, שאם יעסוק בתורה ובמצוות אפילו להנאת עצמו, מ"מ ע"י המאור שבה, ירגיש הפחיתות

106. הרוח שבהיכל זה, הנקרא זכות, שממנו ע' אורות, נרשמו בו ג' אותיות יה"ו. ע"ס הם י"ה ו"ה. י"ה חו"ב, ו' ת"ת, הכולל חג"ת נה"י, ה"ת מלכות. הרוח שממנו ע' אורות הוא יה"ו, רק ט"ר, זכר, ואינו כולל את ה"ת, נוקבא.

כאשר האותיות יה"ו מתדבקים במלכות, המכונה מקום, ה"ת, נרשמים האותיות יה"ו ברוח, ואינם מסתלקים משם. כי כל מדרגה יוצאת ע"י זיווג דהכאה דאור העליון, שהוא ט"ר, זכר, על המסך שבמלכות, נוקבא. ואז עולה או"ח ממלכות ומלביש את אור העליון, שהוא ט"ר, מלמטה למעלה. וע"י הלבשה זו נקבעו ונקשרו ט"ר במדרגה.

כאשר האותיות יה"ו, אור העליון וזכר, מתדבקים בה"ת, במלכות, בזיווג דהכאה מאור העליון, מהזכר אל המלכות, נוקבא, אז נאצל הרוח, הכולל ע' אורות. אז נרשמים ברוח האותיות יה"ו, ט"ר, ואינם מסתלקים משם, כי האו"ח מלביש אותם, והם נקשרים בו, בכוח הלבשה הזאת.

אח"כ יוצא אור אחד, המאיר לדי' צדדים, אור זה מוציא ג' אורות אחרים. כי אותם ע"ס שיצאו מלמטה למעלה, הם נבחנים לע"ס דראש, רוח, הכולל את ע' אורות ובי' עדים. ונדע שאחר שנעשה הזיווג דהכאה, ומוציא ע"ס דראש, מתפשטת אח"כ המלכות דראש מלמעלה למטה, ומוציא בי' בחינות שבגוף, חג"ת עד החזה, ג"ר דגוף, ונה"י שמחזה ולמטה עד סיום רגלין. ונדע, שחג"ת שמחזה ולמעלה, שלמים בדי' הבחינות חו"ב תו"מ, שהם ארבע חיות אריה שור נשר אדם. אבל נה"י, שמחזה ולמטה, אין שם אלא ג' בחינות חו"ב ות"ת, וחסר פני אדם, מלכות.

ולאחר שיצאו יה"ו דראש בזיווג דהכאה, יוצא אור אחד, המאיר לדי' צדדים, שאור המלכות דראש התפשט והאיר מלמעלה למטה את החג"ת שמחזה ולמעלה, ששם יש די' צדדים חו"ב תו"מ, אור זה מוציא ג' אורות אחרים, ומחג"ת יצאו והתפשטו נה"י שמחזה ולמטה, שהם רק ג' צדדים חו"ב ות"ת, אבל פני אדם חסרים שם.

אלו ג' אורות חו"ב ות"ת, הם ג' בתי דין, הדנים דינים אחרים בענייני העולם, שאינם דיני נפשות. כלומר, בעשירות, בעניות, במחלות, בבריאות השלמה, ובשאר עניינים שהעולם נידון בהם. שהרוח, הכולל ע' אורות ובי' עדים, הוא יה"ו שבראש, המאירים מלמטה למעלה. ואלו ע' אורות, הנמשכים ממנו, הם ע' סנהדרין, הדנים דיני נפשות.

והאורות שמחזה ולמטה, הנמשכים מה"ת שבראש, שהם ג' צדדים, הם ג' בתי דין, הדנים

אמנם סוגה מבחוץ בשושנים, הרומזים לדינים, שהם ע' שרים הממונים, שהם פועלים כל הדינים שבעולם. ע' שרים הם הלעומת של ע' אורות, כי הגם שכל החטאים והעונשים באים מע' שרים, עכ"ז, אינם ברשות עצמם, אלא שמשמשים לע' אורות, כי תפקידם להכשיר התחתונים, שיהיו ראויים לקבל הגילוי הגדול של ע' האורות. ולפיכך נבחנים, שע' השרים הממונים סובבים מבחוץ ההיכלות וע' האורות.

105. לפני ע' האורות האלו באים כל הזכויות וכל מעשי בני העולם למשפט. כלומר, שע' האורות הם ב"ד של מעלה, הדנים כל בני העולם. ב' האורות העומדים לפניהם, הם המעידים עדות של מעשי בני העולם. משום שיש שבעה עיני ה', המשוטטות בכל הארץ.

עיניים פירושו השגחה. ויש שבע מידות בהשגחת ה', חג"ת נה"י"מ, שבעה עיני ה'. שבעה מיני השגחה המכשירים את בני העולם, לקבל העונג והנועם העליון. כל מה שנעשה בעולם, הן טוב והן רע, נרשם צורתו באותו המעשה ממש, ובאותו הזכות ממש, ומתקיימים ועומדים לנצח. כלומר, שאין שום דבר נאבד מהעולם, הן ממעשים הרעים והן ממע"ט, אלא כל מעשה נרשם בצורתו בשבעה עיני ה', וניתן לו בזה קיום נצחי.

וב' האורות רואים ומסתכלים בכל מעשה, ומעידים עדות לפני ע' האורות, שהם ב"ד של מעלה. ואחר שע' אורות שומעים עדותם, אלו ע' האורות גוזרים גזרות, ודנים דינים, הן לטובה והן לרעה. ע"פ עדותם של ב' האורות.

כי בעת השלמות, נמצאים ב' האורות הללו, אור החובות ואור הזכויות, שקולים זה כזה, שזדונות נעשו לו כזכויות. ואז ע' האורות, שהם ע' סנהדרין של מעלה, דנים לפי עדותם הטובה הזו את כל מעשה לטובה. אבל אם ב' האורות אינם שקולים, אלא אור הזכויות גדול מאור החובות, הנה במידה זו יש חיסרון ניכר במעשים הרעים, אשר האדם שעשה אותם, צריך לשוב בתשובה מאהבה עליהם.

וזה נבחן, שבי' האורות מעידים עדות רעה על המעשים שעשה האדם. ואז ע' האורות דנים דינים לרעה, עד שישב האדם תשובה מאהבה עליהם, ויהפכו לגמרי לזכויות, ויהיו ב' האורות שקולים זה כזה. הרי שע' אורות דנים את האדם לפי עדותם של ב' האורות, אם שקולים או אינם שקולים. ולפי מידת החיסרון, עד שיהיו שקולים.

וכאן, בהיכל זה הוא מקום הזכות. כלומר, מה שנאמר, שדנים דינים, הן לטובה והן לרעה, אינו מתגלה כאן, אלא בשפע המושפע מע' אורות המגיע למטה, שם ניכר הרע, אבל כאן הוא הזכות בלבד.

השרפים הם ד' בחינות חו"ב תו"מ של החיה, המאירים לד' צדדים. ההתלהטות ככפתור ופרח וניצוצי אש, הוא זיעת החיות, שהן מזיעות בעת נסיעתן לד' הצדדים.

כי בכל צד שנוסעים, הם מכוונים פניהם לקו האמצעי בהקפדה מרובה, שלא לנטות לא לימין ולא לשמאל. וכיוון שאינם יכולים לצמצם את עצמם כל כך לאמצע כפי שרוצים, נמצאים עושים פעם נטייה יתרה לצד שמאל, וממשיכים בזה תכף ניצוץ אש שורף. ופעם עושים נטייה יתרה לצד ימין, וממשיכים בזה אור חסדים. כי המדייק להחזיק עצמו באמצע, דרכו לנענע עצמו פעם לימין ופעם לשמאל, עד לקבוע לו האמצע בדיוק.

והנטייה היתרה לצד הימין, מכונה בשם כפתור, כי הבית קיבול של האור מכונה כף. וקומת אור הנמשך מכונה תור, מלשון, תורי זהב.

והנטייה היתרה לצד שמאל מכונה בשם פרח ובשם ניצוצי אש. פרח נקרא ע"ש פריחת אור החסדים. כי אור החכמה, הנמשך מקו שמאל, נמשך בלי אור החסדים, ונבחן שאור החסדים פרח משם. וכן מכונה ניצוצי אש, כי מפאת היות האור בלי חסדים, נמצא שורף את התחתונים.

כי הנמשכים מזו"ת, שעיקרם אור חסדים, נמצאים מתבטלים ע"י אור בלי חסדים. אבל אלו ד' השרפים, להיותם מג"ר, אינם נשרפים מחמת החיסרון של החסדים. כי הג"ר יכולים לקבל אור חכמה בלי חסדים. וע"ש כך הם נקראים שרפים, להורות שהארתם הנמשך לתחתונים שורפת אותם.

ע"ב גלגלים לוחטים באש יש לכל אחד מד' השרפים, שהם ד"פ ע"ב (72), שבג"י פ"ח (288), שזה מורה, שאור החסדים פרח משם, כי אלו הגלגלים התקבצו ועלו אליהם מניצוצי אש. וע"כ הם לוחטים.

כאשר נוסעים, נעשה על ידיהם נהר אחד של אש. כי הנטייה לצד שמאל נוהגת תמיד בעת הנסיעה, כי בכל פעם שמתאמצים ביותר לכוון פניהם לקו האמצעי, הם מזיעים בהכרח, שנוטים לימין ולשמאל, כדי לקבוע ביתר דיוק את האמצעי. ובכל נטייה לצד שמאל, יוצאים ונמשכים ניצוצי אש, עד שמתקבצים ונעשים לנהר של אש. אלף אלפים מלאכים משמשים לאש ההוא.

כי המוחין שהשרפים מקבלים בנסיעתם, נמשכים מעתיק דאצילות, שמצד זיווג הנגלה הוא במספר אלף אלפים, ומצד זיווג הנעלם הוא במספר ריבוא רבבות. וע"כ נבחן שהנהר של אש נעשה ע"י הארת אלף אלפים, הנמשך מעתיק. מאלו אלף אלפים יוצאים ונולדים כמה צבאות.

דינים אחרים שאינם דיני נפשות, במושב שלושה ביחד. שכל אחד מג' צדדים כלול מכל השלושה, וע"כ הם ג' בתי דין.

ומה שאינו מחשיב בתי דין בד' הצדדים שמחזה ולמעלה, הוא משום ששם החסדים מכוסים, ואין בהם גילוי של הארת החכמה, ואין שום דינים יכולים להיאחזו שם, כי אין הדינים שורים אלא במקום שיש הארת החכמה. והטעם הוא, כי הצמצום לא היה כלל על אור החסדים.

היכל אחד הוא בשביל ע' אורות הראשונים, שהוא בפנימיות ההיכלות. וג' ההיכלות החיצוניים לו, הם בשביל ג' בתי דין אחרים. כי היכל זה כלול מד' היכלות, זה לפני זה. וע' אורות, שהם ע' סנהדרין וב' עדים, הם בהיכל הפנימי מכולם, וג' בתי דין אחרים הם בג' היכלות סובבים להיכל הפנימי.

107. עולה הרוח הזה וכולל בתוכו כל אלו אורות שלמטה, ד' אורות שמחזה ולמעלה וג' אורות שמחזה ולמטה, ומוציא חיה אחת קדושה מתלהטת. ויש עיניים לחיה כעיני אנוש, כדי להשגיח באלף אלפים וריבוא רבבות חילות בעלי הדין. כל אלו בעלי הדין לוקחים פסקי דין מב"ד, ופותחים או סוגרים צינורות השפע אל העולם, ומשלימים הדין, שמוציאים אותו לפועל.

הרוח, שהוא ע' אורות, ג"ר וראש, שהוא יה"ו. והחיה הזאת נמשכת בעיקר מהרוח ומע' אורות שבו. אלא כדי להאצילה בראש ובגוף, הוצרך גם הרוח להיכלל מהגוף, מד' אורות וג' אורות, שהם גוף. ולפיכך יכולה החיה להשלים ולהוציא לפועל את הדין, שהוציאו ע' אורות להיותם שורשה.

ויש עיניים לחיה כעיני אנוש, להורות שהעיניים של החיה נמשכות מג"ר, ששם ע' אורות, ושם פני אדם. עיניים פירושו השגחה. כדי להשגיח באלף אלפים וריבוא רבבות חילות בעלי הדין. כי להיותם מבחינת ראש, הם נמשכים מהבחינה שכנגדם באצילות, שהוא עתיק, הראש דאצילות. וספירות דעתיק הם במספר מאה אלף. וע"ס שלו הם אלף אלפים, וכמ"ש על עתיק בדניאל, אלף אלפים ישמשוניה.

ומלבד זה יש עוד בעתיק זיווג נעלם מהמלכות הגנוזה ברדל"א, שמבחינה זו כל ספירה שבו ריבוא אלפים. וע"ס ריבוא רבבות, כמ"ש בדניאל, וריבוא רבבות לפניו יעמודו. וכיוון שאלו הם המוציאים לפועל את הדינים, הנגזרים בע' אורות, שהם בחינת ראש, המקבלים מעתיק, שכנגדם, ע"כ יש גם בהם אותם ב' המספרים, הנוהגים בעתיק, אלף אלפים, מזיווג הנגלה, וריבוא רבבות מזיווג הנעלם.

108. תחת החיה הזו יש ד' שרפים, שכולם לוחטים ככפתור ופרח, וניצוצי אש עולים. ד'

גדולה, הדנים דיני נפשות, וא"כ גם החיים נידון בהיכל הזכות. אמנם אחר שנידון בהיכל הזכות לחיים, נמשך אז החיים ממזלא דא"א, וניתן לו חיים ממנו.

ובאמצעו של ההיכל הזה יש מקום מתוקן, שיתקבל רוח העליון, שבהיכל החמישי, תוך הרוח שכאן, ומקום זה עולה בהם. מקום זה, העמוד, העומד באמצעו של כל היכל, נכלל בבי' הרוחות הללו. וע"כ הוא מעלה את הרוח שכאן אל רוח העליון שבהיכל החמישי.

111. י"ב (12) פתחים להיכל הזה, בכל פתח נמצאים השוטרים והממונים שמכריזים, להודיע למטה כל הדינים העתידיים לרדת למטה. כי עצם ההיכל מחזה ולמעלה, והתחתונים ששורשם מחזה ולמטה, אינם ראויים לקבל, אלא מחזה ולמטה, כי כל בחינה צריכה לקבל רק מהבחינה שכנגדה.

והפתחים שבהיכל, הם מחזה ולמטה של ההיכל, שהתחתונים יכולים לקבל השפע שלהם מהם. וע"כ הם נבחרים כמו פתחים, להורות שאינם יכולים לבוא ולקבל מההיכל, כי אם דרך שם שהיא שמחזה ולמטה, כמו בחינתם, בדומה להיכל גשמי, שאי אפשר לבוא בו זולת דרך הפתח. וע"כ עומדים בפתחים כל הממונים, המשפיעים משם את פסקי הדין, שבב"ד שבהיכלות, אל התחתונים, שהם הכרוזים, שמכריזים ונשמעים ונעשים בעולם.

י"ב פתחים בהיכל, כי ד' היכלות בהיכל הזה, נגד חו"ב תו"מ של ההיכל, ובכל היכל ג' פתחים, הרי י"ב פתחים. ואין ד' פתחים בכל היכל, מטעם היותם מחזה ולמטה, שחסר בהם פני אדם, ואין שם אלא רק ג' פנים, חו"ב ות"ת. כמו שלכל חיה ד' גלגלים, להיותם מחזה ולמעלה. ולכל גלגל ג' אדנים, להיותם מחזה ולמטה. כן כאן כלולים ד' היכלות בהיכל הזה, להיותם מחזה ולמעלה. אבל בכל היכל רק ג' פתחים, להיותם בחינת מחזה ולמטה.

112. ומהכרוזים האלו של השוטרים והממונים שבפתחי היכלות, מקבלים כל בעלי כנפיים, עד שמודיעים הדבר לרקיע של החמה, לרקיע השני דעולם העשיה, ששם החמה בין שבעה כוכבי לכת. בעלי כנפיים, מלאכים, כמ"ש, כי עוף השמיים יוליד את הקול ובעל כנפיים יגיד דבר. וכל המלאכים שמתחת ההיכלות בבי"ע, מקבלים הכרוזים של השוטרים והממונים שבפתחי ההיכל, שכל מלאך עליון נותן לתחתון ממנו, עד שהכרוז מגיע אל החמה, הרביעי משבעה כוכבי לכת.

אמנם אין הכוונה לשבעה כוכבי לכת הגשמיים, אלא לשבע ספירות שברקיע השני של עולם העשיה הרוחני, ששבעה כוכבי לכת

כשהגלגלים נוסעים, נולדים ועומדים מהם כמה ריבוא רבבות בתוך האש, שהם נמשכים מזיווג הנעלם של עתיק, שהוא ריבוא רבבות. באופן, שהמשמשים העושים את נהר דינור, הם כמ"ש, אלף אלפים ישמשוניה. והנולדים ויוצאים בתוך הנהר דינור גופו, הם כמ"ש, וריבוא רבבות לפניו יעמודו.

תחת ההיכל השני יוצאים מלאכים, המזמרים ובאים להתקרב כאן, והם נשרפים כולם, מטעם היותם מו"ק, אשר עיקרם הוא אור החסדים, וע"כ נעשה להם אור החכמה בלי חסדים שכאן, לאש שורף, ונשרפים ונאבדים מחמתו.

109. כל אלו הממונים, שהתמנו לשלוט בעולם, מכאן יוצאת התמנותם לשלוט. התמנותם יוצאת מתוך רוח זכות שכאן, שנרשם בג' אותיות יה"ו. ומכאן מעבירים אותם מהעולם ונדונים באש הזה, היוצא ונמשך בנהר דינור. הכול נמסר בהיכל הזה, משום שנרשם בג' אותיות יה"ו, שהרוח שכאן נכלל בהם. חיה זו מוציאה צבאות ומחנות מלאכים, שאין להם מספר.

כי שליטת הממונים דקדושה בעולם הוא, להכניע את הס"א. ומפני שזה לעומת זה עשה אלקים, אינם יכולים לשלוט עליהם ולהכניעם, אלא בשעה שמקבלים מוחין דג"ר מרוח זכות שכאן, אז יכולים להכניע הס"א ולשלוט בעולם.

ומכאן מעבירים אותם מהעולם, כי כמו שהמוחין הגדולים מתקבלים כאן, כן אם אינם נזהרים, לקבלם בג' אותיות יה"ו, שהרוח שכאן נרשם בהם, שסודם שהו', ת"ת, קו אמצעי, מכריע על י"ה, חו"ב, ימין ושמאל, אלא נוטים לקו שמאל, מעבירים אותם תכף מהעולם. ונדונים באש הזה, היוצא ונמשך בנהר של אש. באופן, שהכול נמסר בהיכל הזה, הן המוחין הגדולים והן להיאבד מהעולם לגמרי.

110. כל הדינים שבעולם יוצאים מההיכל הזה, הן לטובה והן לרעה, חוץ מהשלושה: בנים חיים ומזונות. שלא ניתן רשות לדון אותם במקום הזה, אלא שהם תלויים באותו נהר העליון, המכונה דיקנא דא"א או מזל העליון, שכל האורות של בנים, חיים ומזונות נמשכים ממנו, ורק בו תלוי הדבר. והטעם הוא, כי בהיכל הזכות עיקר השליטה לאהבה, שהרי אין הזדונות נהפכים לזכויות, אלא ע"י אהבה. שלומדים, שע"י תשובה מאהבה זדונות נעשים לו כזכויות.

אמנם מזל העליון, שהוא שערות דיקנא דא"א, עיקר השליטה ליראה, כי ע"כ נקראות שערות מלשון סערות. ובנים חיים ומזונות אינם נמשכים אלא בכוח היראה. וע"כ לא יוכלו לבוא מהיכל הזכות, אלא רק משערות דיקנא דא"א, ששם מידת היראה. וע' אורות הם סנהדרין

113. ומהשוטרים שלמטה, מתפשט ונעשה הכרוז בעולם, ואפילו רוחות ושדים ועוף השמיים מעבירים ומודיעים הכרוזים בעולם. כלומר, שכל בריות העולם, ואפילו שדים ורוחות, מוכנים להוציא לפועל את הכרוזים הללו.

הממונים חוזרים וסוגרים הפתחים. בעת השפעת ההנהגה אל העולם, נפתחים י"ב הפתחים והכרוזים משתלשלים לעולם דרך המדרגות. ואחר שיצא לפועל בעולם, חוזרים וסוגרים הפתחים. כי אינם פתוחים אלא רק בשעת השפעה.

אין הרוח שכאן עלה לרוח העליון שבהיכל החמישי, עד שכל הרוחות שבהיכלות התחתונים, נעשו אחד עם הרוח שכאן. וכל הרוחות נכללים ונכנסים זה בזה, עד שנעשו כולם אחד. ואחר התכללות הזו, עולה הרוח שכאן עימם להיכל החמישי, ונכלל ברוח אשר שם.

114. כשהאדם מוטל חולה על ערש דנוי, הוא נידון כאן, הן לחיים והן למות. חיים תלויים למעלה בנהר העליון, ולא כאן בהיכל זכות. אמנם אם נידון כאן לחיים, נותנים לו חיים מלמעלה, מהנהר העליון, הנקרא מזל. ואם לא, אין החיים ניתנים לו מלמעלה. אשרי חלקו מי שהתדבק בריבונו, ונכנס ויוצא בהיכל הזה כחפצו.

כאן בהיכל זה נוהג קידה על אפיים, שפניו ייגעו בארץ, כדי להתגבר על הדין. ובהיכל השני צריכים כריעה. ובהיכל השלישי צריכים השתחוות, הרכנת הראש. וכאן צריכים קידה על אפיים, שפניו ייגעו בארץ. כי הכריעות והשתחויות, שעושים הצדיקים להתרצות לריבונו, מכוונות לפי המוחין שממשיכים.

ולפיכך בהיכל הוד, וי"ק, צריכים לכריעה על ברכיים. ובהיכל השלישי, הנחשב לגי"ר כלפי ההיכל השני, צריכים להשתחוות, הרכנת הראש, עד שיראה איסר [מטבע] כנגד ליבו. ואינם צריכים לקידה על אפיים, משום שעוד אינו גי"ר ממש, להיותו מחזה ולמטה דהיכלות. אבל בהיכל הרביעי, שכבר מחזה ולמעלה דהיכלות, ששם גי"ר מבחינת פנים, ע"כ צריכים לקידה על אפיים, שייגעו פניו בארץ.

על היכל זה כתוב, אֵל אמונה ואין עוול, צדיק וישר הוא. מרמז על תחילת הפסוק, כי כל דרכיו משפט. כי בהיכל זה מקום ב"ד, ששם מתגלה אשר כל דרכיו משפט, שבזה משיגים אותן כמ"ש, אל אמונה ואין עוול צדיק וישר הוא.

הגשמיים נבחנים לענפים שלהם. כי כך דרך החכמים לדבר בענפים גשמיים, ולבאר עימם את שורשיהם הרוחניים.

ומשם, כאשר השמש יוצא על הארץ, יוצא הכרוז מהשמש, ומשוטט בעולם, עד שהדבר מגיע אל הנחש שברקיע, שכל כוכבי הרקיע מוקפאים בו, והוא עומד באמצע הרקיע. ושומעים הדבר. ומקבלים אותו אלו השוטרים של מטה, ואלו הממונים שעל הנחש, ומשם מתפשט הדבר לעולם.

באמצע הרקיע נקשר אורח אחד מבהיק, והוא הנחש שברקיע, שכל הכוכבים הדקים מלראות אותם, כולם קשורים בו תלי תלים. והוא הנקרא אצל התוכנים [אסטרונומים], שביל החלב, שמחמת ריבוי הכוכבים אשר שם, הוא נראה לנו כמו שביל אחד לבן כחלב. ואלו הכוכבים הדקים, הם ממונים על המעשים שבסתר של בני העולם.

ולכן נאמר כאן, עד שהדבר מגיע אל הנחש שברקיע, לשביל החלב, שהכוכבים כולם מוקפאים שם, שאינם זזים ממקומם. כי ההנהגה בפרטיות מסודרת תחת הכוכבים, כמו שלומדים, אין לך עשב מלמטה, שאין לו כוכב ומזל מלמעלה, שמכה אותו ואומר לו גדל.

ונודע, שכל מדרגה וכן שפע, הנמשך ממנה, מחולקים לשניים, למחזה ולמעלה ולמחזה ולמטה. ולפיכך גם הכוכבים מחולקים על פיהם. שיש כוכבים שאינם כוכבי לכת, והם קפואים בשביל החלב, שהם מחזה ולמעלה, ששם החסדים מכוסים, ואין השפע מגיע מהם לתחתונים בגלוי. ואלו הכוכבים הדקים, הם ממונים על המעשים שבסתר של בני העולם, כי אינם ממונים אלא רק על מעשים שבסתר. ויש כוכבי לכת, שהם שבתאי צדק מאדים חמה נוגה כוכב לבנה, שהם מחזה ולמטה, ששם החסדים מגולים, והשפע מגיע מהם לתחתונים בגלוי. וע"כ הולכים וסובבים העולם, כל אחד בדרכו המיוחד, לחלק השפע המיוחד לו.

ונאמר, שיוצא הכרוז מהשמש, ומשוטט בעולם, עד שהדבר מגיע אל הנחש שברקיע, שכל כוכבי הרקיע מוקפאים בו. ושומעים הדבר. כי אלו הכוכבים אינם מקבלים הדבר להשפיע לתחתונים, אלא שומעים אותו בלבד. ורק השוטרים שמתחת שביל החלב, שהם ממחזה ולמטה, מקבלים הדבר שמהם מושפע לתחתונים. וכן אלו הממונים שעל הנחש, שממעל שביל החלב, גם הם מקבלים הדבר. אבל הכוכבים עצמם שבקו החלבי, אינם מקבלים אלא שומעים בלבד, באופן שיסיפק אל השוטרים שמתחת, שיקבלו מהם.

שבעה היכלות של או"א דבריא

היכל חמישי, חסד

שלה, שמחזה ולמעלה, נקראים חיות עליונות, נאחזים אלו באלו, ונמשכים לד' צדדים שלמטה מחזה של החיה, שע"י זה נקשרים ד' הצדדים זה בזה, ואינם נפרדים לעולם. מכאן נשמע, שבנסוע החיה הזו היא נוסעת לב' צדדים, בינה ומלכות, שהן העיקר של ד' הצדדים.

117. רוח ברק זה נכלל בב' רוחות. שרוח ברק הוציא חיה אחת הנזכרת, וכל אלו האורות הנזכרים. ורוח אחר נמשך ממנו, ומאיר, הנקרא רוח לוחט.

118. מאירים מהרוח הלוהט, ב' אורות, שהם ד' צדדים. ואלו האורות מתהפכים במראה שלהם, ונקראים להט החרב המתהפכת. אלו הם האורות המתהפכים ונעשים להט החרב. ואלו האורות עומדים על האורות שבהיכל שלמטה מכאן, הנקרא היכל הזכות, משום שלהט החרב הזה עומד על ע' (70) האורות שבב"ד, הנמצאים בהיכל הזכות.

ביאור הדברים. ג' היכלות, היכל הזכות והיכל הברק והיכל הרצון, הם עיבור יניקה מוחין דפנים. היכל הזכות ו"ק דפנים, המכונה עיבור יניקה. היכל הברק ו"ק דג"ר דפנים. היכל הרצון ג"ר דג"ר דפנים. אברהם לקח היכל הברק. יצחק לקח היכל הזכות. כי בהיות כאן בחינת מוחין דפנים, ע"כ אפילו הו"ק דג"ר, הצריכים להאיר בהיכל הברק, הנמשכים מבינה החוזרת לחכמה, שהוא יצחק, לא יוכלו להאיר בקביעות בהיכל שכאן, אלא רק בדרך התכללות הרוחות, בעת ההתכללות.

ושלא בעת התכללות, מאיר כאן רק אברהם בלבד, קו ימין, חסד. ויצחק, בינה ששבה לחכמה, מאיר רק בהיכל הזכות, בו"ק בלי ג"ר, ע' אורות אשר שם, כנגד ז"ת, שכל אחת כלולה מעשר, והם ע'. אבל הג"ר אינם יכולים להאיר בהיכל הזכות. ונשארו כאן בהיכל הברק בגבורות ודינים, בלי האור השייך להם, כי האור שלהם יצחק, שאינו כאן אלא בהיכל הזכות.

אלו ב' רוחות שבהיכל, עיבור יניקה מוחין דפנים ועיבור יניקה מוחין דאחור, הכלולים בכל ההיכלות. רוח העליון עיבור יניקה מוחין דפנים שבהיכל, ורוח התחתון עיבור יניקה מוחין דאחוריים שבהיכל.

נמצא שרוח העליון, עיבור יניקה מוחין דפנים, המקובלים מאו"א עילאין, ממותק כולו ע"י אברהם, אור החסד, השולט בהיכל זה, כי מוחין דפנים הם כולם אור החסדים, המכונים אורא דכיא. משא"כ רוח התחתון, עיבור יניקה

115. ההיכל החמישי. היכל שמאיר בו רוח הנקרא ברק, שמזהיר ומאיר לתחתונים. מזהיר, פירושו, בהארת החכמה, הנקראת זוהר. ומאיר, כלומר באור החסדים. רוח ברק כולל ופותח וסוגר, מאיר ומתנוצץ לכל הצדדים. בעת שהרוח הזה עושה זיווג להאיר הארתו, הוא כולל כל התחתונים שעלו אליו למ"ן. ופותח, להארת ו"ק דג"ר. וסוגר, להארת ג"ר דג"ר. מאיר, כלומר באו"י. ומתנוצץ, באו"ח. לכל הצדדים, למעלה ולמטה ולד' רוחות.

מההתנוצצות הזו מאיר ויוצא אור אחד, כעין ארגמן, כולל כל המראות המאירים, כלומר אור לבן ושחור, אדום וירוק, שהם חו"ב תו"מ. נכללו אלו באלו, ונרקם הלבן באדום, והשחור בירוק. ואח"כ הלבן בשחור. ונעשה מהם חיה אחת, מרוקמת מכל המראות. ונכלל בה בעיקר ירוק ואדום. ודמות פניה כפני אדם, הכולל לכל הצורות.

116. מהחיה הזו יוצאים ד' אדנים, שהם חיות גדולות כלפי אלו של מטה. כלומר, אע"פ שהאדנים הם מחזה ולמטה של כל חיה שבהיכלות התחתונים, אין שם משום זה אלא ג' אָדָנִים, מ"מ כאן בהיכל הזה, כולו ג"ר, וגם האדנים הם מחזה ולמעלה, ונבחנים כחיות גדולות.

רק המלכות לבדה נקראת אופן. והם שניים, משום כשנראה זה, מאיר אחר בתוכו, והם שניים. כל בחינת מחזה ולמטה של החיה, היא בחינת מלכות, וע"כ נקראים אופנים. כי אופן הוא שם המלכות. אמנם כיוון שהמלכות עלתה והתמתקה בבינה, ע"כ נחשבת המלכות תמיד לב' אופנים. כאשר נראה המלכות, הרי מאיר בתוכה הבינה, וע"כ נבחנת לב' אופנים, אופן בתוך אופן. ונעשו דבוקים הבינה והמלכות זו בזו, ונכנסה זו בזו, המלכות בבינה, ונעשו ב' אופנים ימין ושמאל במקום בינה.

ואח"כ נכנסה האחרת זו בזו. הבינה נכנסה ונכללה במלכות, ונעשו ב' אופנים ימין ושמאל גם במקום המלכות. ונראו עתה ד' ראשים לד' רוחות העולם. כי ימין ושמאל שבמקום בינה נבחנים לדרום צפון, וימין ושמאל שבמקום מלכות, נבחנים למזרח מערב. אמנם כל הד' הם גוף אחד, מלכות, כי כולם נעשו ע"י התכללות המלכות בבינה. ואלו הם שכתוב עליהם, כאשר יהיה האופן בתוך האופן.

וכל אלו ד' הצדדים קשורים זה בזה, כמו החיות העליונות דחיה זו, שאינם נפרדים לעולם, כי הארבע גוונים המרוקמים בחיה, חו"ב תו"מ

הם נכבים. ע"כ גם ב' הניצוצין, שיצאו מהם, נוטים ג"כ לימין ולשמאל, ואינם על קיומם.

ולפיכך, כדי לתקן אותם, הזדווגה ונכללה חיה זו של להט החרב, עם החיה העליונה הראשונה, שיצאה מרוח הברק. ואז נמצאים ד' אופנים של החיה התחתונה, שאינם עומדים על קיומם, נכללים ונעשו אחד עם ד' האופנים של החיה העליונה, שהם כחיות העליונות של חיה זו, שאינם נפרדים לעולם. ונולד מהם ניצוץ אחד, הכלול גם הוא משניים, שהם ד'. כמו הד' אופנים של חיה העליונה, שאינם נכבה לעולם, כמו הד' של החיה העליונה, שאינם נפרדים לעולם. אמנם עדיין נבחן לניצוץ לוחט, להיות בו גם מבחינת ד' אופנים של החיה התחתונה.

ואלו ד' אופנים הם ד' כוחות המלכות, אחר שהשתתפה עם הבינה. מלכות ובינה שבבינה, מלכות ובינה שבמלכות. שהם בחינת זכרים ונקבות. כי ב' שבבינה הם זכרים, כי הבינה מסתיימת בזכר. וב' שבמלכות הם נקבות. והארת הימין נבחנת לרוחות, והארת השמאל נבחנת לדינים.

ומשוטט והולך אחרי שני הניצוצות הללו, שבהיות הניצוץ מתוקן, באופן שאינו נכבה לעולם. ע"כ הוא המשפיע והמתקן את ב' הניצוצין, אלא באופן שהם מתהפכים תמיד.

121. ועתה הם זכרים, בעת שהניצוץ משפיע הארת הבינה, אור זכר. ועושים שליחות בעולם, שמאירים לתחתונים. אבל טרם שגמרו את שליחותם, הם נכבים. שכל עוד שמאירים בימין, עושים שליחותם בעולם, ואז נבחנים לרוחות. אבל כשנוטים לשמאל, הם נכבים, ואינם יכולים להמשיך שליחותם. ואז נבחנים לדינים.

וניצוץ מכה ומאיר אליהם, אחר שכבו. והם מתחדשים כמקודם. והם נקבות, שהניצוץ משפיע להם עתה הארות המלכות. והולכים ומשוטטים. וטרם שגמרו שליחותם בעולם, הם נכבים. כלומר, כל עוד שהאירו בימין, נקראים רוחות, והם הולכים ומשוטטים. וכשנוטים לשמאל, נקראים דינים, והם נכבים. והניצוץ חוזר ומכה ומאיר אליהם, אחר שכבו, וחוזרים ומתחדשים כמקודם. וכן תמיד.

כי בכל פעם שנכבים, מחדש אותם הניצוץ, פעם בימין ובשמאל דבינה, ברוחות ובדינים זכרים. ופעם בימין ובשמאל דמלכות, ברוחות ובדינים נקבות. ונמצאים מתהפכים תמיד על ארבע בחינות הללו. משום שהניצוץ הזה כלול מכולם, וכלול מד' גוונים. ומשום זה ב' הניצוצות המקבלים ממנו, מתהפכים לכל אלו הגוונים הנזכרים, לזכרים ולנקבות לרוחות ולדינים.

מוחין דאחוריים, המקובלים מישויות, שבהם הי' יוצא מאויר, והבינה שב להיות חכמה. לרוח הזה הנחשב כאן לשמאל, יצחק, אין שום מיתוק מאברהם, שכולו ימין, ואין בו משמאל ולא כלום. וע"כ נשאר בדינים. ולפיכך נקרא רוח לוחט, שלוהט תמיד בשלהבת הדינים. והוא להט החרב המתהפכת.

כי אלו האורות שברוח לוחט, ג"ר דיצחק, שלא יכלו לבוא בהיכל הזכות, ונשארו בהיכל הברק בדינים. ע"כ נבחן שעומדים על היכל הזכות, כלומר שהם ג"ר שלהם. לכן נאמר, שלהט החרב הזה עומד על ע' (70) האורות שבב"ד, הנמצאים בהיכל הזכות. כי ע' אורות שבהיכל הזכות הם ז"ת, שכל אחת כלולה מעשר. והאורות להט החרב הם ג"ר שלהם, המשלים אותם לעשר.

מכאן נשמע, שכל הדיינים הדנים דין, חרב תלויה על ראשיהם מלמעלה. כי אלו ע' אורות שומרים את עצמם, שלא ימשכו כלום מהאורות שלהם שברוח הלוחט שכאן, להיותם בלהט החרב, מלאים דינים. וע"כ נבחן להט החרב לשומר עליהם, שידונו דין צדק, ולא ייקחו יותר ממדרגתם.

119. להט החרב, האורות שבצד שמאל, הוציאו חיה אחת אחרת, העומדת על ד' אופנים, שאינם עומדים על קיומם, שאינם יכולים להמשיך בהארתם, אלא שמאירים ונכבים, מטעם שהם ב' לצד ימין וב' לצד שמאל, שפעם שולט בהם הימין, ופעם שולט בהם השמאל. וע"כ בעת שליטת השמאל, הם נכבים, כי היכל זה לקח אברהם, ימין. וע"כ הנוטים לשמאל, אין להם ממי לקבל הארתם, והם נכבים.

כאשר הרוח של החיה הזו, נכנס באלו הד', שאינם עומדים על קיומם, כלומר בעת שהחיה נוסעת על ד' אופנים שלה, מתנוצץ מהם ב' ניצוצין לוחטים, ויוצאים לחוץ מההיכל הזה, ומתהפכים תמיד. ניצוצות לוחטות הללו, לפעמים נקבות ולפעמים זכרים, לפעמים רוחות ולפעמים דינים קדושים.

120. משום שבעת שנכללה החיה הזו עם החיה הראשונה, שיצאה מהאורות של רוח הברק, הנה מתוך כוח התכללותן זו בזו, יצא מהן ניצוץ אחד הלוחט תמיד ואינו נכבה לעולם. והניצוץ משוטט והולך אחרי שני הניצוצות הללו.

ביאור הדברים. מתוך ששורשיהם של ב' ניצוצות הללו, הם הד', שאינם עומדים על קיומם, שאינם ממשיכים בהארתם, כי להיותם נמשכים מלהט החרב המתהפכת, נחלקה הארתם שניים לצד ימין ושניים לצד שמאל. וכשמאירים מבחינת השניים שבימין, מתקיימים. אבל כשמתחילים להאיר מבחינת השניים שבשמאל,

מוחין דפנים, והרוח הלוהט, עיבור יניקה מוחין דאחוריים, שניהם כשני עֶפְרַיִם. כלומר מחמת התכללות רוח העליון שבו, נבחנת המלכות בשם עפר, ברוח התחתון. וע"כ אפילו רוח התחתון נבחן בבחינת עפר. והם שניהם כשני עפריים.

וכן נבחנים שניהם בבחינת תאומי צבייה, מחמת התפשטות רוח התחתון, שבו נבחנת המלכות בשם צבייה, ברוח העליון. וע"כ אפילו רוח העליון נבחן בשם צבייה. והם שניהם תאומי צבייה. באופן, שמעלת ב' הרוחות נראים בכל אחד מהם, מחמת התפשטותם זה בזה. ועכ"ז מאירים שניהם רק כרוח אחד, כבחינת רוח העליון, מוחין דפנים. וע"כ כתוב, הרועים בשושנים. שבניין המלכות במוחין דפנים נקרא שושנה. להבדיל משאינם מאירים ממוחין דאחוריים שברוח התחתון. שמבחינה זו נקראת המלכות חבצלת, ולא שושנה.

124. כשמאירים ב' הרוחות שהם אחד, ההתכללות של מין הב', יוצאים מהם כמה צבאות לכמה בחינות, לאלפים ולרבבות שאין להם שיעור, חלק מהם נקראים דודאים, כמ"ש, הדודאים נתנו ריח. ומהם שנקראים גפנים, כמ"ש, אם פָּרְחָה הגפן. ומהם שנקראים רימונים, כמ"ש, הִנְצו הרימונים.

בהיכל הזה נאמר, אתן את דודי לך. הזוהר מבאר הכתוב, נִשְׁכִּימָה לִכְרָמִים נִרְאָה אִם פִּרְחָה הַגֶּפֶן, פִּתַּח הַסְּמִדָּר הַנִּצּו הַרִימוֹנִים, שם אתן את דודי לך. הדודאים נתנו ריח. וגי בחינות אלו נמשכים מחג"ת, מוחין דפנים. דודאים חסד, רימונים גבורה, גפנים ת"ת. עד שמגיעים כמה צבאות לחוץ מההיכל, עד כוכב נוגה, שמכוכב הזה מושפע לתחתונים.

אחר שנכללו הרוחות זה בזה, הם כולם באהבה, ואינם נפרדים לעולם. כאן כתוב, אם ייתן איש את כל הון ביתו באהבה, בוז יבוזו לו. כאן נוהג הרכנת הראש ופישוט ידיים, כדי להתדבק באהבת ריבונו. בהיכל הנצח נאמר, הרכנת הראש בלבד, הרכנת הראש עד שיראה איסר כנגד ליבו. ובהיכל הרביעי נאמר קידה, עד שייגע פניו בארץ, שכולל לכל הגוף, ולא הוצרך שם פישוט ידיים. מטעם כי שם ו"ק דפנים, וידיים הם ג"ר, ורק בהיכל החמישי, שהוא ו"ק דג"ר, צריכים לפישוט ידיים.

122. רוח התחתון נכלל ברוח האחר העליון, ונראים שניהם כאחד. ולא כאחריים הראשונים, שבעת שנכללו זה בזה, לא נראה אלא אחד. אבל כאן נראה שניים, העומדים באהבה וכלולים מכל היכלות התחתונים. ואע"פ שנראים שניים רוחות, הם אחד, כשמתפשט רוח ברוח, ונראים באהבה כלולים מכל התחתונים. כמ"ש, שני שדיך כשני עופרים תאומי צבייה הרועים בשושנים.

123. וכששני הרוחות מתפשטים זה בזה, חוזר ההיכל הזה ונעשה להיכל אהבה. היכל האהבה עומד תמיד בקיומו, ונגזז בסודי סודות, זולת למי שצריך להתדבק בו. וכאן כתוב, אתן את דודי לך.

ביאור הדברים. ב' רוחות עיבור יניקה מוחין דאחור ועיבור יניקה מוחין דפנים, צריכים לכלול זה בזה, בגי מינים של התכללות :

א. שהרוח דמוחין דאחוריים נכלל כולו ברוח דמוחין דפנים, עד שלא נודע כי בא אל קרבו. ונמצא, שאין כאן אלא רק מוחין דחסדים בלבד, כי הארת החכמה, שנמשך במוחין דאחוריים, נכללו במוחין דפנים ואינם.

ב. שהרוח דמוחין דאחוריים נכלל ברוח דמוחין דפנים, ולא נתבטל בו, אלא שנראה שם מציאותו. ונראים שם ב' מיני המוחין. אמנם רק מוחין דפנים מאירים. ומוחין דאחוריים, אע"פ שנמצאים שם, לא יוכלו להאיר. אבל כאן נראה שניים, העומדים באהבה. ואע"פ שנראים שניים רוחות, הם אחד. שאע"פ שמציאות הרוח עם המוחין דאחוריים נמצאים שם, מ"מ מבחינת ההארה הם אחד, כי רק הרוח העליון מאיר.

ג. כשנכללים ב' הרוחות זה בזה, אשר הרוח העליון כלול ומאיר גם במוחין דאחוריים של הרוח התחתון, ורוח התחתון כלול ומאיר גם במוחין דפנים מרוח העליון. כי עתה יש הארות חכמה וחסדים ברוח העליון, וכן ברוח התחתון.

וזהו שמביא הפסוק, שני שדיך כשני עופרים תאומי צבייה הרועים בשושנים, בביאור ההתכללות של מין הב'. כי בחינת המלכות בעיבור יניקה מוחין דפנים, מנעולא, נקראת עפר. ובחינת המלכות בעיבור יניקה מוחין דאחוריים, מפתחא, נקראת צבייה. כמ"ש, שני שדיך, ב' הרוחות, הרוח של הברק, עיבור יניקה

שבעה היכלות של או"א דבריא

היכל השישי, ת"ת

כאן הוא הרצון, אשר כל אלו הרוחות התחתונים רצים אחריו להשיגו, להתדבק בו בנשיקה באהבה.

125. ההיכל השישי. כאן הוא הרוח, הנקרא חוט השני, כמ"ש, כחוט השני שפתותייך. הרוח

אליו. ועומד בפני עצמו ג"כ בשישה חג"ת נה"י, ו"ק דג"ר. וההפרש ביניהם רב מאוד. כי חג"ת נה"י של עצמו הם חסדים, אוירא דכיא. אבל חג"ת נה"י של התחתונים, הם בהארות החכמה.

וכל אחד כלול מלמטה ומלמעלה. שייב אורות נכללו כולם זה בזה, מלמטה ומלמעלה. חג"ת נה"י של מעלה, שהם אוירא דכיא, נכללו מחג"ת נה"י של מטה, שהם בהארות חכמה. וכן חג"ת נה"י של מטה, הארת חכמה, נכללו מחג"ת נה"י של מעלה, אוירא דכיא, חסדים.

אלו י"ב האורות מהתכללות של מעלה בחסדים, שמחים בעלייתם למעלה בהתכללותם בחסדים. וכן הם שמחים לקבל ההתכללות של מטה, המוחין דהארות החכמה.

127. ההיכל הזה, היכל הרצון, להיותו רצון של הכול, מי שקושר קשרים, שמייחד ייחודים, ומעלה את ההיכלות התחתונים אל ההיכל הזה, זהו אשר יפיק רצון מה' באהבה. בתוך היכל זה נאסף משה אל עמו באהבה, שנשק נשיקות אהבה, כמ"ש, וַיִּמַת מֹשֶׁה עַל פִּי ה', שהיא מיתת נשיקה. זהו ההיכל של משה.

וזה גם ההיכל של יעקב, בהיכלות דז"א דבריאה. וההיכלות שכאן, הם היכלות דאו"א דבריאה. והיכלות דאו"א נבחרים לפנימיות, והיכלות דז"א נבחרים לחיצוניות אליהם. ונודע, שיעקב ומשה, שניהם ת"ת, אור הרוח. אלא יעקב חיצוניות דת"ת ומשה פנימיות דת"ת. ולפיכך כאן בהיכלות דאו"א, שייך היכל השישי למשה, פנימיות ת"ת, הדעת. ושם בהיכלות דז"א, חיצוניות לאו"א, שייך היכל השישי ליעקב, חיצוניות הת"ת.

רוח זה הוא רוח האהבה, רוח הייחוד, הממשך אהבה לכל הבחינות. ואלו י"ב האורות שברוח, עולים ולוהטים, שבהתכללות של מעלה דאוירא דכיא, הם עולים. ובהתכללות של מטה דהארות החכמה, הנמשך מקו שמאל, הם לוהטים.

128. מהתנוצצות שלהם יוצאות ארבע חיות קדושות חביבי האהבה. אלו נקראות חיות גדולות, להתחבר עם החיות הקטנות, ולהיכלל בהם, כמ"ש, חיות קטנות עם גדולות. אלו י"ב אורות, שהם מהרוח שנכלל בשישה תחתונים, ועומד בשישה עליונים, שהם חג"ת נה"י של עצמו, שהעליון כלול מכל התחתונים, וחג"ת נה"י של היכלות התחתונים העולים אליו. הנה הם הוציאו דוגמה שלהם בחיות, והם ג"כ חיות מבחינת עצמו, וחיות של ההיכלות העולים אליו. וכיוון שכולל כל התחתונים, להיותו העליון מכולם, לכן יש בו ד' חיות מבחינת עצמו. והם נבחרים לחיות גדולות.

והוא בשונה מההיכלות התחתונים, שאין בכל אחד אלא רק חיה אחת. וכן יש בו י"ב מצד

126. הרוח הזה נכלל בשישה ועומד בשישה, כי נכלל משישה ההיכלות התחתונים ממנו, ועומד בשישה עליונים. שהעליון כלול בעצמו מכל התחתונים ממנו. וע"כ יש בו עצמו שישה היכלות מהתכללות. ואלו נבחרים בו להיכלות עליונים. ומלבד זה, הרי עולים אליו כל ההיכלות התחתונים דרך העמודים שבאמצע כל היכל. וע"כ יש בו שישה היכלות מבחינת מה שמקבל בתוכו את ההיכלות התחתונים ונכלל מהם. ואלו נבחרים בו לשישה היכלות תחתונים.

ומשום זה הוציא הרוח הזה י"ב (12) אורות, שכל אחד כלול מלמטה ומלמעלה. י"ב אורות אלו הם שמחים כולם לעלות למעלה, וכן שמחים כולם לקבל כל אלו שלמטה. כי שישה היכלות, אע"פ שהם שישה, מ"מ נבחרים לע"ס, כי ההיכל התחתון כולל שתיים, יסוד ומלכות, והיכל העליון כולל שלוש, כח"ב, וע"כ הם עשר. והיכל השביעי הוא ע"ס בפני עצמו, קודש קודשים.

כי נכלל משישה היכלות התחתונים ממנו, ועומד בשישה עליונים. והרי למטה ממנו רק חמישה היכלות ולא שישה? אלא הכוונה, שהוא לבדו כולל ג"ר, כח"ב, ותחתיו נבחרים לחג"ת נה"י, שהם שישה. וזה שמביא הכתוב, כחוט השני שפתותיך, להורות שהרוח שכאן היא בחינת ראש. כי השפתיים הם בראש. ונקרא חוט השני, בלשון משנה, ע"ש המלכות דראש, שהם השפתיים, להיותה מתוקנת במשנה, בבי המלכויות, מנעולא ומפתחא, כנוהג בג"ר.

משא"כ בו"ק מגולה רק מלכות אחת, מפתחא לבדה, והמנעולא נסתר ונעלם שם. ולפיכך הזיווג שכאן הוא להמשכת אוירא דכיא, בדבקות רוח ברוח, שהוא ד' רוחות האהבה, שהוא אור הרוח דג"ר העליונים, ו"ק דג"ר, כי הג"ר דג"ר אינם מתגלים בעולמות.

והנשיקין שבהיכל השישי הזה, הם לזיווג רוח ברוח, כמ"ש, ייִשְׁקֵנִי מנשיקות פיהו. וכל נשיקה היא בחינת יעקב, רוח, ו"ק, אור דחסדים. אלא שהוא ו"ק עליונים דג"ר עליונים. והוא כל בחינת הג"ר המאירים בעולמות.

ולפיכך, מטרם שתחתונים נשלמו במוחין דהארות חכמה, המוחין דאחוריים, וכן מההיכל החמישי, לא יוכלו לקבל מהזווג דנשיקין שכאן. כי הגם שהוא אור דחסדים, אמנם הוא ו"ק דג"ר העליונים, הנבחן לג"ר ממש. ומטרם שתחתונים מקבלים הארת החכמה, הם ו"ק בלי ראש. ונמצא, שההיכל השישי הוא בפני עצמו, ו"ק דג"ר מבחינת חסדים. וכנגדו ההיכלות התחתונים ממנו, הם בפני עצמו, ו"ק דג"ר מבחינת המוחין דהארות חכמה.

והרוח הזה נכלל בשישה, ועומד בשישה, חג"ת נה"י, ו"ק דג"ר, ע"י ההיכלות התחתונים שעלו

דאצילות, כי ז"א רוח דאצילות ושמיים. ומזמין אותו להתחבר עימו.

כיוון שנקשרו בו כל אלו שלמטה, אמר, ייִשְׁקְנִי מנשיקות פיהו. כי מהזיווג הגדול דנשיקין נמשך אוריא דכיא, אור דחסדים. ועדיין אינם ראויים לתחתונים, הצריכים להארת חכמה. ע"כ האורות שבהיכלות התחתונים, שבהם הארת החכמה, צריכים להיכלל בזיווג דנשיקין. ואז הם נשלמים, הן מחסדים והן מהארת החכמה.

וכיוון שנקשרו בו כל אלו שלמטה, שבזה נכלל הרוח שכאן גם מהארת חכמה, אז אמר הרוח, ייִשְׁקְנִי מנשיקות פיהו, כי טובים דודיך מיין. כלומר, אחר שכבר טובים דודיך מיין, שהוא המוחין דהארת חכמה, הנקראים יין המשמח אלקים ואנשים, המקובלים מכל התחתונים, הרי הגיע העת לזיווג דנשיקין.

ואומר, ייִשְׁקְנִי מנשיקות פיהו. כי עתה יהיה זיווג מושלם, בין מחסדים ובין מחכמה. ואז הוא בשמחה, להזדווג רוח ברוח, רוח הרצון הכלול מכל התחתונים, עם הרוח דאצילות, ז"א, שמיים, וזהו זיווג דנשיקין, להמשכת חסדים דאוריא דכיא, ולהשתלם בהארת חכמה זה מזה, שהוא מבחינת היכלות התחתונים, הכלולים ברוח שכאן, שהוא, כי טובים דודיך מיין. אז הוא שלם, בחיבור אחד מכולם, מכוח שהתחברו בו כל ההיכלות התחתונים. ע"כ נעשה שלם, הן בחסדים הן בחכמה.

131. כיוון שהרוח הזה שכאן התחבר עם הרוח דאצילות, הנקרא שמיים, ונשלם זה מזה בהארת חכמה, והאירו זה מזה בהארת אוריא דכיא, חסדים, בכל השלמות כראוי. שכל זה נעשה בכוח הרצון של אדם צדיק, שהתפלל והעלה כל היכלות שבבריאה עד מקום שבעולם האצילות לזיווג דנשיקין, לחברם באהבה זה בזה. אז כל אלו הרוחות וההיכלות, שנכללו ברוח הזה, הנקרא רצון, וכל אחד מאלו הרוחות וההיכלות, שהם בכלל ז"א דאצילות, הנקרא שמיים. הנה כל אחד מהם לוקח אותו ההיכל, ואותו הרוח הראוי לו, להתחבר עימו ולהשתלם ממנו כראוי.

כנגד כל אלו הרוחות והאורות, המפורטים בשישה היכלות דאוריא דבריאה, יש ג"כ כנגדם רוחות ואורות בשישה היכלות דז"א דאצילות. וכל בחינה שבז"א דאצילות מתחברת עם הבחינה שכנגדה בשישה היכלות דבריאה, שעלו אליו. ואז הם נשלמים זה מזה, משום שהרוח שכאן, הנקרא רצון, העלה בייחוד הזה כל הרוחות והאורות שבהיכלות דבריאה, אל הרוחות והאורות דז"א דאצילות.

132. וכן מתחברים כל בחינה דז"א עם הבחינה שכנגדה שבהיכלות, והראויה להשתלם ממנו: שמיים, ז"א, ורוח הקדוש העליון שבו,

ההיכלות התחתונים, העולים אליו. באופן ששישה אורות של עצמו, הוציאו ד' חיות גדולות, ושישה אורות של התחתונים, הוציאו י"ב חיות קטנות. ויתחברו החיות הגדולות עם י"ב הקטנות, הכלולים בהם.

129. אלו החיות הגדולות נכללות זו בזו לד' צדדים, כמו האגוז, שד' חלקים מתחברים בפרי שבו, שכל אחת מהד' כוללת בתוכה כל הד'. מטעם היותו מחזה ולמעלה, ששם פני אדם, מקום הזיווג. אבל מחזה ולמטה רק ג' צדדים, חו"ב ות"ת, וחסר פני אדם, אין שם מקום זיווג. ומשום זה נקרא היכל זה בשם גינת אגוז, ע"ש ד' צדדים שבכל חיה, כמו האגוז, שזה מורה על מקום הזיווג. כמ"ש, אָל גִּינת אַגוז יִרְדְּתִי. שהכוונה, שבביל גינת אגוז ירדתי, משום שהוא היכל האהבה לזיווג ז"א בנוקבא.

והרי בכל היכל מהתחתונים, יש ד' צדדים מחזה ולמעלה של החיה אשר שם, ולמה דווקא כאן מקום הזיווג ולא בתחתונים? כי כל היכלות כלולים זה מזה. וע"כ יש ד' צדדים בכל היכל, אמנם אינם מבחינת עצמם אלא מהתכללות של היכל זה בתוכם. וע"כ אין מקום זיווג רק בהיכל זה, משום שד' הצדדים שכאן הם מעצמו.

130. אלו ארבע החיות הגדולות מתחלקים ליי"ב, שלושה לכל צד שבד' צדדים. כל ההיכלות התחתונים כלולים בהם. שמתוך שיש ביי"ב אורות שישה של היכל בעצמו, ושישה מהעליות של ההיכלות התחתונים, כן הוציאו דוגמתן בחיות, ששישה אורות דהיכל עצמו הוציאו ד' חיות גדולות, חו"ב תו"מ של עצמם, שכל אחת מהם כלול מד' צדדים, והם 16. ושישה אורות דהיכלות תחתונים, הוציאו י"ב חיות הקטנות שמחזה ולמטה, שכל אחת מהד' כלולה רק משלושה. אלו י"ב הם מהתכללות ההיכלות התחתונים, שעלו להיכל זה.

ומקום גילוי הארת החכמה, אינו בד' צדדים, שכל אחד כלול מד', שמחזה ולמעלה, אלא בד' צדדים שכל אחד כלול משלושה, שהם מחזה ולמטה. ובאלו י"ב חיות קטנות, עומדים רוחות ברוחות ואורות באורות. וכולם אלו באלו, עד שנעשו כולם אחד. כי אלו י"ב הם נמשכים משישה אורות של ההיכלות התחתונים שעלו לכאן. וע"כ עומדים שם כל הרוחות וכל האורות של ההיכלות התחתונים, ובהם מתייחדים כולם זה בזה, עד שנעשו אחד.

ואז, אחר שכל התחתונים נעשו אחד, הרוח הזה שכלול מכולם, כי הוא כלול מיי"ב אורות, אשר י"ב אורות כלולים מד' החיות הגדולות, ומיי"ב הקטנות, ויי"ב הקטנות כלולים מכל התחתונים. עולה הרוח עם כולם, להתעטר באותו רוח העליון, הנקרא שמיים, ז"א

הללו כלולים בנו"ה דנוקבא, הנקראים ירכיים, שיתקשרו אלו באלו להיות אחד.

135. יוסף הצדיק, עמוד העולם, יסוד דז"א, לקח היכל הספיר ואת רוח לבנת הספיר, ההיכל הראשון. ואע"פ שכתוב, ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר, שמשמע שלבנת הספיר תחתיו, מחוץ למדרגתו, ולא יסוד דז"א, אלא משום כבוד המלך, אומר, ותחת רגליו, והוא ודאי יסוד דז"א, שלוקח את היכל לבנת הספיר. ואח"כ העמוד הזה, יסוד דז"א, לוקח יותר, כי לוקח במקום ההיכל השביעי, בזיווג שביעי בשביעי.

עד כאן מתחברים המדרגות דז"א עם המדרגות של ההיכלות. שמתחברים זה בזה, כדי להשתלם זה עם זה, שיהיו כולם אחד. הכול כראוי להיות. ואז הו"ה הוא אלקים. כלומר, ז"א, הנקרא הו"ה, נעשה אחד עם הנוקבא, הנקראת אלקים. באופן שהו"ה הוא האלקים. אשרי חלקו בעוה"ז ובעולם הבא של כל היודע ליחד אותם, ולהתדבק בריבונו.

136. בהיכל הרצון נוהג כריעה והשתחוות וקידה, ופישוט ידיים, ונפילת אפיים. כל הנוהג בהיכלות תחתונות. ונוסף עליהם נפילת אפיים, שנוהג רק בהיכל זה, מטעם, שכל ההיכלות התחתונים כלולים כאן ב"ב אורות.

וצריכים לזה, כדי להמשיך הרצון של רוח העליון, ג"ר דז"א, ששם עניין הנשיקין, שהוא הנשמה של כל הנשמות התלוי למעלה, באו"א עילאין, עד שממשיך מא"ס, ע"י זיווג דנשיקין. שמא"ס יוצאים אורות וברכות, להשלים הכול מלמעלה. שזה אור החסדים משישה עליונים דאו"א, כדי להיות הכול בשלמות, מלמטה, בהארת החכמה, ומלמעלה, בהארת החסדים. שאז כל הפנים, כל בחינות ג"ר מאירים כראוי, הן ג"ר דחסדים והן ג"ר דהארת חכמה.

אז כל גזרות הדין מתבטלות. כי הג"ר דהארת החכמה מבטלים כל הדינים. וכל הרצון מתמלא למעלה ולמטה, מכוח ג"ר דאור החסדים. וע"ז כתוב, ויאמר לי, עבדי אתה ישראל, אשר בך אתפאר. וכן כתוב, אשרי העם שִׁפְכָה לו, אשרי העם שה' אלקיו.

לוקח ההיכל העליון הזה והרוח העליון, הנקרא רצון, שיתנשקו זה בזה ויתחברו זה בזה, וישתלמו זה בזה. כמ"ש, וישק יעקב, שהוא ז"א, לרחל, הכלולה מכל שישה היכלות שעלו לאצילות. ועד"ז, אברהם, ימין למעלה בז"א, ספירת החסד דז"א, לוקח היכל אהבה, ההיכל החמישי. כמו שנאמר, כששני הרוחות מתפשטים זה בזה, אז חוזר ההיכל הזה ונעשה להיכל אהבה. ועד"ז כל שאר הספירות דז"א. הגבורה שלו לוקח ההיכל הרביעי. ונו"ה שלו לוקחים ההיכל השלישי וההיכל השני. והיסוד שלו לוקח את ההיכל הראשון.

כי כשישה היכלות עולים לאצילות, הם נכללים בנוקבא דז"א. ואז הז"א מתאחד עימם. ובכל בחינה משלהם משפיע בחינה אחת משלו, ומשלים אותם. ובדרך כלל יש ג' זיווגים בזו"ן, המכונים נשיקין, חיבוק, זווג יסודות :

א. הזווג דג"ר דזו"ן מכונה נשיקין. ומהזיווג הזה מקבל ההיכל העליון, הכלול בג"ר דנוקבא, הנקרא רצון.

ב. הזיווג דחג"ת עד החזה דזו"ן, מכונה חיבוק, כמ"ש, שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני. ומהזיווג הזה מקבל ההיכל החמישי, אהבה, מחסד דז"א, אברהם, וההיכל הרביעי, זכות, מקבל מהגבורה דז"א, יצחק.

ג. הזיווג דנה"י שמחזה ולמטה דזו"ן, מכונה זיווג היסודות, ומהם מקבלים ג' היכלות התחתונים שמחזה ולמטה.

133. הסימן ע"ז בכתוב, הנה נא ידעתי, כי אישה יפת מראה את. והיופי של אישה, הוא בשדיים. כלומר, בהיכל החמישי. ומשם אמר הז"א בחסד שלו, אברהם, אל נוקבא, הנה נא ידעתי, כי אישה יפת מראה את, שהוא השדיים.

134. יצחק, שמאלו של ז"א, גבורה שלו, לקח אותו ההיכל של ב"ד, ההיכל הרביעי, שכל הדינים מתעוררים משם. כלומר, רוח, הנקרא זכות. שיתחברו זה בזה, וישתלמו זה מזה, שיהיו הכול אחד כראוי. שאר הנביאים חוץ ממשה, נו"ה דז"א, לקחו שני היכלות, שבהם ב' רוחות, נוגה וזוהר, כמ"ש, חמוקי ירכיך, שב' ההיכלות

שבעה היכלות של או"א דבריאה

היכל שביעי, קודש קודשים

עד שם. והפרוכת הזו היא המבדילה בין שישה היכלות, שהם קדושים, ובין ההיכל השביעי, שהוא קודשי קודשים.

לפנים מהפרוכת נמצאת הכפורת, צורת קודש הקודשים, כי שם מקום הזיווג, משום זה נקרא ההיכל קודש הקודשים. קודש הקודשים הוא

137. היכל שביעי. אין בו צורה, הכול סתום בו, תוך סוד הסודות בפרוכת שנפרשה, עומדים שם כל היכלות, כדי שלא ייראו ב' הכרובים, שהם זו"ן. כלומר, שכל היכלות שלמטה, עלו ונכללו בפרוכת הזו, כדי לכסות על הזו"ן בעת הזיווג, שמשום זה יפה כוחם של היכלות לעלות

141. כעין זה, שנעשה ע"י תפילת הצדיק, נעשה ג"כ ע"י הקורבן. העשן של הקורבן עולה ומספק לכל היכל, מה שהוא צריך כראוי לו, כמו בתפילת הצדיק והייחודים שעושה. והכוהנים ברצון שלהם להעלות נחת רוח למעלה, והלוויים בנעימת השיר שמזמרים בשעת הקרבת הקורבן, זה נכלל בזה, הלוויים בכוהנים והכוהנים בלוויים. כי הכוהנים ממשיכים ימין והלוויים ממשיכים שמאל, שזה בלי זה אין שלמות.

ונכנסים היכל בהיכל, רוח ברוח, עד שמתחברים כולם במקומם, כראוי להם, איבר באיבר. שעולים לאצילות לזו"ן, וכל בחינה דז"א מתחברת בבחינה שכנגדה בהיכלות. ונשלמים זה מזה, ע"י זיווג דיסודות. ומתייחדים זה בזה, עד שנעשים אחד, ע"י זיווג דנשיקין. ומאירים זה בזה ע"י החיבוק.

142. אז הנשמה העליונה מכולם, באה מלמעלה ומאירה עליהם, ומאירים כל הנרות, הספירות, בשלמות כראוי. עד שאותו אור העליון מתעורר, וכל ההיכלות נכנסים לקודש קודשים, להיכל השביעי, בזיווג דשביעי בשביעי. וההיכל השביעי מתברך ומתמלא, כמו באר מים נובעים ואינם פוסקים. וכל ההיכלות מתברכים למעלה ולמטה.

143. כאן סוד הסודות, אור שלא נודע ולא נכנס בחשבון ע"ס, הרצון שאינו נתפס לעולם, אור היחידה. כי ע"ס מתחילים מחכמה, תב"ד חג"ת נה"מ, ואור היחידה נמתק בתוכם לְפָנֵי וּלְפָנִים, והרצון ההוא אינו נודע ואינו נתפס אפילו במחשבה, לדעת אותו. ואז כל המדרגות מתייחדים ונעשים רצון אחד עד א"ס.

בעת שאור היחידה מתמתק ומתלבש לפני ולפנים של המדרגות, מתייחדים בהארתו כל המדרגות, ונעשו רצון אחד מיוחד עד א"ס. והכול בשלמות מלמטה ומלמעלה, ומפנימי פנימיות עד שנעשו כולם אחד.

כי בב' דרכים מתחלקות המדרגות זו מזו, או בדרך עליון ותחתון, שהמשובח הוא העליון, והגרוע ממנו הוא התחתון ממנו. או בדרך פנימי וחיצון, שכל המשובח מחברו הוא יותר פנימי. וע"י התלבשות אור היחידה, נעשים כולם אחד, הן המתחלקים בדרך עליון ותחתון, והן המתחלקים בדרך פנימי וחיצון.

144. הרצון ההוא, אור היחידה, אינו מתלבש בפנימיות המדרגות, אע"פ שנשאר בתוכם בלתי נודע, עד שכולם נשלמים מתחילה, ומאירים בכל הבחינות, הן מבחינת הארת החכמה והן מבחינת אור החסדים. אז מתמתק הרצון ההוא שאינו נתפס, ומתלבש בפנימי פנימיות בדרך סתום. ואז אשרי חלקו, מי שיתדבק בשעה ההיא בריבונו,

מקום מתוקן לקבל נשמה עליונה, שהיא כלל של הכול, עולם הבא של העליונים. כי בהיכל קודש הקודשים הזה, שהיא היכל הבינה, מקובלת הנשמה העליונה, הכוללת הכול, הנקראת יחידה.

כי שלושה ההיכלות הראשונים היו לנרנח"י דנשמה, ושלושה שניים לנרנח"י דחיה, וההיכל הזה השביעי הוא ליחידה. וההיכל הזה הוא עולם הבא של העליונים, כי כל שבעה היכלות הללו, הם שבעה היכלות של או"א, הנקראים עליונים. וע"כ ההיכל השביעי אינו בינה סתם, אלא בינה של או"א, בינה של עליונים.

138. שהרי בעת שמתחברים כל הרוחות של ההיכלות זה בזה, ונשלמו זה מזה כראוי, התעורר אז הרוח העליון, הנשמה של הכול, אל העליון הסתום מכל סתום, א"א, שישפיע על הכול, להאיר להם מלמעלה למטה בהארת הימין, ולהשלים אותם, להדליק את הנרות בהארת השמאל.

139. וכאשר הכול בשלמות באור המאיר לכל, ויורד אור העליון, אז היכל שביעי, הסתום בסתימה הסותמת על כל, מקבל את קודש הקודשים, אור העליון היורד, ומתמלא משם, כמו נקבה המתעפרת מזכר ומתמלאת ממנו. ואינו מתמלא אלא מחמת שאותו ההיכל מתוקן בסתימה הסותמת על כל, כדי לקבל אותו אור העליון. כלומר, אם תיקון הסתימה לא היה שם, לא היה יכול לקבל את אור העליון ההוא.

וההיכל השביעי, הוא מקום החיבור של הזיווג, להתחבר שביעי בשביעי. כדי שיהיה הכול שלמות אחד כראוי. כי ההיכל השישי הוא הזיווג דשישי דהיכלות בשישי דז"א, שהוא הזיווג דנשיקין. וההיכל השביעי, הוא זיווג של שביעי דהיכלות עם שביעי דז"א. ובעת עליות ההיכלות לאצילות, נמצא כל בחינה דז"א מזדווג עם הבחינה שכנגדו בהיכלות.

140. מי שיודע לקשור הייחוד הזה, אשרי חלקו. הוא אהוב למעלה ואהוב למטה. הקב"ה גוזר והוא מבטל. והאם יעלה על הדעת, שהצדיק יקטרג על רצון ריבונו, כי יבטל רצונו של הקב"ה? אלא כשהצדיק קושר קשרים ויודע לייחד ייחודים, ומאירים כל פנים ונמצא כל השלמות, והכול מתברך כראוי. הרי כל הדינים עוברים ומתבטלים, ולא נמצא שום דין בעולם. אשרי חלקו בעוה"ז ובעוה"ב. והפירוש של הקב"ה גוזר והצדיק מבטל, הוא ע"י ריבוי אורות, שהצדיק ממשך ע"י הייחודים שעושה, שהאורות ההם מבטלים את הגזרות והדינים מהעולם.

כל מה שאמרנו בצדיק, הוא מה שפועל למטה בעוה"ז. וע"כ כתוב בו, וצדיק יסוד עולם. כי הצדיק הוא קיום העולם.

ומלבד שהרצון של המחשבה, אור החיה, המלביש לאור היחידה, תופס ואינו יודע מה שתופס, מחמת שמאיר בו בדרך שתופס. אלא שהרצון של המחשבה מאיר על ידו ומתמתק ממנו מתוך שמלביש אותו. וכולם מתמלאים מאורו וכולם נשלמים וכולם מאירים על ידו ומתמתקים כראוי. וע"ז כתוב, אשרי העם שִׁפְכָה לו.

146. מי שזוכה להתדבק בריבונו בדרך הזו, יורש כל העולמות. הוא אהוב למעלה ואהוב למטה, תפילתו אינה חוזרת ריקם. זהו מתחטא לפני ריבונו, כבן המתחטא לפני אביו, ועושה לו רצונו בכל מה שצריך. ואימתו מוטלת על כל הבריות, הוא גוזר והקב"ה מקיים, עליו כתוב, ותגזר אומר, ויקום לך ועל דרכיך נוגה אור.

יהי אור

המוחין לז"א, ממזרח, ולמלכות, צדק. והעירו, לשון התחלת התעוררות מוחין, כי רק התחלת המוחין באים ע"י מ"י.

148. ויִרָא אלקים את האור, כי טוב. שהקב"ה ראה במעשיהם של רשעים, וגנו אותו. לא שראה במעשיהם של הרשעים, אלא שראה בגדלו של האור עצמו, כי טוב לגנוז אותו, ולא יהיה מגולה לעולם. וירא אלקים את האור, שראה שמאיר מסוף העולם עד סופו. וטוב לגנוז אותו, כדי שלא ייהנו ממנו רשעי עולם. כי אם הרשעים ייהנו מהאור הגדול הזה, לא יבואו עוד לתשובה. בדומה לכתוב, פן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים, ואכל וחי לעולם. שכוונת הכתוב, שלא יהיה לו עוד צורך ודחיפה לעשות תשובה, ולא יתוקן הפגם שעשה בעצה"ד. ולכן גירש אותו מגן עדן.

149. וירא אלקים את האור כי טוב. ראה, שלא יימצאו בו רוגז ודינים. כתוב כאן, כי טוב, וכתוב אצל בלעם, כי טוב בעיני ה' לברך את ישראל. כמו ששם, הפירוש, שלא ישרה קללה על ישראל, כן כאן הפירוש, שלא יימצאו עוד שום רוגז ודינים. וסופו של הכתוב מוכיח כן, שכתוב, ויבדל אלקים בין האור ובין החושך. מורה שהפריד המחלוקת בין ימין ושמאל, כדי שיהיה הכול בשלמות. כן תחילת הכתוב סובב ג"כ על ביטול הכעס והרוגז.

ואע"פ ששיתף הקב"ה את האור והחושך, ימין ושמאל, כאחד, ע"י קו אמצעי, מ"מ התבטל הרוגז והמחלוקת. וע"כ כתוב, וירא אלקים את האור כי טוב. ואין בו שום כעס ורוגז.

הוא שלם למעלה ושלם למטה. ועליו כתוב, ישמח אביך ואימך ותגל יולדתך.

145. כיוון שכולם נשלמו זה מזה, ונקשרו זה בזה בקשר אחד, ונשמה העליונה, בינה, מאירה להם מלמעלה. וכל המאורות הם נר אחד, בשלמות. אז רצון אחד של המחשבה תופס את האור שאינו נתפס ואינו נודע. רצון אחד של המחשבה, אור החיה. האור שאינו נתפס, אור היחידה. והם מתלבשים זה בזה.

אחר שנשלמו כל ההיכלות, והנשמה העליונה, בינה, מאירה בהם, אז מתלבש אור החיה, המכונה רצון אחד של המחשבה, בתוך אור הנשמה, ואור היחידה בתוך אור החיה. ואור החיה תופס בתוכו את האור שאינו נתפס, שהוא אור היחידה. אמנם אע"פ שאור היחידה מתלבש באור החיה, עדיין הוא מאיר בו בדרך שתופס.

147. ויאמר אלקים, ויהי אור. מכאן משמע, שעקר הקב"ה אלו הנטיעות ממקומם, ושתל אותם במקום אחר. וזה משמע ממה שכתוב, יהי. כי זו"ן מכונים נטיעות, עה"ח. וכל עוד שהיו במקומם, מטרם עליית המלכות לבינה, לא היו זו"ן ראויים לקבל שום אור. ולפיכך עקר אותם ממקומם, והעלה אותם ושתל אותם במקום בינה. ושם נעשו מוכשרים לקבל אור העליון.

ולמד זאת מהמילה יהי אור, אשר אותיות י"ה של יהי, זה או"א, והי האחרונה של יהי רומזת על כניסת ה"י לאור או"א, ונעשו אויר, שבזה התחברו זו"ן באו"א, והוכשרו לקבל מהם האור. אור שכבר היה, כי כתוב, ויהי אור. כי והיה, לא כתוב, אלא, ויהי אור, משמע שכבר היה.

וכשהסתכל הקב"ה בדורות הרשעים, שאינם ראויים לאור, גנו אותו לצדיקים, כמ"ש, אור זרוע לצדיק. שהאור נגנו ונזרע, בשביל שיקבלו אותו רק הצדיקים ולא הרשעים. וכתוב, ויאמר אלקים, יהי אור. אשר המילה, יהי, מורה על גניזת האור. כי י"ה של יהי הוא אור או"א, וי אחרונה של יהי רומזת על כניסת ה"י באור, ונעשה לאויר. ונבחן זה לגניזה ולזריעת האור בשביל הצדיקים, כמ"ש, מ"י העיר ממזרח, צדק קָרָאָהוּ לרגלו.

כי ע"י כניסת ה"י לאור או"א, ירדו אותיות אל"ה דאלקים מאו"א לזו"ן. ולא נשאר באו"א אלא אותיות מ"י דאלקים, שע"י זה נעשו הזו"ן מוכשרים לקבל אור או"א. ונמצא, שבי אותיות מ"י דאו"א, הן שורש כל המוחין דזו"ן, כמ"ש, מ"י העיר ממזרח. ממזרח, כלומר ז"א. צדק, כלומר מלכות. אשר ב' אותיות מ"י העירו

האמצעי. וקו הימין התעטר בהארת החכמה שבקו שמאל.

כתוב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך. רב טובך, סובב על אור הראשון. שגזו הקב"ה ליראיך, לצדיקים, שהם יראי חטא, שרק הם ייהנו מהאור ולא הרשעים.

150. הארה עליונה, בינה, שיהיה מאיר האור הזה, ומהאור הזה נמשך שמחה לכל. והוא ימין, שמתעטר בחיקי חקיקות של השמאל. שבעת שהשמאל האיר בלי שיתוף הימין, האיר ברוגז ובכעס, ויצא ממנו גיהינום. וזה נבחן שנעשו חקיקות בהארת קו שמאל. ומתוך כך השיג קו הימין כוח לחבר אליו את קו השמאל ע"י קו

ויהי ערב ויהי בוקר

שהאור הזה התפשט בכל ימי בראשית, בכל ספירה משבע הספירות, ע"כ נקראים כולם יום, כמו יום ראשון.

ועוד, התפשטות האור של יום ראשון בכל הימים, נלמד, מתוך שכתוב בכל הימים השם בוקר, כי אין שם זה שייך אלא רק מצד אור הראשון. כלומר, כי השם בוקר מורה על התחלת ביאת האור, שרומז על ביאת אור הראשון במציאות. וכיוון שכתוב השם בוקר בכל יום. הרי שהתפשטות יום ראשון נוהג בכל יום.

ועוד, יום ראשון הולך עם כל הימים, וכל הימים באים ביום הראשון, כדי להראות, שאין בהם פירוד, וכולם הם אחד. כלומר, ששבעה הספירות חג"ת נהי"מ כלולים זה מזה. וע"כ יש בכל אחד מהם חג"ת נהי"מ. ונמצא, שיש ספירת החסד, שהוא יום ראשון, בכל ספירה. וכן יום ראשון, שהוא ספירת החסד, יש בו עצמו כל חג"ת נהי"מ. הרי שיום ראשון נמצא בכל הימים, וכל הימים נמצאים ביום ראשון. והוא טעם היותם אחד בלי פירוד ביניהם.

151. ויהי ערב ויהי בוקר, יום אחד. ויהי ערב, נמשך מצד החושך, הנוקבא. ויהי בוקר, נמשך מצד האור, ז"א. ומתוך ז"א ונוקבא משתתפים יחד בזיווג, כתוב בהם, יום אחד, להורות, שהערב והבוקר הם כגוף אחד, ושניהם עושים את היום. כלומר, שאור היום בא מזיווג ז"א ונוקבא יחד.

בכל יום כתוב, ויהי ערב ויהי בוקר. כיוון שמורה על זיווג זו"ן, שמשניהם יוצא אור היום. א"כ אחר שהכתוב הודיע זה ביום ראשון, מהו הטעם, שבכל יום כתוב, ויהי ערב ויהי בוקר? לדעת שאין יום בלי לילה ואין לילה בלי יום, ולא יבואו להיפרד זה מזה. ע"כ חוזר הכתוב להודיענו זה בכל יום, כדי להורות, שאי אפשר שיארע פעם, שיהיה אור היום בלי הקדם חושך הלילה, וכן לא יארע חושך הלילה, שלא יביא אחריו אור היום. כי לא ייפרדו זה מזה לעולם.

152. אותו היום, שהאור הראשון יצא בו, התפשט בכל ימי בראשית, שהרי בכולם כתוב יום. השם יום הוא על התפשטות אור הראשון שיצא ביום ראשון, ספירת החסד. אלא מתוך

יהי אור

וכולם עד"ז, ע"י המיעוט שנעשה במילה יהי, התפשט חלק מאור החסד למטה בבי"ע דפרודא. כלומר, שנבראו מהתמעטות אור ספירת החסד, שהוא יום ראשון, יש להם משום זה קיום להתקיים לצד ימין, שהם מלאכי ימין מצד החסד.

וירא אלקים את האור כי טוב. אַת, לרבות ולכלול המראָה שלא מאירה, הנוקבא, עם המראָה המאירה, הז"א, שכתוב בו, כי טוב. כלומר, המילה את, לרבות, שגם הנוקבא נכללה בכתוב, כי טוב, יחד עם הז"א.

ועוד, המילה אַת, באה לכלול ולרבות כל המלאכים, הנמשכים מצד אור חסד, שגם הם נכללים בכתוב, כי טוב. וכולם מאירים כאור הראשון בקיום שלם. כי נכללים בכתוב, כי טוב, הנאמר באור הראשון.

153. ויאמר אלקים, יהי אור. פירוש, שתימשך התפשטותו של האור הזה למטה. ואלה הם המלאכים, שנבראו ביום הראשון, יש להם קיום להתקיים בצד ימין. כי יום ראשון חסד, הנבחן לצד ימין. וע"כ גם המלאכים הנמשכים בו, הם בחינת ימין.

יהי, מורה, שהי שבסוף המילה יהי, נכנסה בי"ה של המילה, ואור י"ה נעשה משום זה לאויר. ומסיבה זו התמעטו כל המדרגות עד שתנהי"מ דזו"ן נפלו לבי"ע. ומהתפשטות אור הזו"ן לבי"ע דפרודא נבראו המלאכים, שהם אור נפרד מאצילות.

ונמצא, שמלאכי חסד נבראו מהתמעטות יום ראשון, חסד דז"א. ומלאכי גבורה נבראו מהתמעטות יום שני, גבורה דז"א. ומלאכי רחמים מהתמעטות יום שלישי, ת"ת דז"א.

יהי רקיע

הרשעים שבגיהינום, לפטור אותם מן הדין. ביום שלישי שוקטים שביבי אש של הגיהינום, כלומר, שבהארית יום שלישי הם מצטננים, ואינם שורפים יותר. ע"כ נכלל בו היום השני ונשלם בו.

157. הרי האור יצא ביום ראשון, והחושך יצא ביום שני, והתחלקות המים והמחלוקת היה בו. למה לא נשלם כל זה בהארית יום ראשון, שהרי הימין כולל את השמאל? כלומר, כיוון שאור הימין יצא ביום ראשון, נמצא שהוא שורש אל יום שני, וכל שורש כולל בתוכו את הענף שלו, ושולט עליו. וא"כ היה יום ראשון יכול לתקן אותו, ולמה נעשה יום שני לנצרך אל יום שלישי, שיתקן אותו? וההבדל גדול ביותר, כי ע"י התיקון של יום שלישי, התמעט הארתו, שאינו יכול להאיר מלמעלה למטה, אלא מלמטה למעלה בלבד, הנבחן לו"ק דג"ר. אם יום שני היה מיתקן ע"י יום ראשון, היה נשאר בבחינתו, ולא היה מתמעט כלום.

העניין הוא שהמחלוקת הייתה ע"ז שבאמת היה יום ראשון רוצה לתקנו, כשורש המתקן את הענף. אלא שיום שני לא רצה לקבל עליו שליטת יום ראשון, וחלק עליו עד שיום שלישי היה צריך להכניס עצמו בין יום ראשון ויום שני, להכריע המחלוקת, ולהרבות שלום בהם.

154. יהי רקיע בתוך המים. במאמר, יהי רקיע, נפרדו מים עליונים ממים תחתונים. רקיע, פירושו התפשטות של מים, ע"כ כתוב, ויהי מבדיל בין מים למים, בין מים עליונים למים תחתונים. כמ"ש, יהי רקיע, שפירושו, שתתפשט התפשטות זו מזו.

155. ויעש אלקים את הרקיע. ויעש, מורה, שעשה בו פעולה בגדלות שלמעלה, כלומר שהמשיך בו מוחין דגדלות מהבינה. כי במילה, יהי רקיע, נעשתה הכנה לקבלת המוחין העליונים דבינה אל הזו"ן. והמילה, ויעש, מורה על השלמת כל הנרצה, שכבר נמשכו בזו"ן כל המוחין העליונים מהבינה. לא כתוב, יהי רקיע, אלא כתוב, ויעש אלקים את הרקיע. שלשון זה מורה, שהגדיל אותו בגדלות רבה.

156. ביום שני נברא הגיהינום לרשעי עולם, בשני נבראה המחלוקת. בשני לא נשלם בו המלאכה, אלא ביום שלישי. ומשום זה, לא נאמר ביום שני, כי טוב, עד שבא יום השלישי, ונשלם בו המלאכה. ומשום זה נאמר ביום שלישי פעמיים כי טוב. פעם אחת על השלמת מלאכת יום שני, ופעם אחת על השלמת מלאכתו עצמו. ביום שלישי נתקן יום שני, והוכרעה בו המחלוקת, לקיום הארת שניהם, ובו נשלם הרחמים על